



Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

4

u

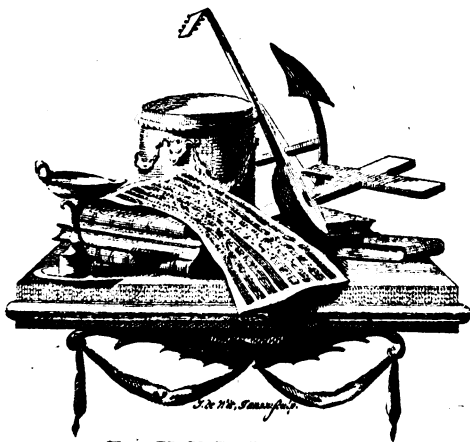


P R O E V E N
VAN
G E E S T E L I J K E
ODEN EN LIEDEREN:

UITGEGEEVEN DOOR
A H A Z U E R VAN DEN B E R G.

TWEEDE DRUK.

PROEVEN
van
GEESTLIJKE
ODEN EN LIEDEREN.



Te UTRECHT
bij de WED.^r J. v. SCHOONHOVEN. 1779.





AAN MIJN

V A D E R.

Hebt gij den smaak in heilige poëzije,

MIJN VADER, vroeg in mijne borst gevoed;

't Is dan met recht, dat ik mijn zang u wije,

En, met mijn zang, den dank van mijn gemoed.

Ik hoorde u steeds, in stille afzonderingen,

Aan 't aardfche ontrukkt, tot God omhoog gevoerd,

Van zijn genade en Jezus liefde zingen,

En voelde vaak mijn hart daar door geroerd.

*

Van

Van toen af aan werd ik met lust bevangen
Tot poëzij, gewijd aan God en deugd.
Ik zong Gods lof, in kinderlijke zangen,
En, tot mijn vreugd, gij schreidet schier van vreugd.

Laat u ook thans mijn kunst tot blijdschap wezen.
Ontvang in gunst dit boekjen van mijn hand;
Het is gezang daar God door wordt geprezen,
En van mijn liefde een heilig onderpand.

En zoo ge u hier, in 't lezen, overdenken,
Of zingen, iets tot zielesterkte vindt,
Ei wil mij dan uw vaderzegen schenken,
En bidden God teerhartig voor uw kind.

Onder het lezen van de beste hoogduitſche Dichteren heeft den uitgever van dit klein boekje, nu en dan, de luſt bekropen, om een ſichtelijk liedeken uit dezelve te vertalen. Hij werd daar toe meeſtal opgewekt, door derzelve voortreffelijkheid, en ook dikwils door de ſichting, dieze hem onder het lezen meermaal aanbragten. Doch hij vond hier handen vol werks. KLOPSTOCKS verhevenheid en deſtigheid; de ſtouteheid en naaukenrigheid van CRAMER; de levendige en ſterke hertetaal van LAVATER, en de onder-

scheidende schoonheden van verscheiden andere voornamen Duitsehers, in weerwil van de gestrengte wetten en naaukeurige bepalingen van den gebonden stijl, in vloeibaar neerduitsch over te brengen: al wie weet, wat daar toe hoort, zal erkennen dat dit geen gemaklijk taak is. De uitgever heeft zich toegeleid, om het zoo ver te brengen als hij kon, maar hij weet zeer wel, hoe dikwils hij bij het overgieten geweldig gestort heeft.

Na dat de voorraad van deze vertaalde gezangen een weinig was aangegroeid, kwam het gedacht eerst in hem op, om dezelve door den druk gemeen te maken, en tot dit besluit kwam hij zonder groote moeite. Deze stukjes mogten ver beneden hun oorspronkelijk wezen, ze waren evenwel, naar zijn oordeel, niet ongeschikt om onder Gods zegen nut te doen, om de eer van God te bevorderen en om godvruchtige menschen te stichten: en wie zou zich willen onttrekken wanneer hij iets, hoe gering ook, tot de bevordering van dit gewichtig oogmerk kan toe brengen? 't Heeft

hem

hem zelfs meermalen toegeschenen, dat de kortstondige verademing van een neergebogen hart, dat onder den last van zijne zonden gebukt gaat, en in het welk evenwel de liefde van God door den heiligen Geest is uitgestort; of de blijmoedige opwekking van eene godvreezende ziel om God te verheerlijken, door een treffend voorstel van zijne algenoegzaamheid, menschenliefde en trouwe in zijnen Zoon Jezus Christus, veel begeerlijker voorwerp zij, voor de pogingen van eenen Dichter, dan de goedkeuring en toejuching van alle de kunstrechtters, die de grootheid van zijne dichterlijke talenten bewonderen. — Behalven dat is het aantal van geestlijke oden en liederen, die waarlijk goed zijn, in onze taal nog klein, en men mag zeer billijk naar vermeerdering van dezelve wenschen: vooral in onzen tijd, nu de een en ander waardige Man gelegenheid gegeven heeft, dat derzelver gebruik meer dan voorhenen onder ons is in smaak gekomen. — Ook kan het zijne nuttigheid hebben, dat onzen Nederlanderen een proefje

gegeven word, van den smaak waarin de meestberoemde vernuften van Duitschland sictelijke liederen opstellen, of de een of de ander daarin iets vinden mogt, dat hem, in oorspronglijke nederduitche gezangen, navolgenswaardig voorkwam.

Waar hem zulks doenlijk was is de uitgever zijn oorspronglijk meestal zeer naaukeurig bijgebleven, en daar zijn stukjes in dit bundeltje, die hem, om deze reden, zeer veel moeite en tijd gekost hebben. Ook zal men hier en daar plaatsen aantreffen, wier stijfheid voornamelijk aan deze oorzaak te wijten is. Ten opzichte van anderen heeft hij zich meer vrijheid aangematigd. Zelfs zijn er ~~soortige~~ stukjes onder, die alleen verre en vrije navolgingen zijn van een hoogduitsch oorspronglijk. De oorzaken van deze onderscheiden wijze van behandeling zijn te vinden, — ten deele in onderscheiden lust en dichtluim; — ten deele in 't verschil, dat er is tusschen den smaak der Duitschen en dien der Nederlanders. De uitgever wilde zoo algemeen, als mogelijk is, nuttig zijn, en daarom

daarom heeft hij zelfs hier en daar ontleeningen en wijzen van uitdrukken verworpen, die hem behaagden, ja die hij zelfs bewonderde, doch van welken hij vreesde, dat ze in onze taal, schoon de zaak daar al dezelfde blijft, niet behagen, en zelfs bij sommigen min of meer weerzin tegen het geheele boeken verwekken zouden.

Nog moet men iets zeggen van zekere vrijheden, die hier en daar dikwils zullen voorkomen, strijdig met de kiesheid op het rijm, die ons onze kunstrechtters zeggen, dat men in nederl. dicht moet in acht nemen. Men zal somtijds het zelfde woord gebezigd vinden, aan de einden van twee regels die op makanderen moesten rijmen. Dus zal men vinden, dat *leest op leest; dood op dood; sprak op sprak; liefde op liefde; genade op genade* rijmen. — Een ORBILIUS ANTIBARBARUS niet slechts,
Die, wijl de letters 't woord en woorden zaken maken,
Eerst om de letters denkt en eindelijk om de zaken.

gelijk zeker Dichter van onzen tijd, die evenwel vrij wat vroeger om de zaken dan om de letters denkt, onlangs van hem zei: (*) zoodanig een niet flegts, maar zelfs vele anderen, bij welke de gestrengste rijmwetten in diepen eerbied zijn, zullen zich daar aan stooten: maar kan men zich niet volkomen met het hoogd. oorspronkelijk verdedigen, daar dezelfde bijzonderheid in 't rijm ook aldaar gevonden wordt? of waarom zou men in 't nederduitsch niet mogen nadoen, wat een GELLERT, een KLOPSTOCK, een CRAMER, een LAVATER, in het hoogduitsch ons hebben voorgedaan? Men kon denken, dat het onderscheid van taal in dezen eenē groote verandering make: doch daar op zou men dan, op dezelfde wijze als waar op des uitgevers vriend van ALPHEN zijne rijmlooze
ver-

(*) De Heer PIETER VAN BRAAM, in de Proeven van Poëtische Mengelstoffen, uitgegeven door het Haagfche Konftgenootfchap, Kunstliefde spaart geen vlijt, 5de Deel, bl. 186.

verzen verdedigt (†), kunnen antwoorden, en zeggen: voor nog geen vijftig jaren maakte, in Duitschland, een vers, met deze foort van rijmen, het zelfde opzien, als tegenwoordig bij ons. Elk vond het vreemd en veroordeelde het. Thans lezen de Duitschers bijkans meer van deze foort van verzen, dan zulken, die naar de hollandsche gestrengte rijmwetten gerijmd zijn.

Doch het is geen gezag alleen, waarop de uitgever deze wijze van rijmen heeft nagevolgd. Soms is het herhalen van het zelfde woord, op de einden van twee regels, die op malkander moesten rijmen, een uitmuntende kunstgreep, die den nadruk ongemeen vermeedert en somtijds sterk aandoet. De reden is gemakkelijk te vatten; daar men het woord, 't welk men wil, dat boven allen sterk gelden zal, nergens plaatsen kan, daar het met zoo veel kracht gehoord

(†) Zie zijne Gedichten en Overdenkingen, in het Voorbericht, bl. xv.

hoord word, als aan de einden van de regels. Zie
dit voorbeeld:

Ja Jezus leeft. Veel duizend harten
Gevoelden, in de bangste smarten,
Den hoogen trooft dat Jezus *leeft*.
In heeten strijd met boezemzonden,
In bangen doodstrijd, ondervonden
Veel duizend harten dat hij *leeft*.

Het was zeer licht geweest, het rijmwoord van den
3den of van den 6den regel te veranderen: maar zou
men voor de groote zaak waarop hier alles aankomt,
en die door de woorden, *Jezus leeft* uitgedrukt is,
eene andere plaats hebben kunnen vinden, waar dezel-
ve zoo sterk zoude geklonken hebben, als op de
einden van twee regels, waar men anders gewoon is
op het klinken van het rijm naaukeurigst te letten.—
Op eene andere plaats zal men vinden:

'k Zal

'k Zal mijn vertrouwen
 Dan steeds op u bouwen ;
 Nooit onheil vreezen ;
 Nooit vermetel wezen ;
 U staag indachtig ,
 Roemen, *God is magtig* ,
 God alleen *mchtig*.

Die gene, wiens gevoeligheid voor het schoone deze wijze van rijmen in zulke of soortgelijke gevallen, zonder verdere aanwijzing, niet van zelfs goedkeurt, die zal best doen, zoo hij andere poëtische schriften leest, in welke zelfs de allerge strengste wetten van het rijm, met de grootste onzichtigheid, zijn waargenomen.

Men heeft den uitgever over vertaalzucht berispt, en hem gevraagd, waarom hij niet liever zelf oorspronkelijke geestelijke liederen opstelde, met bijvoeging van het gunstig oordeel over zijne gave van dichten, dat hij beter in voorbrengfelen van zijn eigen vernuft, dan in deze vertalingen slagen zoude.

Indien hij zelf zoo voordeelig van zijne eigen opstellen geoordeeld had, zou hij zeker niet vertaald, maar liever zelve opgesteld hebben. Nu meende hij, dat dit het beste middel voor hem ware, om zijne ledige uren, tot eenig nuttig einde te besteden, en hij bidt God, dat hem het lezen van dit boekje tot zulke einden gelieve te zegenen! Ondertusschen is het niet onwaarschijnlijk, dat hij, wanneer de Hemel hem leven, tijd en dichtluim gelieft te schenken, naderhand eenige oorspronkelijke liederen zal uitgeven, gelijk hij met het een en ander liedeken van eigen opstel, dat hij in dit werkje heeft ingevoegd, daar van vooraf de proeve heeft willen nemen. Hem is geen ander vak in de Dichtkunst bekend, waar aan hij zijn natuurgaafje zoo gaarn zou willen besteden. Tot het opstellen van liederen is een onuitputbare voorraad van onderwerpen en stoffen. Een enkel geestig gedacht, bij het lezen van Gods woord, bij het beschouwen van de werken der natuur, of van de wegen van Gods Voorzienigheid; of bij het waarnemen van ons eigen

har-

harte, ingevallen, maakt, wanneer het levendig en zinnelijk voorgesteld en, met genoegzame kunst, tot eenig bepaald oogmerk, is aangewend, aanflonds een gezang uit, dat bekoren en stichten kan. Men kan zich daartoe, van zoo veel onderscheiden wendingen en wijzen van behandeling, bedienen, als men maar kan uitdenken; en men heeft ook van de muziek, zo zij met oordeel en smaak op de liederen, die men vervaardigt, wordt toegepast, zeer veel hulp, in de verfraaijing der gedachten en in het verwerven van indruk op den menschelijken geest, te hopen. De ouder en later Dichters, van bijna ieder bijzonder volk, hebben altoos wel genoeg geweten, welk een bevallig taak zich een Dichter uitkiest, die zijn vernuft aan het opstellen van liederen toewijdt, en daar van komt het, dat men, in hunne werken, alomme zoo veel gezangen, op allerlei onderwerpen, aantreft. Jammer is het maar, dat zo velen van de grootste vernuften, altans onder de Nederlanders, zich zoo weinig in het dichten van geestlijke oden

geoeffend hebben ; daar de onderwerpen van den Godsdienst , zelfs met een dichtkundig oog beschouwd , hun zoo veel beter dan eenig ander soort van zaken , gelegenheid aanbieden , om hunne dichterlijke talenten te doen schitteren , en daar de nuttigheden , die zij op zulke kunstoeffeningen zoo billijk hopen mogen , zoo bij uitnemendheid groot zijn.

De uitgever kan zich bij deze gelegenheid niet onthouden , om , op het gezag en met het uitdrukkelijk verlof van den beroemden Utrechtsen Hoogleeraar BONNET, eene anecdote te verhalen, betreffende den wereldvermaarden WESSELING, deszelfs Schoonvader. Deze groote Man, die zeker zoo veel wist, van de alomgeprezene schriften van de voornaamste Mannen, uit de oudheid, als iemand anders, en mogelijk meer; lag op zijn sterfbedde en was kort bij zijn einde. En wat denkt men wel, dat dezen geleerden en oordeelkundigen kenner, dezen onvergelykelijken kunstrechter van schoone schriften, in die geduchte oogenblikken, uit al den onafmeetbaren voortaad van zijne kun-

kundigheden, tot aangenaamheid en vertroosting verstrekt hebbe? Hij repte noch van PINDARUS, noch van HORATIUS, noch van eenigen ouden of later oden-dichter, hoe beroemd die ook wezen mogt, één woord; en toen hem alle andere dingen, die anders het vermaak van wijze en geleerde menschen plegen te zijn, ontvallen waren, toen vond hij alle zijne vertroosting in — een eenvoudig, zeer verouderd hoogduitsch liedeken van NIKOLAAS HERMAN, 't welk begint:

Wann mein kindlein vor banden ist.

't Is het zelfde liedeken, waar van de vertaling, volgens de verbeteringen van den Heere SCHMIDT, op de 1 ste bladzij van deze proeven te vinden is. Zelfs geen stijve woordvoegingen, geen ongemeen harde samenrekkingen of uitlatingen waren hem tot eenigen hinder. Hij smaakte alle de zoetigheid en vertroosting van de heuglijke waarheden, die in dat gezang, op eene wel verouderde, maar evenwel zeer bevallige en innemende wijze, worden voorgedragen. Hij zei het
uit

uit zijn geheugen op, en bijna van elk bemoedigend woord, dat er in voorkomt, scheen hij al de kracht te gevoelen: en toen hij kwam aan het begin van het 3de vers,

Ich bin ein glied an deinem leib.

Des tröst ich mich von hertzen:

toen scheen hij geheel en al verrukking en in't genot van dezen troost verliet hij het aardfche. — Een geval van dezelfde natuur, betrekkelijk tot het sterfbedde van wijlend den braven Utrechtschen Godgeleerden VOGET, verhaalt de Heer Vos in zijne lijkreden op denzelfden; alwaar men met aandoening lezen zal de zielvertroostende kracht van een eenvoudig hoogduitsch liedje, op het hart van dien geleerden Man in zijne jongste oogenblikken.

Van zoo veel vertroostend vermogen zijn de waarheden van het Christendom, zelfs voor groote en geleerde Mannen, en zo geschikt zijn wel opgestelde geestelijke gezangen om die waarheden, recht van pas en met levendigen nadruk te herinneren. SCALIGER zeide, hij

mogt

mogt liever maker van zekere Ode van HORATIUS dan Koning van Arragon wezen : maar van geestlijke liederen , die tot zulke nuttige gebruiken dienen kunnen, hoe eenvoudig ook en hoe veracht zij bij zeker soort van lieden , die meenen dat zij zeer wijs zijn , wezen mogen , zou men met GELLERT liever de maker willen wezen , dan van alle de oden van PINDARUS en van HORATIUS (*).

Mogten deze en dergelijke voorbeelden den ijver van onze Dichters opwekken , om tot aangenaamheid en troost van ware Christenen te dichten , en zich daertoe vooral tot oden en liederen te bepalen , als die , boven alle andere soort van dichtstukken , zoo veel vooruit hebben ! Zoo het iemand hunner ooit gebeuren mogt , eenen lijdenden broeder onder het dragen van zijn kruis , of eene bezwaarde ziele in de hachlijke doodsuur tot blijdschap en bemoediging te verstrekken ; wat grooter loon zou hij immer op zijn

nen

(*) Zie GELLERT *Geistliche Oden und Lieder* , in de *Vorrede* , bl. v.

nen arbeid kunnen wenschen? — Inzonderheid ware het wenschlijk, dat zulken onder onze jonge Dichters, wier lettervruchten bewijzen zijn, dat zij de voetsporen der eenvoudige natuur alomme opzoeken en die pogen na te volgen, zich vroegtijdig op het dichten van geestelijke liederen begonden toe te leggen, want ook deze hebbelijkheid moet zich door oefening volmaken. — Doch deze voorreden is onder het schrijven reeds al te zeer uitgedegen.



Zoo schreef ik, toen ik, ruim een jaar geleden, dit boekje eerst uitgaf. Het heeft God behaagd deze mijne geringe pogingen zeer rijkelijk te zegenen. Velen hebben verklaard, dat door het lezen en zingen van deze gezangen kunne zielen gesticht werden, en verscheiden personen, voor wier karakter en kundigheid ik de grootste hoogachting voede, hebben mij herhaalde reizen de eer aangedaan, om mij te
ver-

verzoeken, dat ik meer van deze soort van gezangen wilde uitgeven. Ik zou mogelijk reeds aan dat verzoek voldaan hebben, zoo mijne verplaafting van Barneveld naar deze gemeente mij niet voor eenen tijd beroofd hadde van die ruste, die deze soort van arbeid vordert. Ik hope nu dat op dit eerste stukjen spoedig een tweede zal kunnen volgen, althans het begin van het zelve is reeds ter perse gezonden.

Ondertuffchen is dit eerste deeltje uitverkocht, en reeds voorlang heeft de brave en naarfliche boekdrukker Johannes van Schoonhoven, wiens ontijdig afsterven allen, die hem in zijne wezentlijke waardije kenden, van harte bejammeren, mij verzogt aan dezen tweeden druk de hand te willen leenen. Ik heb in denzelven niets wezentlijks veranderd, alleen hebbe ik eenige in 't oogloopende misflagen verholpen, en gezorgd, dat de drukfouten van den eersten druk verbeterd werden. Doch ik heb niet kunnen beletten, dat in dezen wederom eenige

an-

anderen zijn ingesloopen, die echter van weinig belang zijn.

In kort heeft men zeer fraai muziek op deze gezangen, door eené zeer bekwame hand vervaardigd, te wachten.

AHAZUEER VAN DEN BERG.

ARNHEM,
in Grasmaand
1779.

VERTROUWEN

I N D E N

D O O D.

Ga 'k eens, bij 't vallen van mijn lot,
Den weg des doods in vrede,
Zoo gaat gij zelf, mijn Heer en God,
Met uw genade mede!
Zijt gij mijn toevlucht steeds geweest;
Ook nu beveel ik u mijn geest:
Gij zult hem wel bewaren!

't Is waar, mijn schuld is veel en groot,
Maar dat doet mij niet sagen,
Al wacht ik, in den laatsten nood,
Nog veel gewetenlagen;
Aan uwen dood zal mijn gemoed,
En aan uw Godlijk offerbloed,
Met zoete vreugd gedenken.

Ik ben uw lid, gij zijt mijn hoofd;
 Noch engel, dood noch leven,
 Niets dat mij ooit mijn Heiland rooft:
 Gij hebt me uw woord gegeven!
 Al sterf ik nu, ik sterf den Heer;
 Gij zelf hebt mij het leven weer,
 Door uwen dood, verworven.

Om dat gij uit het graf verreeft,
 Zal ik ook eens verrijzen;
 En, waar gij mij een erfdeel weeft,
 Verheerelijkt u prijzen.
 Dan kom ik bij u, in uw rijk,
 En leef met u onsterfelijk:
 Daar op ontslap ik blijde.

Waar is uw prikkel dan, o graf?
 Waar dan uw roof, o zonden?
 Hier leg ik mijne wapens af,
 Na zoo veel strijd en wonden!
 En is mijn doodslaap eens volbragt,
 Zo wekt gij mij, door uwe kracht,
 O Jezus voor den Hemel t

D 2

ALOMTEGENWOORDIGE

G O D.

O alomtegenwoordig Heet,
Gij ziet me alom waar ik me ook keer;
Offchoon zelfs 't morgenkrieken,
Aan 't allerafgelegenst melr,
Mij bracht, op snelle wicken.

Zoo ik ten hoogen hemel vloog,
Of mij de ruime starrenboog,
Ter schuilplaats kon verstrekken;
Daar stelt gij mij voor leders oog,
En schand moet mij bedekken.

A 2

Daal-

Daalde ik , voor 'uwe gramfchap , af ,
 In 't huis der donkerheid , het graf ;
 Ook daar kwaamt gij mij tegen :
 Ook daar zwaait Gij uw rechterftaf ,
 Langs fchrikkelijke wegen .

Alom hij is , die 't al vermag :
 O vreefelijke donderflag ,
 Om zondaars te verbazen !
 Zij duchtten nimmer kwaden dag ,
 Nu fiddren zij , die dwazen !

De Heer verzelt ons aan elk oord !
 Hij , 't heiligt aller wezens , hoort ,
 Wat overleg wij maken ,
 Als we in den nacht , daar niemand floort ,
 Met fnoode duivlen waken !

Wij dwazen hadden wel gedacht ,
 Dat gij ons zoudt , o middernacht !
 Met zwarte vleuglen dekken :
 Vergeeffch ! God houdt om ons de wacht ,
 Met al wat fchrik kan wekken .

Nooit

Nooit is des harten booze raad,
Nooit zondaar, nooit één snoode daad,
Zijn alziend oog ontronnen.
Hij kent het pad, hij kent den staat
Der stofkens en der zonnen.

Treed, Heer! niet met ons in 't gericht,
Wanneer wij, tegen onzen plicht,
Zoo duur bezworen, handlen!
Ach, laat ons, voor uw aangezicht,
In diepen eerbied wandlen.

Dat nimmer iets uw oog ontvlied,
Wat is, of was, of ooit geschiedt,
Maakt mij geruft en blijde:
Een God, die alles weet en ziet,
Die weet ook wat ik lijde!

J E Z U S

L E V E N.

Ja, amen! Jezus is in 't leven:
Zijn hoogen naam alle eer te geven
Moet u nu ernst, o ziele, zijn!
Mijn Heiland, aan het kruis gestorven,
Heeft leven uit den dood verworven:
God en eene eeuwigheid is mijn!

Ik zal hem met aanbidding eeren:
Hem nooit door twijfling meer onteeren;
Hij leeft, en ik leve eindeloos.
Hij leeft, o hooge zieleruste!
Hij leeft! Wat mij nu ooit geluste,
Verricht ik in zijn naam altoos.

O ja!

O ja, gij leeft, gij ziet mijn hopen,
 Mijn hart, mijn doen, ligt voor u open.
 't Is eeuwig waar wat gij belooft:
 'k Geloof uw woord: dat zal geschieden.
 Hier ben ik, Heer, wil maar gebieden!
 Ik zie voor'daan op u, mijn hoofd.

Ja Jezus leeft, hem wil ik leven:
 Aan hem geheel mij overgeven.
 Een schrik zij me al wat hem mishaaft.
 Mij moet, wat hij niet deed voor dezen.
 Wat hij verbiedt één helle wezen;
 Schoon ieder een er roem op draagt.

Vergeeffch moet alles mij bespotten,
 Laat al de hel zelfs samenrotten,
 U kies ik eeuwig voor mijn Heer.
 Gij, gij, mijn Jezus, woont hier boven;
 'k Blijf, vast als Sions berg, gelooven:
 Geen worm in 't stof, die u daar deert.

Ja Jezus leeft, dat voelt mijn harte,
 Zoo 'k hem geloovig zoek in smarte,
 Het graf besluit hem langer niet.
 Hoe meer ik hem aanbiddend eere,
 En zijne liefde in 't hart vermeere,
 Hoe meer hij op mij nederziet.

Ja: Jezus leeft, veel duizend harten
Gevoelden, in de bangste smarten,
Den hoogen trooft dat Jezus leeft.
In heten strijd met boezemzonden,
In bangen doodstrijd, ondervonden
Veel duizend harten, dat hij leeft,

Gij leeft, o Jezus! welk verblijden!
Wat zielverkwikking als wij lijden!

Wat zoete trooft in alle pijn!

Gij leeft, gij leeft, en, in den hoogen,
Aanschouw ik u, met dees mijn oogen,
Als we eens met u onsterflijk zijn,

GODS

G O D S

MAGT EN WIJSHEID.

God, groot van raad,
Groot zonder maat,

Uw krachten zijn de hoofdbron aller krachten.

Hoe schoon deze aard

Die openbaart,

Zij doet ons slechts haar eerst begin betrachten.

Zoo 'k, heinde en veer,

Al 't scheppenheir

Doorvloog, en zelfs uw laatste zon zag pralen,

Ik vond aldaar

Geen plaatsje, waar

Gij zelf niet zijt, noch van uw magt de palen.

Al wat ge schiept,
Wat ge immer riept,
Of roepen zult, wat mensch die 't al bereken!
En was 't, dat gij
Nog meer daar bij
Verwekken woudt, geen kracht zou u ontbreken.

Die bronwel vloeit
Dus onvermoeid,
Maar was nooit leeg, en zal nooit ledig wezen,
Spreek maar een woord,
En zij vloeit voort,
In werelden, op nieuw uit niet gerezen.

Doch uwe hand
Brenge niet tot stand,
Dan 't geen uw magt en goedheid kan bewijzen.
Dat leere mij,
U, vrij en blij,
Ook voor al 't geen dat gij niet doet, te prijzen.

GELATENHEID.

O Christen, wapen u tot strijdent
Want elke morgen dreigt u smart.
Bereid u om die smart te lijden,
Met een gedweeg, gelaten hart:
En toon, hoe vreemd dit andren schijn,
Dat ware Christnen helden zijn.

Op aarde is ons dees tijd gegeven,
Opdat men zich beproeven moog:
Bereid u, in dit korte leven,
Voor 't eeuwig leven hier om hoog.
Hier is des Christens vreemdingstand:
Hier boven is zijn vaderland.

Da

Dat droefheid nooit uw hart vertere ;
 Strek nimmer 't naar verdriet ten roof :
 Maar draag gewillig, God ter eere,
 De zwaarste smarten, door 't geloof,
 Beloont eene eeuwigheid u niet,
 Voor al uw kommer en verdriet ?

Schreit gij, gedrukt door zware pijnen,
 Of kwelt uw lijf een veege smart ;
 God helpt ter rechter tijd de zijnen,
 Zijn hulp vertroost ook eens uw hart,
 Uw Vader mint u, t'allen tijd,
 Ook als hij u beproeft in strijd.

Moet gij hier smaad en laster lijden,
 En hoont men u hier, zonder schuld,
 Win hen die uw geluk benijden,
 Door ware deugd en taai geduld.
 Verdroeg uw Heiland, 's Vaders Zoon,
 Ook niet zagmoedig smaad en hoon ?

Beweent gij uw verstorven magen,
 Of goedren van 't geluk of 't hart ;
 Gij zijt een mensch, dus moogt ge klagen,
 Maar nimmer morren in uw smart.
 Zeg des, met Job, Gods naam ter eer,
 God gaf; God nam; lof zij den Heer !

Uw

Uw vriend -- uw Gade zaagt gij sterven --
Gij treurt: -- maar zeg, in uw verdriet,
Mag ik Gods bijzijn maar verwerven,
Ik vraag naar aard of hemel niet!
Al neigt de wereld zelfs ten val,
De Christen staat kloekmoedig pal.

Eens wordt ge, o ziel, na weinig lijden,
Door deze noodiging verheugt:
„ Ga in tot storeloos verblijden,
„ Na moeite en strijd, in vrede en vreugd.
„ Kom en ontvang, voor 's Vaders troon,
„ Des overwinnaars eerekroon.

HART-

HARTSTERKING

IN

ZWARE DUISTERNIS.

Kampen, worstlen, bidden, waken,
Om tot licht en troost te raken,
Is nu, bange ziel! uw plicht.
Kracht wil Jezus zwakken leenen.
Hem door 't aaklig donker henen,
Brengeu in het vrolijk licht.

Bij de hand zal hij u leiden,
Schijnt gij heel van hem gescheiden,
Geef op zijn beloften acht.
Bid! houd dapper aan met strijden!
Ras zal zich uw hart verblijden;
Ras omringt u licht en kracht.

Ras

Ras verschijnt bij u met luiſter.

Hoop, volhard, geloof in 't duifter.

Nooit berouwt hem zijne keur.

Al zijn daên zijn liefdewerken ,

Hij wil uw geloof dus ſterken;

Vreugd rijſt ras uit uw getreur.

Wil aan 't ſtof uw oog onttrekken ,

Wil het rug- noch zijwaards ſtrekken ,

Sla 't op God, op hem alleen.

Wil naar Jezus, in de ellenden ,

Oog en hart en handen wenden ;

Tot hij vreugd geeft voor geweên.

Waert gij immer heel bedolven ,

Door des jammers holle golven ,

Altoos heeft hij u gered.

Nooit ontbreekt zijn arm vermogen.

Wie vond ooit de hoop bedrogen ,

Die hij had op God gezet?

Schik u voor hem in 't verborgen ,

Ga en ſchud uw angſten , zorgen ,

Uit in 't Godlijk vadershart :

Blijft u 't recht gevoel ontbreken ,

't Schreien zelfs, zoo wel als 't ſpreken ;

Klaag hem zwijgend uwe ſmart.

't Zwiſ-

't Zwiigen zelfs zal, in Gods oogē,
Meer nog dan 't gebed vermogen;

Denk aan zijn gegeven woord;
Denk dat Jezus, met gebeden,
Bij God voor u in wil treden;
Dat Hij altoos word verhoord.

Daarom zal mijn hart niet sagen,
'k Zal mij voor Gods aanschijn wagen,

Kom ik om zoo kom ik om:
Maar dat heb ik niet te vreezen,
Troost wil hij bedroefden wezen,
'k Ben hem zeker wellekom.

H O O G E R E

U I T - Z I G T E N.

IJdle schoonheen van deze aarde,
Wat uw glans ook schijnen moog,
Nochtans hebt gij geene waarde;
Zijtge affchuwlijk in mijn oog!
'k Wil u graag ten besten laten,
Allen die hun welzijn haten.
Ik veracht u: mijn gemoed
Hijgt en haakt naar beter goed.

Schatten, die geen dieven steelen;
Schatten van een waar genot:
Eer, daar niemand in zal deelen,
Die niet heilig is als God:
Reine lusten, zielvermaken,
Die altoos naar meer doen haken,
Schoon men nooit haar eind voorziét.
Minder goed begeer ik niet.

B

Zou

Zou mij dit de wereld geven ?

Haar vermaak , haar goed , haar eer ,
 Daar de dwazen hier naar streven ,
 Nietig stof zijn ze en niets meer !
 Voor den troon van God hier boven ,
 In het zalig hof der hoven ,
 Mijn gezegend vaderland ,
 Heeft mijn ziel veel beter pand !

Ach , hoe zwaar valt mij het zwerven ,

Door dees dorre wildernis ,
 Waar het leven stadig sterven ,
 't Beste moeite en jammer is !
 Mocht het oogenblik eens dagen ,
 Dat mijn zuchten , kermen , klagten ,
 Dees gelukkige uitkomst had ,
 Dat ik gaan mogt tot mijn schat .

Maaiers , die het ijvrig zwoegen

En de heete zon vermoeit ,
 Zingen vrolijk , van genoegten ,
 Als de dag ten avond spoeit :
 Nog veel blijder zou ik zingen ,
 Na zoo veel bekommeringen ,
 Zoo ik van mijns levens dag
 Eens den blijden avond zag .

Hoe

Hoe gereed zou hij me vinden
 Aan dees woonplaats van verdriet,
 Zou geen ding mij 't hart binden,
 Zelfs mijn lieffte halsvriend niet.
 Al de goederen van deze aarde,
 Zijn een beusling, zonder waarde,
 Bij de groote zaligheid,
 Voor mij hier ont hoog bereid.

Beeld der moeder, die nu rusten,
 Dood, naar wien ik hijg en haak,
 Breng me eens eindelijk aan de kusten
 Van geluk en waar vermaak!
 Ja daar zal ik eens verschijnen,
 Serafijnen, Cherubijnen,
 Wenschen, in hua blijden drom,
 Mij eens vrolijk wellekom.

Maar die heugelijke stonden
 Breken, hoe ik wensch, niet aan.
 'k Ben en blijf met zwakheen, zonden,
 Jammren en verdriet belaen.
 Zwijg mijn ziel! --- Gods wijze wegen
 Zijn zijn volk altoos ten zegen:
 Dat ik hier nog zwerf en kwijn,
 Moet mij ook dus nuttig zijn.

Heer volbreng uw welbehagen,
Doe mij 't geen gij oorbaar vindt!
'k Zal den last met blijdschap dragen,
Dien gij op mijn schouders bindt.
Leer mij lijf en ziel en leven,
Heel in uwe handen geven,
En bepaal gestaag mijn oog,
Op mijn zalig lot omhoog.



D B

GOEDE HERDER.

Wat zorgt gij, ziel? wil u te vrede stellen!

Want God, mijn Herder, is getrouw,

Die, schoon mij ook geen zorgen kwellen,

Mij nooit vergeten zou.

Hij weidt mijn ziel op dichtbegaasde gronden,

Waar 't ruifschend beekje d'oovers kufcht,

En brengt me, in vochtige avondstonden,

Verkwikkelijk te rust.

Hij houdt niet op mij lieflijk te beschermen

In schaduw, voor den zonnegloed,

En in zijn zachten schoot en armen,

Als 't loeiend onweer woedt.

B 2

Ook

Ook als ik zwerf, door akelige streken,
Door woud, of barre woestenij;
Ik heb geen vrees! wat zou me ontbreken?
Hij zelf gaat aan mijn zij.

Ik zie reeds, hoe mijn vriend, vol mededogen,
Mij eenen rijken disch bereid,
Voor mijner fellen hatren oogen,
En trots hun bitterheid.

Zij zien hoe God mij helpt, hoe hij mij hoed van boven,
Hoe ijdel is nu al hun kracht!
Wie zou mij ooit een goed ontrooven
Door God mij toegedacht?

Maar ik zal God mijn dankbaarheid doen blijken,
Ik maak op mijnen Herder staat,
En mijne hoop zal nooit bezwijken,
Schoon alles mij verlaat.



D E
A L W E T E N D E
G O D,

Waar zijn de wijzen, die mij zeggen
Al 't geen de hooge Godheid kent?
Wat sterfing weet mij uit te leggen,
Waar Gods verstand begint en endt?
Hem, in 't onraakbaar licht gezeten,
Heeft nimmer menschenoog gezien.
Hoe is zijn naam? zoudt gij hem weten?
Wat eindig scheepsel noemt mij dien?

Zoo ik als God de starrenheiren;
Elk deeltje van het licht der zon;
Elk zandje aan de oevers van de meiren,
Van hunnen oorsprong tellen kon,
Zoo zou ik mooglijk wijzer wezen,
Dan immer mensch of engel word:
Maar 'k schoot bij u, alwetend Wezen!
Noch onbegrijpelijk veel te kort!

Uwe alziende oogen, Heer, doorloopen
 't Heelal, hoe groot, hoe uitgebreid,
 Voor u ligt ieder schepfel open,
 En ieder punt van de eeuwigheid.
 O Gij die 't al weet op te noemen,
 Wat was, wat is, wat worden zal,
 Wie kan naar eifch uw kennis roemen!
 Uw groot verstand heeft geen getal!

Ja, u bewondren, u vertrouwen,
 Is 't eerst dat mij uw wet gebied.
 Met eerbied mag ik u beschouwen:
 Maar u begrijpen kan ik niet.
 Naar 't heerlijk licht van uwe woning
 Vorsch ik, met onverzaadbren lust,
 Dit zietge, en brengt, tot mijn belooning,
 Met wijsheid mijne ziel in rust.

Die wijsheid waarfchuuwt mij voor 't kwade,
 Voor zelfsbedrog en huichlarij,
 Ik denk, Gods oogen slaan mij gade,
 Hoe diep ik ook verborgen zij.
 Voor hem kan mij geen afgrond dekken,
 Geen valsche fchijn bedriegt zijn oog,
 Hij zou mij zelfs ten leidsman strekken,
 Schoon ik dit wereldrond ontvloog.

Wls

Wie kan zijn eigen hart vertrouwen,
Zijn hart zoo vol arglistigheid,
Wil gij het, Heer, geheel doorschouwen,
Daar 't voor u naakt en open leit.
Trest gij mij aan op booze wegen,
Zoo leid mij op de rechte baan,
En laat mij in het eind den zegen,
Van deugd en godsvrucht niet ontstaan.

OPWEKKING
TOT
VERTROUWEN OP GOD.

Zou ik mijn vertrouwen,
Heer! op u niet bouwen,
Schoon gij mijn harte
Proeft, door leed en smarte,
Schoon gij mijn klachten,
Hijgen, hopen, wachten
Schijnt te verachten?

Zou ik uw wegen,
God van heil en zegen!
Als onrecht doemen;
U onmagtig noemen:
Zoo niet de pijnen,
Daar ik aan moet kwijnen,
Spoedig verdwijnen?

Wat

Wat ons kan deren
 Weet ge altoos te weren;
 Schoon we op uw werken,
 Noch hun doelwit, merken;
 Schoon wij, vermeten
 Op ons heil, vergeten
 U dank te weten.

Nu durf ik droomen,
 Niets sta mij te schroomen;
 Straks krimpt mijn harte,
 Voor de minste smarte,
 Vol snood vermoeden:
 God wil mij niet hoeden,
 God kan niet hoeden!

Dus zijn wij, dwazen!
 Slap of opgeblazen:
 't Zij uwe stralen
 Gunfrijk op ons dalen;
 't Zij bange stonden
 Ons, om onze zonden,
 Uw wraak verkonden!

Heer

Heer, uw genade
Hoed mij voor dit kwade!
Leef ik voorspoedig,
Maak mij dan ootmoedig!
Doen droeve dagen
Mij weemoedig klagen,
Laat mij nooit t'fagen!

'k Zal mijn vertrouwen
Dan steeds op u bouwen;
Nooit onheil vreezen;
Nooit vermetel wezen;
U staag indachtig,
Roemen, God is magtig,
God alleen magtig!

L O F Z A N G.

't Heelal, o Heer! let op uw wenken?
Wat zijn wij, dat ge aan ons wilt denken,
Dat ge ons bezoekt, uit 's hemels hof?
Wij, arme wormen uit het stof,
Wat zijn wij, dat ge aan ons wilt denken?

Ja van den dood bragt gij mij weder.
Mijn ziel, bemin uw Helper teder,
Hij droeg des menschen schuld --- ja hij,
Hij leefde, leed en stierf voor mij!
Mijn ziel, bemin uw helper teder!

Heer!

Heer! laat uw woord mij onderwijzen!
In eeuwigheid zal ik u prijzen!
Geleid mij op de rechte baan,
En neem mijn ziel genadig aan:
In eeuwigheid zal ik u prijzen!

Ik bad; God hoorde mijn begeren!
In vreugd wou hij mijn smert verkeeren!
Wanneer men raad, nog uitkomst ziet,
Verlaat de Heer de zijnen niet:
Hij zal mijn smert in vreugd verkeeren!

Gena, zoo 'k ooit uit zwakheid vield!
U prijft, u looft, o Heer! mijn ziele!
Zelfs in de schaduw van den dood,
Zijt gij mijn trouwe reisgenoot
U prijft, u looft, o Heer! mijn ziele!

D E
Z E G E
D E R
G E L O O V I G E N.

Niet slechts strijden -- overwinnen
Moet men om de levenskroon!
Hachelijk valt wel 't beginnen,
Maar wat staat de zege schoon!
Dees behaalt alleen een heilig;
Hij alleen denkt, blijde en veilig,
In het eind, aan 't bitter leed,
Daar zijn bange ziel mee streed.

Weik een kostlijke eerkroon women
Heert uw trouwe martelaars!
'k Heb nooit zulk een strijd begonnen,
Nooit een strijd, zoo vol gevaars.
Neen! dien zal ik nimmer strijden.
Gij vergunt ons beter tijden.
Uwe kerk, door u behoed,
Stroomt niet meer van Christenbloed.

Over-

Overwonnen, overwonnen

Hebt gij, Heer! den bangsten nood;
Stroomen bloeds, tot een geronnen;
Aaklig dootzweet -- ja den dood!
Zulk een kelk hebt gij gedronken
Maar hoe diep ge ook laagt verzonken,
Onder 't bitterst zielverdriet,
Noch bezweekt ge, o Godmensch! niet:

Wat kan 't vlugst verstand hier baten?

Wie vat een geheim zo diep?
God, zijn God had hem verlaten,
Toen hij naar om bijstand riep.
Noch verwon hij zijn vijanden.
Ga, mijn geest, in 's vaders handen,
Riep hij in den bangsten nacht
Riep hij noch: het is volbragt!

Wat is 't lijden hier beneden,

Bij mijns Heilands zwaren nood?
Wat is 't, bij de zaligheden,
Mij verworven door zijn dood?
Noch volg ik uw spoor met beven.
Gun mij moedig voord te streven
Midden door mijn ramp en leed,
Heer! die zelf eens voor mij freed.



JEZUS

J E Z U S.

H E M E L V A A R T.

Verblijd u, ziel dewijl uw Heer,
Ten hemel voer, met eeuwige eer,
De Dood- en Helverwinnaar.
Een wolk ontvoert hem aan het stof,
En aanstonds juicht al 't hemelhof;
Lof zij u, Menschenminnaar !

Des hemels Heer, des menschen Zoon
Wordt, van zijn Vader, in zijn troon
Zeegvierend opgenomen.
De serafstem, de cherubstem,
Zij allen roemen, loven hem,
Hem prijzen alle vromen.

C

O wat

O wat eenstemmig lofgeluid

Roept hem voor eeuwig koning uit!

Hoe daveren alle troonen!

„ De Godmensch komt, wat vrolijkheid!

„ Hij komt, bekleed met majesteit,

„ Om eeuwig hier te wonen.”

Voor hem knielt ieder engel neêr,

En roept; Messias, onze Heer

Geeft menschen engelenwaarde.

Hij heeft het grootste werk volbragt.

Die is de wijsheid en de kracht,

In hemel en op aarde.

Hoe heerlijk zijt ge, o Heer, mijn God!

Ik deel in uw gezegend lot.

Voor mij voert gij ten hemel.

Gij Priester treedt (wat zondaarsmin!)

Uw heiligdom ook voor mij in:

U volge ik in den hemel.

O Heer, die starren, zee en aard,

Almagtig schiept, getrouw bewaart,

O Heer, door wien wij leven.

Zoo lang ik hier nog zwoeg in 't stof,

Zal zich mijn hart naar 't hemelhof,

Van 't stof tot u, begeven.

Ont-

Ontruk mijn ziel, door 's Geestes kracht,
Die 't alles werkt, daar 't al op wacht,
Aan 't aard'ich, waar 's aan blijft hangen!
Laat mij, van uwen hoogen troon,
O Zoon des vaders, 's menschen Zoon,
Tot strijden kracht ontvangen.

Die voor mij gaan wilde in den dood,
Gedenkt mij ook in allen nood:
Laat mij dit altoos weten.
Gij kunt, schoon gij hier boven woont,
En 't engelenheir uw grootheid toent,
Mij, aardworm, nooit vergeten.

Ben ik aan 't eind van strijd en kruis,
Zoo haal mij in uw hemel t'huis,
Dat ik u daar vereere,
En, in 't verblijf, voor mij bereid,
Van eeuwigheid tot eeuwigheid,
Voor uwen troon verkeere.

Verblijd u, ziel! dewijl uw Heer
Ten hemel voer, met eeuwige eer,
De Dood- en Helverwinnaar.
Zing hem, gelijk men zong omhoog,
Toen hij van de aard ten hemel vloeg,
Lof zij U, Menschenminnaar.

OPWEKKING.

TOT

G O D S L O F.

Vrolijk wil ik, Heer! U prijzen,
God die roem en blijdschap stelt
In de grootste gunstbewijzen,
Bron van heil, die eeuwig welt,
Eenige fontein van vreugd,
Vader van genade en zegen,
Schepper, Heer, die allerwegen,
Alles wat Gij schiept verheugt,
U wensche ik, zoo lang mij de ziele zal leven,
Met vrolijke liederen, eere te geven.

O wat

O wat is 't mij blij te moede,
Als ik Godé een lofsied zing;
Als ik stil herdénk al 't goede,
Dat ik van uw hand ontving!
Welk een vreugd voel ik mij heel,
Door het hart en de aders woelen,
Mag ik, VADER! U gevoelen,
Die mij schonkt uw Zoon ten deel!

De ziel, nauw in staat om die blijdschap te dragen,
Wenscht dan, vol verrukking, van 't lijf zich ontslagen.

Vader! groote Vader! boven
Alle lofspraak wijd verhoogd,
Ach mogt ik U beter loven,
Dan 't mijn groot gebrek gedooft!
Ach ik kan, in 't aardfch verdriet,
Niet naar eifch U dank bewijzen,
Nog zal U mijn lofzang prijzen,
Mangelt mij 't gevoel maar niet.

Loof daarom den Heer, met de hemelfche chooren,
O ziele! de Heer zal u gunftig verhooren.

O wat heeft die vreugd een waarde!
 Dankend naar omhoog te zien!
 Met het aangezicht op de aarde,
 God, de LIEFDE, lof te bién!
 Ziel, o ziel, ei spoed u vaak,
 Uit dit ongestuim gewemel,
 Waar, in 't eenzaam, u de hemel
 Proeven gunt van zijn vermaak!
 O zalig, reeds zalig ben ik in dit leven,
 Wijf God mij vergunt, tot zijne eere te leven.

D A N K

V O O R M I J N

L I J D E N.

Zalig ben ik uit genade,
En dat ben ik niet door mij;
'k Zat gebogen onder 't kwade,
Maar Gods blijkend maakt mij vrij.
O wat valt zijn jok mij zagt,
Heeft het waar geloof maar kracht.

Ik bezweek, verscheiden keeren,
Doch hij heeft mijn gang geschoort.
Eeren zult gij, hem nog eeren,
Dus vertroostte mij zijn woord;
Eeren, voor uw leed en strijd,
Noch in dezen vreemdelingstijd.

Ach, zijn lieflijk woord is waarheid!
Als een droom is nu mijn smart!
En, in Jezus Christus klaarheid,
Spiegelt zich mijn juichend hart.
Vreugdetranen en gezangk
Worsten saam om mijnen dank.

God is hooger, amen! amen!
Dan mijn stoutste wensch ooit vloog!
Al het hemelheir te samen
Zien hem reeds voorlang omhoog.
Niets dan liefde zien zij ooit,
Maar haar grenzen zien zij nooit.

En- ik zou de grenzen teeknen,
Waar de Heer zich niet erbermt?
Ik den rijken schat bereeknen,
Die nooit aan genā verarmt?
Zielsoog, dat mijn dwaasheid ziet,
Stoor mijn zoet genoegē niet!

VERTROUWEN

O P

G O D,

Wat zou, in uwe hoede, o Heer! mijn ziel ontstellen?

Wat zou ik vreezen in gevaar?

Die U vertrouwt, dien wilt ge alom verzellen:

Gij helpt hem wonderbaar.

Hij treedt, schoon boven hem de wolken vlammen spouwen,

Getrooft aan uwe vaderhand;

In U getrooft, door huilende landouwen,

En door het dorstigst zand:

Getrooft in veege lucht en midden door de lijken,

Daar, woedend om hem heen, de dood

Verschrikkelijk in 't donkere aan komt strijken,

En dreigt den jongsten nood.

Hij vreeft niet , schoon de nijd aan hem haar lust mag boeten,
 Schoon hem haar spog in 't aanzicht spat ;
 Maar trappelt stout , met onverfaagde voeten ,
 Maar giftige addren plat.

Toen David zwerven moest door heiden , wouden , velden ,
 Voor een geduchten dwingeland ,
 En naauwelijks zijn voeten 't woën ontfelden
 Van die ontmenschte hand ;

Toen , met vereende magt , Gods haters hem bestreden ;
 Zijn kind hem ftiet ten rijkstroone af ,
 En , onvermurwd voor zijnes Vorsten beden ,
 Gansch Salem hem begaf ;

Toen zong hij , op zijn harp , in vast vertrouwen blijde ,
 O Heer ! op wien mijn hope ziet !
 En Gij , o Heer ! toogt met uw knecht ten strijde :
 Zijn God begaf hem niet.

OP DE

GEBOORTE VAN DEN VERLOSSER.

Zingt, zingt nu met heilige tongen,
Den koning, van David gezongen,
Van Michas aan 't nakrooft beloofst
Hij nadert, de Koning der eeren,
Hoe volgen, in blinkende heiren,
En troonen en magten hun hoofd!

Hij nadert, hij komt hier beneden,
Met sterfelijk vleesch zich bekleeden,
Wordt sterflijk en blijft nochtans God;
Bepaalt aller eindigen krachten,
En maakt de vermeete gedachten
Des vorfchenden hoogmoeds ten spot.

Nu

Nu kan ons geen dood meer doen beven.

Wij drinken de stroomen van leven.

Zij vloeien uit Eden ons toe.

Uw muur mag uw vijand nu tarten,

O Godstad ! nu kent gij geen smarten,

Hoe blij zijt ge , O Sion ! te moe.

De Godvrees in hemelsche jeugde ,

En eendragt, oprechtheid en vreugde ,

Bewonen als oulings deze aard.

De sporen der waarheid, vol zegen,

Bebloemen den grond allerwegen ;

Door vloeken verschroeid en ontaard,

Zij brengt ons de hope nu weder ,

Op 't aardrijk, dat opluikt, ter neder ,

Op dat zij de menschen verheugt.

Deze aarde vertelt het den hemel ,

En wijdt zich, met lustig gewemel ,

Tot weelde en tot eeuwige vreugd.

Nu bruischen van weelde de meiren.

Nu juichen de hemelsche heiren.

De Heer heeft wat wonders gedaan,

En tranen van vreugd in onze oogen

Verkonden zijn eindloos vermogen ,

En bidden den Eeuwigen aan...

TROOST

TROOST

DES

IEUWIGEN LEVENS.

Nog zuchten we in dit tranendal,
Gedrukt van zorg en ongeval;
Maar slechts nog weinig dagen,
Dan snellen we, uit dit dal van druk,
Naar 't schoon verblijf van waar geluk:
Daar kent men zelfs geen plagen.

Dan zinkt het lijf ten grave neer;
Het stof keert tot zijn oorsprong weér,
Zal nooit weer sterflijk leven:
De vlugge ziel, ontslaakt van 't stof,
Keert dan tot God in 't hemelhof,
Die hem eerst had gegeven.

Wel

Wel hem , was hij hier vroom en goed!
Hij streeft de ruste te gemoet;
Zijn doen verzelt zijn treden.
Hij streeft, met Jezus naauw vereend,
Die aan zijn glans hem deel verleent,
Naar 't rijk der zaligheden.

O hoog geluk! voor God te staan!
O vreugd! met Jezus om te gaan,
Met al zijn vrome vrienden!
U, oudste Broeder, in uw licht,
Van aangezicht tot aangezicht,
Verrukkend schoon te vinden!

Maar nadert eens de jongste dag;
Die ons, met eenen blijden lach,
Elkandren weer zal geven;
Die 't al herschept; waar op Gods hand
Mij plaatst in een volmaakten stand,
Wat zal ik dan beleven!

Mijn God! wat vreugd! wat zaligheent!
Wanneer de dooden, groot en klein,
Zich voor uw troon vertoonen;
Wanneer gij mij bij name noemt,
Voor de Englen en voor God zelfs roemt.
En steeds bij U doet wonen.

Als ik, o 's Vaders groote Zoon,
Met U, op uwes Vaders troon,
Uws vijands oordeel spreke;
Als ik der boozen troefche magt,
Die hier uw wijzen raad veracht,
Door Christus kracht, verbreeke.

Als ik, door 't schoon der koningsstad,
Die U tot haren Bouheer had,
Verrukt, uw Grootheid eere;
Als ik, bij U in 't hemelrijk,
Den Engelen -- ja U gelijk,
Als koning zelf regere.

Dan blink ik, die hier zuchte en ween,
Ik zelf, in 't rijk der heerlijkheên,
Gelijk de zon in 't dagen.
Ik kranke zal daar vrij van pijn;
Ik sterveling onsterfelijk zijn;
Gods beeld -- ik zondaar! dragen!

Voor eeuwig vrij van ongeval,
Gedrenkt met vreugden zonder tal,
God telkens, telkens nader,
Stijg dan mijn onuitspreeklijk heil,
Van uur tot uur tot hooger peil,
In 't rijk van God den Vader.

*k Zal

'k 'Zal daar de serafijnenfchaar ,
En wat op aarde heilig waar ,
Mijn lieve broeders noemen.
Zij allen zijn daar één met mij ,
En zingen heilig , om U blij ,
Met éénen mond , te roemen.

O God ! wat zaligheid , wat staat !
Wat vreugde zonder pael of maat ,
Meer dan ooit mensch kon wachten !
O eeuwigheid ! o éénwigheid !
Hoe spoedig had ik uitgeschreid !
Wat zijn nu onze klagten ?

Wees sterk , wees blij van hart , God leeft ,
Die 't eens beloofde zeker geeft :
God is de God der vromen.
Niets -- neen ! Niets is voor u te groot :
Voor U -- tot wien , uit 's Vaders schoot ,
De Zoon zelf is gekomen.



GEMOEDSRUSTE.

IN

G O D S B E S T I E R.

Schoon mij hier vaak 's Heeren paden
Donker -- onnaspeurbaar zijn;
Schoon mij meenig van zijn daden
Zonder nut of oogmerk schijn':
Nog is alles wat Hij doet,
Hoe 't ook voorkoom, wijs en goed.

Zou 'k alleen in God dat loven,
Wat ik wijsheid vinde en raad?
Is 't niet een geschenk van boven,
Zoo men daar van iets verstaat?
Mort hij niet, die klaagt: „de Heer
„ Geeft mij hier geen doorzicht meer?”

D

Paffen

Paffen geen vader daden
 Die zijn kind voor dwaasheid fchat?
 Englen vinden, welberaden,
 't Geen, waar van gij niets bevat.
 Vast geloof is hier uw plicht:
 't Zien heeft plaats in 't eeuwig licht.

Of zou Hij mijn wufte zinnen,
 Over 't geen Hij breekt of maakt,
 Stellen tot bestierderinnen?
 Ordnen, kiezen, wat mij fmaakt?
 Vaak is 't goedheid, zoo Hij weert,
 't Geen de dwaze mensch begeert.

Hier, in 't woelend aardfch gewemel,
 Zij mijn deel tevredenheid;
 In mijn Vaderland, den hemel,
 Is mij meer geluk bereid.
 Vinde ik daar voorva& mijn heil:
 O dan zij mijn weg hier steil!

Klaag niet, zoo'ge, op ruwe wegen,
 Ziel, uw bangen tred hier richt!
 Wat hier fmerft, wordt daar ten zegen;
 W&t nu nacht is wordt dan licht,
 Als ik in 't volmaakte ben,
 En den zin des Heeren ken.

DANK

D A N K.

De Heer is goed! Laat elk hem eeren!

Men juich mij na: de Heer is goed!

Hij wou mijn leed in lust verkeeren!

't Is God, die groote dingen doet.

Tot Hem, die ons getrouw wou helpen,

Tot God riep ik, in mijnen nood,

Toen d'afgrond mij scheen te overstelpen,

En geene hand mij hulpe bood.

't Verdérf had zijne helle kaken

Reeds over mij wijd opgedaan,

'k Zag reeds den spotter zich vermaken:

God nochtans zag mij goedig aan.

D a

Ik

Ik scheen in 't grondloos diep bedolven;
 Noch hielp mij God , met groote kracht,
 Door golven, opgehoopt op golven,
 En schrikken van een bangen nacht.

God is met mij! Wat zou ik klagen?
 Wat kan mij stof en affche doen?
 Hoe goed is 't, van zijn zorg ontslagen,
 Te schuilen waar Hij zelf wil hoên!

Mijn Rots, waar ik mijn hoop op zette,
 O God, mijn hulp, mijn stille wijk,
 Als ik op uwe leiding lette,
 Wat is zij goed en goddelijk!

Gij deedt me in 't aklig duister vreezen;
 Ge onttrokt me uw vriendlijk aangezicht:
 Noch woudt Ge alomme bij mij wezen,
 Noch waart Ge in 't donker steeds mijn licht.

Gij liefdezelen, trekt mijn harte,
 Trekt mij, tot mijnen God, omhoog!
 Wat kost mijn lage drift mij smarte,
 Mij, die zoo waard ben in Gods oog.

Ik vliede des verachters paden ,
Die , in het aardfch gewoel verward ,
Den Heer vergeet en zijne daden ,
Zijn trouwe hulp in bittere smart,

Maar ik , ik zal , in late dagen ,
Den grooten Redder in mijn leed ,
Mijn Vader en zijn trou gewagen ,
Den God die groote wondren deed,



D E

ONVERANDERLIJKE

G O D.

Gij waart altoos het geen Gij zijt,
Eer Gij, met d'aanvang van den tijd,
De dingen die niet waren
Riept om te zijn, en, zijd en wijd,
Uw grootheid te openbaren.

Het geen Gij zijt, dat blijft Ge ook, Heer!
Al is er lang geen wereld meer,
Wanneer reeds eeuwicheden
Ons kroonen, die hier, tot uwe eer,
Om uwen hemel streken.

Zoo

Zoo onveranderlijk als Gij,
Is ook, o Heer, uw woord aan mij.
Dat zult Gij eeuwig houden.
De heele wereld gaat verbij,
Maar dat kan nooit verouden.

Al was 't gebergt in barensood,
Al stortten zich, met stoot op stoot,
De sterkste rotfen neder:
't Verbond, dat Gij met zondaars stoot,
Wijkt nimmer ginds of weder.

Wat treurt dan toch mijn bang gemoed?
Wat klaagt het: „ geen bestendig goed
„ Is 't leven hier beschooren:
„ 't Is ongewis gelijk de vloed,
„ Zoo gaat het ook verloren.”

Wat treurt hij, die uw woord nog heeft,
Dat Gij hem al zijn schuld vergeeft;
In 't recht hem vrij zult keuren?
En dat hij eeuwig bij U leeft?
Heeft die nog stof van treuren?

Wat treur ik, daar Gij mij bemint;
Uwe eere in mijne liefde vindt;
Mijn heil uw blijdschap reKent,
En, bij mijn naam, mij, als uw kind,
Hebt in uw boek geteekend.

Jā, ik ben Gods, en God is mijn.
En eeuwig, eeuwig zal Hij 't zijn.
Niets scheidt ons van elkandren,
't Verander al wat zeker schijn,
Maar God kan nooit verandren.

M O R G E N Z U C H T.

De jonge dag, uit de oostkim opgerezen,
Geeft aan natuur een nieuw, een vrolijk wezen,
't Gebergte schijnt verguld voor 't oog.
Ginds zie ik 't woud, in dunnen nevel, duiken.
De lecurik stijgt, uit nederige struiken,
Lofzingend naar omhoog.

Ook ik ontwaak! --- bevrijd van alle zorgen,
Zeg ik Hem dank, die, elken vroegen morgen,
Goedgunstig op mij nederziet.
Mijn God wat stof, maar ach mijn onvermogen,
Gij kent mijn hart! --- de tranen in mijne oogen,
Die zijn mijn morgenlied.

Leer mij, mijn lot in uwe handen geven;
Door Jezus kracht, naar Jezus voorbeeld, leven;
 Getrouw zijn aan mijn duren plicht;
Mijn heil alleen, op uw genade, bouwen;
Op uw belofte, als op een rots, vertrouwen,
 En wandlen in uw licht.

Wil mij, o Heer! voor rampen en gevaren,
(Ze omringen mij) --- in uwe gunst bewaren!
 Verliet Gij mij, waar zou ik heen?
Maar wilt Gij mij, in tegenspoed, verzellen,
Ook aan wat smert Gij mij dan bloot wilt stellen,
 Ik ben er meê te vreên.



H E T

G E B E D.

Verftout ge u voor Gods troon te treden,
Zoo nader, vol eerbiedenis,
In geeft en waarheid, met gebeden,
Den God, die geeft en waarheid is.
Verban de zorgen van den tijd
En denk -- wat God is? wie gij zijt?

Hij is 't, dien al de fchepfen loven,
Het hooge wezen, van wiens eer
De hemel wedergalmt hier boven,
Der dingen magtige Opperheer;
De God die, onveranderlijk,
Zich zelve is, en blijft gelijk.

Ge-

Gebogen kniën , geslotene oogen ,
 Gebeën , vol kunst van stijl en smaak ,
 't Zal alles niets voor God vermogen :
 Oprechtheid is bij Hem de zaak !
 Bij Hem baat nimmer schoone schiin :
 Men moet niet schijnen : men moet zijn !

Hij hoort alleen geloovig smecken ,
 Hoe stamerend ook uitgebracht ,
 Zoo 't hart maar , in zijn liefde ontsteken ,
 Naar zijne gunst in Christus tracht.
 Dat dringt door al de heemlen heen ,
 En troont Gods zegen naar beneen .

Wat kan de ziel meer grootheid geven !
 Met God geloovig om te gaan !
 Als de Englen , reeds op de aard , te leven ,
 Die steeds aanbiddend voor Hem staan !
 O Ziel ! zoek dit onschatbaar goed ,
 Elk oogenblik , in Jezus bloed !

Beleeft gij hier benaude dagen ,
 Ga heen en klaag den Heer uw' nood :
 Nooit sluit Hij de ooren voor uw klagen ,
 Bij Hem is uitkomst in den dood .
 Verbergt. zij zich al voor een poos ,
 Hij helpt u wis. Vertrou altoos.

Ge-

Gelukt u moeilijk plichtbetrachten ;
Dank Hem , die u in gunst gedenkt ;
Hem , die u , met den wil , de krachten ;
Door zijnen Geest , ten goede schenkt :
En bid Hem voords , tot allen plicht ,
Geloovig aan om Geest en licht .

Dus zij , in goede en booze tijden ,
't Gebed de wellust van uw hart :
Zoo zult ge in vreugde u stil verblijden ,
En nooit kleinmoedig zijn in smart .
Zoo trooft , in voor en tegenspoed ,
Gods vrede uw steedsbedoord gemoed .



O O T M O E D.

Mij naar alles stil te voegen,
Hoe veracht en bitter 't schijn;
Zonder woorden, met genoeg,
Aller knechten knecht te zijn;
Nooit te pralen met mijn gaven;
Nooit om menschenroem te slaven:
Heer! ik smeek, van U alleen,
Deze wijsheid met gebeên.

Leer mij stil op paden wandlen,
Waar uw oog alleen mij ziet;
Stil verdragen; zwiigend handlen,
Al weet dit de wereld niet!
Hartenvormer en Bekeerer
Jezus Christus, groote Leerer,
Bron van ootmoed, leer Gij mij,
Hoe 'k, als Gij, ootmoedig zij.

Schoon

Schoon 'k vergeten, ongeprezen,
 's Trotschen hoon te lijden had;
 Schoon 'k mijn broedren vreemd mogt wezen,
 Elk van mij te rugge trad,
 'k Zou nog vrolijk juichen mogen,
 Sloeg ik maar gedurig de oogen,
 Jezus, op het geen Gij deedt,
 Toen Gij alles voor mij leedt.

Heer, uit uwen troon hier boven,
 Roept Gij: „ kleinen, weest goeds moedsf
 „ 'k Heb u lief, hoe zeer verschoven,
 „ Ik beloof u alles goeds.
 „ In 't benaaude, stille harte,
 „ Dat vol rou en schaamte en smarte,
 „ Mij, in diepen ootmoed, vreeft,
 „ Woont en werkt mijn goede Geest.”

God des nedrigen en stillen
 Dien geringheid meeft behaagt,
 Die, wat Ge ooit moogt doen of willen,
 Eenzaam doet of eenzaam draagt:
 God der edlen, die niet klagen,
 Als zij zware lasten dragen,
 Die, hoe hoog ook 't leed mag gaan,
 Zwijgend de oogen op U slaan:

God,

God, Gij zijt mijn God, ik kniele;
Vol van vreugd, voor uwen troon!
Gij verkwikt, vertrooft mijn ziele,
In het aanschijn van uw Zoon.
Ja Gij wilt mij hulpe geven,
Dat ik stil voor U mag leven,
Op mijn onmagt niet vertrouw,
Maar steeds vaster op U bouw.



VOOR

VOOR HET

AVONDMAAL.

Jezus! met de schaar der vromen,
En der zondaars, mag ik komen
Tot uw heilrijk liefdemaal!
Al uw volk is daar gebeden.
Trouwe Borg van al uw leden,
Uw genade kent geen paal.

Boven 't geen ooit mensch kan denken,
Wilt ge ons daar, o Jezus! schenken.
Juich, in Jezus gunst, mijn hart!
Als uw zonden u verschrikken,
Jezus wil u daar verkwikken,
Daar genezen van uw smart.

R

Jezus,

Jefus! durf ik zondaar nadren,
 Waar ge uw vrienden wilt vergadren,
 Ik, niets waard dan vloek en dood?
 Durf ik -- arme, met gebeden,
 Diep ootmoedig tot U treden?
 Denkt Gij ook aan mijnen nood?

Ja, voor mij zijt Ge ook gestorven!
 Mij hebt Ge ook uw heil verworven;
 Mij -- mij noodigt Gij ook nu,
 Om uw sterven te gedenken;
 Mij wilt Ge ook genade fchenken,
 Mij vervrolijken in U!

Maar ik moct, in al zijn hoeken,
 't Hart naaukeurig onderzoeken:
 Nul niet morgen! heden noch!
 Dat u niets een uur ontroove,
 Zief, welaan, proef uw geloove,
 Eens is 't nood, ach haast u toch!

Dat Hij is van God gekomen;
 Vleefch en bloed heeft aangenomen;
 't Pad des doods voor ons betrad;
 Dat Hij weer verrees in 't leven;
 Dat Hij zondaars wil vergeven;
 Zeg, mijn zfel, gelooft gij dat?

Wil ik, Heer! uw sterven eeren,
Weder mijn verbondseed zweeren,
Bij 't genot van brood en wijn?
Wil ik, Heer! uw dood verkonden,
Krachten halen uit uw wonden,
Ik uw trouwe volger zijn?

Wil ik gaarne uwe arme leden,
Als mijn broedren, spijsen, kleeden?
Leven, maar voor mij niet meer?
Op U zien in ramp en lijden?
Tot U roem me in U verblijden?
Leven, enkel tot uw eer?

Is mijn hart vol vast vertrouwen?
Kan ik uwen dood beschouwen,
Als het offer voor mijn schuld?
Zullen vreugdetranen vlieten,
Als ik zie uw bloed vergieten?
Is mijn hart met dank vervuld?

Zou ik niet weemoedig klagen?
Zou mij 't bloedend hart niet sagen,
Als mijn halsvriend zoo terstond,
Als een martelaar, moest sneven,
En voor 't laatste van zijn leven
Weenend aan mijn hals zich vond?

Als hij alles mij deed erven ;
Zelfs in mijne plaats wou sterven ;
 Voor mij lijden hel'sche pijn :
Schoon mijn hart vaak onverschillig
Hem bedroefde -- en dat moetwilig,
 Hoe zou 't mij te moede zijn ?

Wie zou dan mijn tranen tellen ?
Ach, hoe zou mij 't hart ontstellen,
 Als hij naar de strafplaats trad,
En, in de uiterste oogenblikken,
Midden in de hel'sche schrikken,
 Stervend voor zijn vriend noch bad ?

Hoe, zoo hij mij zelf dan bade :
„ Vriend, gedenk mij, vroeg en spade ;
 „ Ach vergeet -- vergeet mij niet !
„ Laat mijn schrift u onderrichten,
„ 'k Wil u noch een teeken stichten,
 „ Van het gene ik u gebied.”

Grootste Menschenvriend ! U griede,
Voor uw vijand, zulk een liefde ?
 Wie heeft immer zoo bemind ?
Gij (o gunst nooit uit te spreken !)
Zijt, in plaats van U te wreken,
 Zoo verbazend onze vriend !

Ach hoe moeft U 't hart niet blaken!
Snoode zondaars wilt Gij maken,
Tot uw broedren, nietig slijk.
Hoofd en Heer der vredeboden!
Levensvorst! Gij sterft voor dooden,
Rooft den prooi van 't helſche rijk.

Godlijk Offer, groote Ontfermer!
Mag ik zondaar, droeve kermer,
Onder uwe vrienden ſtaan? --
Dekt geen feeftgewaad mijn leden,
'k Zal in droeve jammerkleeden,
Groote Middlaar, tot U gaan.

'k Bid U aan in 't ſtof geboogen ----
Sterk mijn zwak geloofsvermogen!
Wil mijn hope uw hulpe bien!
Zoo deedge andren chriſtenscharen,
Die, als ik, ook zondaars waren,
Maar geloofden en nu zien.

Dit darf ik beſtaan te denken:
Jezus zal mij alles ſchenken,
Ik zal eens met Jezus zijn.
Om dit heil mij te verwerven,
Wou hij voor mij, zondaar, ſterven,
Eeuwig, eeuwig zijt Gij mijn.

Liefde, nimmer uit te spreken !
Jezus wou aan 't kruis verbleeken,
Dat getuigt dit nachtmaalbrood.
Bloed des Heeren, gij woudt vlieten ;
Zoo gewis wij wijn genieten ,
Zoo gewis is, Heert uw dood.

„ Voor der eeuwigdooden leven ,
„ Ben ik in den dood gegeven .
„ Neemt en eet”, zoo roept zijn mond.
Wij zijn dood, wij zijn gevallen ,
Maar gij roept „ komt, drinkt Gij allen !
„ Leven is mijn heilverbond.

„ Neemt verkwikking, zielespijsze,
„ U tot heil en mij ten prijze,
„ 't Levensbrood dat ik u bied.
„ Ik kan u met leven drenken ;
„ Ik de onsterfelijkheid u schenken.
„ Neemt! geloof! zoo dorst gij niet.”

Jezus liefde, zonder palen,
Kan geen menschlijk denkbeeld malen.
Wat Hij is, zal ik eens zijn.
Heemlen zijn mij weinig eere,
Jezus, aller heemlen Heere,
Ben ik eigen, Hij is mijn.

Niet

Niet meer sterflijk , niet verloren
 Is de christen , nieuw geboren ,
 Rein voor 't hemelsch vaderland.
 Niet meer zondaars zijn we , yrinden ,
 Vaders kindren , Gods beminden :
 Deze teekens zijn ons 't pand ,

Pand van Christus dood en leven !
 Als wij Hem , niet ons meer leven ,
 Zegel van de hemelvreugd !
 Maar ook zegel van 't gerichte ,
 Hup , die 't pad ontvliên ten lichte ;
 Wien de zonde nog verheugt !

Liefde , liefde kom nu ! nader !
 Wij zijn broeders , God is Vader !
 Eén zijn aard en hemel weér !
 Hemelvorsten , engelenheiren ,
 Geesten , menschen , allen eeren
 Eénen Schepper , éénen Heer .

Ziel wil aan uw hoogheid denken !
 Zoo u aardfche lasten krenken ,
 Jezus is u zelf ten loon.
 Ween van vreugd , houd aan met strijden ,
 Laat uw kroon u niet ontglijden ,
 Ginds aan d'eindpaal staat uw troon .

Nochtans -- strijden wat wij kunnen ,
Tot de vijand zij verwonnen ,
Tot ons sterfuur zij ons lot.
Kom, uw Heiland trou gezworen ,
Ziel ! laat elk uw blijdschap hooren ,
Want uw Broeder is uw God,

Ach, hoe zal mijn tong U prijzen ,
U, o Jezus ! eer bewijzen ,
Roemen uwe wonderdaën :
Woord noch beeldspraak kunnen gelden ,
Om uw lof naar eifch te melden ;
Hier is 't best verftomd te staan,

Geest me uw vlerken, Englenfcharen !
Leert mij zingen, leent me uw fnaren ,
Zangers voor Jehovaas troon !
Eeuwigheden, eeuwigheden
Zal ik tot mijn dank befteden ,
Aan den Vader en den Zoon,



BIJ HET

A V O N D M A A L.

Het Choor,

Heer! Gij noodigt uwe leden,
Tot uws verbondmaals zaligheden:
Maak onder hen uw liefde groot!
Wil hun kracht en leven schenken,
Opdat ze uw dood naar eisch gedenken;
Door U vergeten zonde en dood!
Want, van hun zondenfmet,
Zijn ze in uw bloed genet,
En onsterflijk:
O Heer! vertoon
Hun, in uw hoon,
Van verre de overwinningskroon.

De Gemeente.

Gij! die in zijn loopbaan loopt,
 Broeders! mée verlost van zonden,
 All' in Christus dood gedoopt;
 Allen naauw aan Hem verbonden,
 Komt! vernieuwt uw zoenverbond,
 Met het hart en met den mond!

Neemt en eet! Dit is zijn brood:
 Jezus Christus werd gegeven,
 Voor den zondaar in den dood.
 Neemt en drinkt! Gij drinkt zijn leven!
 Ja, Hij gaf zich in den dood,
 In den bittren zondaardood!

Laat die zich, vol toeverzicht,
 In uw heil, o Zoon! verblijden;
 Eeuwig wandlen in uw licht;
 Eeuwig aan uw dienst zich wijden!
 Dat hun hart, van hoogmoed vrij,
 Vol van uwen ootmoed zij!

Help

Help de ziel , die moedloos schreit ,
Treurig neerzit bij de pakken ;
Help haar , Heer der heerlijkheid !
Zij gelooft , Heer ! help de zwakken !
Die bedrukt van verre staan
Storten onverhoord geen traan !

Neemt en eet ! Dit is zijn brood !
Jezus Christus werd gegeven ,
Voor den zondaar , in den dood :
Neemt en drinkt ! Gij drinkt zijn leven !
Ja ! Hij gaf zich in den dood ,
In den bitteren zondaardood !

Hoogepriester ! Heer ! Gij zijt
Eens in 't heiligdom getreden :
Hebt , en hel en dood ten spijt ,
Tot een vloek gesteld uw leden :
Om , langs deze donkre paën ,
Tot uw Vader in te gaan .

Hoogepriester ! Heer ! Ja Gij
Tradt ook in , voor deze uw vrienden ;
Spreek hen nu van zonden vrij ,
Die zich aan uw disch bevinden !
Toon hun , bij uw godlijk licht ,
Dat zij vrij zijn van 't gericht !

Uur ,

Uur ! vol godgewijden schrik ,
 Vol van vreugd en zalig beven ,
 Pand van 't heuglijkst oogenblik !
 Vast bewijs van 't ander leven !
 Giet uw zegen , van den Heer ,
 Al uw zegen op hen neer !

Neemt en eet ! Dit is zijn brood !
 Jezus Christus werd gegeven ,
 Voor den zondaar , in den dood !
 Neemt en drinkt ! Gij drinkt zijn leven !
 Ja ! Hij gaf zich in den dood ,
 In den bitteren zondaardood !

Het Choor,

Neemt ! Het brood wordt u gegeven !
 Ja neemt het ! Eet ten eeuwgen leven !
 Smaakt Jezus goedheid eeuwiglijk !
 Neemt ! De wijn wordt u gegeven !
 Ja neemt hem ! Drinkt ten eeuwgen leven !
 Beërft , beërft des Middlaars rijk !

Dient

Dient ijvrig uwen Heer!
Strijdt dapper voor zijne eer!
Amen, amen!
De weg is smal,
En klein 't getal,
Dat Hij, als winnaars, kroonen zal.

De Gemeente.

Jezus Christus Middlaarsdood
Wordt, de wereld door, verkondigd;
Jezus dood, die ons, hoe snood,
Hoe ontaard, bij God ontzondigt.
Jezus, hier belâen met spot,
Heeft ons, stof, verzoend met God!

Naar het choor des hemels dringt
Ons gezang, met doffe klanken,
Waar, van engelen omringd,
Alle zaligen U danken;
Zingen hun Haleluja,
Voor uw liefde, op Golgotha.

AF

Agefolterd waart Gij, Heer!
En als water uitgegoten!
Nergens vindt Gij ruste meer!
Uwe diepe wonden vloten,
Stroomden over, ach! van bloed;
Van uw godlijk offerbloed.

Neemt en eet! Dit is zijn brood!
Jezus Christus werd gegeven,
Voor den zondaar, in den dood!
Neemt en drinkt! Gij drinkt zijn leven!
Ja! Hij gaf zich in den dood,
In den bittren zondaardood!

Uwe tong was heet van dorst,
Heeter nog van dorst uw harte!
Met uw zweet en bloed bemorst,
Hingt Gij daar, verteerd van smarte!
Smachtend riept Gij om den Heer,
Maar uw God hield zich van veer.

Nacht! vol Godsgeheimenis,
Vol van ijzen en verderven!
Dood! waar van geen weergade is,
Dood! dien sterflijken nooit sterven;
Gij, met al uw schrik verzeld,
Hebt Gods wrak te vree gesteld!

Jezus

Jezus riep: mijn God! mijn God!
Waarom hebt Gij mij verlaten?
Neigde toen het hoofd, en God
Heeft Hem zedert nooit verlaten!
Nu, nu was 't volbracht! Gij waart
God, in 't vleesch geopenbaard.

Neemt en eet! Dit is zijn brood!
Jezus Christus werd gegeven,
Voor den zondaar, in den dood!
Neemt en drinkt! Gij drinkt zijn leven!
Ja! Hij gaf zich in den dood,
In den bitteren zondaardood!

Het Choor.

Neemt! het brood wordt u gegeven!
Ja neemt het! Eet ten eeuwgen leven!
Smaakt Jezus goedheid eeuwiglijk!
Neemt! De wijn wordt u gegeven!
Ja neemt hem! Drinkt ten eeuwgen leven!
Beërft, beërft des Middlaars rijk!

Dient

Dient ijfrig uwen Heer!
Strijdt dapper voor zijne eert
Amen, amen,
De weg is smal,
En klein 't getal,
Dat Hij, als winnaars, kroonen zal!

De Gemeente.

Die u 't kruis, in vroeger dagen,
Als martlaars, hebben nagedragen,
Verlieten vaak uw liefdefeest,
Om naar 't moordschavot te streven,
En, door de vlam of 't rad, hun leven,
U te offren, met een blijden geest.
o Heer! uw hoede zij
Ook d'uwen nu nabij!
Dat hun leven,
Uw heilig pand,
Nooit strek tot schand!
Bewaar hen, als met elgen hand!

NA HET

AVONDMAAL.

Blijde, zagtverkwikte ziele !
Ach ! gij kwaamt verlostte ziele !
Om vertroosting, kracht en leven ;
God had u die hoop gegeven :
Om u van uw schuld te ontlasten,
U genoodigt, met zijn gasten,
Dat ge u weer aan hem verbondet,
Leven in zijn sterven vondet.

Zoo als Godverloofden plegen,
Vloogt gij uwen Bondgod tegen :
Want Hij wou u hier verblijden,
Bij 't gedenken van zijn lijden ;
Aan zijn tafel, spijsen, drenken ;
Uit zijn volheid alles schenken ;
Om u van uw schuld te ontlasten,
Wou Hij, ziele ! u hier vergasten.

†

God

Godmensch ik, -- ik mogt dan komen,
 Scheppen uit uw levensstroomen !
 'k Zat, met natgeschreide kaken,
 Dikwijls naar uw disch te haken.
 Ach! hoe vaak plag ik te dorsten,
 God, naar U, mijn God! te dorsten!
 Maar op heden mogt ik komen,
 Scheppen uit uw levensstroomen!

Gij, dien 's Hemels reine scharen,
 Die, als ik, ook zondaars waren,
 Lof en dank en eere zingen,
 Dat zij hier uw maal ontvingen;
 Zoon des Vaders, Licht en Leven,
 Godslam ten ranfoen-gegeven,
 Voor mijn schulden, Zondaarsminnaar,
 Redder, Dood- en Helverwinnaar!

Koning, Hoogepriester, Leertr,
 Gij, mijn magtige Bekerer,
 Godlijk Offer voor mijn zonden,
 Schuldig om mijn schuld gevonden,
 Ach! ik viel voor uwe voeten,
 Om U hier in gunst te ontmoeten,
 En Gij schonkt mij hemelspijze,
 Mij tot heil en U ten prijze!

Tot

Tot gedachtenis van Uw lijdén ;
Tot een proef van dat verblijden ,
Dat Gij voor' mij hebt verworven ,
Toen Gij voor mij zijt gestorven ,
Toen zelfs gal uw dorst verkwikte ,
Toen Gods schrik uw ziel verschrikte ,
Toen Gij bloedde aan 't kruis verlaten ,
Ach! — van God, van God verlaten.

'k Wil mij eeuwig aan U geven ,
Eeuwig , eeuwig voor U leven !
'k Moet een smallen weg betreden ,
'k Zie nog in één donkre reden !
Maar ik zal U eens hier boven ,
Voor uw troon vólmaakter loven .
Laat mij U hier hartlijk minnen ,
Help mij , help mij overwinnen !



P A A S Z A N G.

Looft den Dood- en Helvertreder !
Hem die stierf op Golgotha !
Want Hij heiligt zondaars weder:
Looft zijn naam , haleluja!
Ziet , Hij stierf op Golgotha !
Looft , aanbidt en dankt hem teder !
Uit den grafkuil keert Hij weer:
Zingt , in 't hoogste koor , hem eert

Roert de harp , Gods bondclingen ,
Dat u 't hart van blijdschap beeft !
Laat uw toon ten hemel dringen ,
Hem die stierf en eeuwig leeft ,
Dat u 't hart van blijdschap beeft !
Laat ons , laat ons vrolijk zingen ,
Hem die stierf en eeuwig leeft !
Hem die stierf en eeuwig leeft !

Glij,

Gij, die ons nu vrij wilt spreken,
 Hoe verhemelt ons uw lof!
 Door een eeuwigheid ontfeken,
 Ruikt de geest zich los van 't stof,
 Stijgt zijn dank naar 't hemelhof,
 Wijl Gij hem nu vrij wilt spreken,
 Wijl Gij stierft en overwont,
 Godmensch! ja den dood verslondt.

Toen, in de uchtendfchemeringen,
 Nog het sluimrend aardrijk zweeg;
 Toen, tot diepe eerbiedingen,
 's Heeren Engel nedersteeg,
 Maar tot nogtoe bevend zweeg,
 Stondt Gij op! de hemellingen
 Zongen straks, in 't englenhof,
 Doodvernietiger, uw lof,

Om hem in het graf te vinden,
 Ging zij heen, waar Christus sloop.
 Maar wat moest zij ondervinden,
 Toen Hij zagt, MARIA! riep!
 En toen zij, RABBOUNI! riep!
 Heer, ik zal U ook eens vinden,
 In het einde van mijn lot,
 Waar uw God is en mijn God,

Breck ik eens van 't graf de kluisfer,
 Aan het einde van den tijd,
 Zie 'k uw aanschijn eens vol luister,
 Met de kroon op uwen strijd,
 Zie 'k U eens gelijk Gij zijt,
 Breck ik eens van 't graf de kluisfer,
 O! dan ben ik in uw rijk,
 U, mijn Heiland, U gelijk!

Nu, daar ik nog slechts geloove,
 Zie 'k, maar donker en van veer,
 Ik, die hier in 't stof nog sloove,
 U den weerglans van den Heer!
 U den weerglans van den Heer!
 Zoo 'k nochtans in 't hart geloove,
 Zoo ik dorst, stroomt mij een vloed
 Van uw heil door heel 't gemoed.

Gaarne wil ik hier nog zwerven,
 Zoo U zulks tot eer verstrekt:
 Mag mijn schreien maar verwerven,
 Dat ge U aan mijn ziel ontdekt,
 Moed en kracht in 't hart verwekt,
 Tot uw lof, zelfs onder 't sterven!
 Zalig, zalig is de man,
 Die U hier zelfs prijzen kan.

Toen uwe englen opwaards snelden,

Tot het hemelfch lofgezangk ;

U ter eer, de harpen stelden,

Dat Uw troon dreunde, op den klank,

Van hun lof en van hun dank,

Dien de heemlen navertelden :

Teen volbracht Gij 't; toen besloot

U niet langer graf of dood.

Looft den Heer ! zingt hem nu psalmen !

Jezus Christus overwon !

Vlecht den overwinner palmen,

Gij, wier hart naauw schreien kon,

Toen hij stierf ! hij overwon !

Stijg naar 's hemels hooger psalmen,

Klink, o lied des lams ! in 't oor

Van der overwinnren koor.

Overwonnen, overwonnen

Heeft de Heer der heerlijkheid !

Naauwlijks was de rust begonnen,

Die hem was in 't graf bereid,

Toen Hij straks, met majesteit,

Weer verrees ! zijn wonden konden

Nu verftrekken tot bewijs,

Van zijn duurbehaalden prijs.

Heuvelen, rondom Gods dooden,
 Waarom beerdet gij, zoo 't schein?
 Rots en klip, rondom Gods dooden,
 Waarom beefdet ge om hem heen?
 Waarom zonkt gij straks daar heen?
 Wachteren, rondom Gods dooden,
 Waarom zonkt gij, toen gij vloodt,
 Waarom zonkt gij neer als dood?

Dees getuigen van zijn zege,
 Volgden andren tuigen strak.
 Was het mogelijk, dat men zwege,
 Daar des vijands lafter sprak;
 Daar der rotsen donder sprak?
 Wien of wat men ooit bewege,
 Niets bewoog der boden moed;
 Storven zij, zoo sprak hun bloed,

J E Z U S

V E R R E Z E N ,

Het graf gaat open en Gods Zoon
Keert weder in het leven:
En aanstonds wordt een jubeltoon,
Hier boven aangeheven!
Gij, Voorwerp van der englen lof,
Ontruk, ontruk mijn geest aan 't stof,
Laat mij, met U, verrijzen,
Dan zal mijn tong U prijzen!

Mijn menschlijkheid vergunt mij niet,
Met U omhoog te stijgen:
Tot dat zich eens, als Gij 't gebiedt,
Voor 't laast mijn hoofd zal nijgen,
Neem mij dan, na volbrachten loop,
Tot U omhoog, o Heer, mijn Hoop!
Neem 't beste mijner panden,
Mijn geest dan in uw handen!

Mensch, zoo gij God, in 't hemelrijk,
Als 't lichaam sterft, wilt prijzen:
Zoo moet gij, aan Gods Zoon gelijk,
Eens geestelijk verrijzen.
Die leeft niet, die in eer, of geld,
Of aardfch vermaak het leven stelt;
Naar God en deugd te streven,
Dat, dat alleen is leven!

Wel u, die 't pad der ondeugd vliedt;
Van 't kwade u moogt onthouen,
En God bemint, dien gij niet ziet,
In menschen, die we aanschouwen.
Toen eens het treurig tijdstip kwam,
Waar in de Heiland afscheid nam,
Sprak Hij, tot zijn beminden:
„Ei! schreit niet, lieve vrienden!

„Ik ga in mijnes vaders rijk,
„En dat verwacht u mede.
„Den vrede geef 'k u all' gelijk:
„Ik late u mijnen vrede.
„Niet als de wereld vrede geeft:
„Maar daaraan, dat ge in liefde leeft,
„Ja daaraan, zal ik weten,
„Of ik u MIJN moet heeten.”

Zoo

Zoo sprak Hij. Christen! ach vergeet
Toch nooit uws Heilands liefde!
Denk dat, wie andren ooit misdeed,
Ook Jezus smertlijk griefde.
Loof uwen God in elken staat!
Verban verwarring, twist en haat!
Vergeef, en, na dit leven,
Zal God u ook vergeven!

Wil mij, o Heiland! Menschenvrind!
Het hart in liefde stoven;
Dat ik mij meer aan U verbindt!
Laat mij in U gelooven!
Mijn leven wijde ik U alleen.
Maak mij tot nut van 't algemeen!
Laat mij door uwe krachten,
Getrou mijn plicht betrachten.

Zoo leve ik als 't een Christen past;
En zal als Christen sterven.
Ik houde aan, U, mijn Heiland! vast,
Laat mij uw gunst nooit derven.
Heer, zegen mij, maak mij bereid,
Voor eene zalige eeuwigheid.
Laat mij, tot de engelenharen,
Van 't graf ten hemel varen!

VURF.

VURIGE BEDE

VAN EENEN

GODZOEKENDE N.

Mijn Schepper! mijn Vader!
Mijn tederste Vader!
Erbarmer, Verschooner!
Genadig Belooner,
Van liefde nooit moede,
Gedenk mij ten goede!

Ik zoek U, met smarte!
O Liefde! mijn harte
Smacht, om U te naken;
Uw zoetheid te smaken;
U, Trouwsten der trouwen,
Volvrolijk te aanschouwen!

Licht

Licht, Waarheid en Lcerer!

O Zondaarbekeerer!

O Zondaarverschrikker!

O Zondaarverkwikker!

Zie neer op mijn smarte!

Verbeter mijn harte!

O Springbron van zegen!

Laat Gij mij verlegen;

Zoo ben ik verloren:

Maar, wilt Gij slechts hooren,

O heerlijk Wezen!

Zoo ben ik genezen.

Jehova-Mesias!

Mensch - Broeder - Mesias!

Herscheppende Liefde!

Gekruifigde Liefde!

O leven van 't leven,

Wat kunt Gij niet geven!

Alwijsheid! Och! leer mij!

O Almacht! bekeer mij,

Den slechtsten der slechten,

Ten besten der knechten!

't Geen ik ben, dat waren

Der zaligen scharen.

O God

O God vol ontferming!
 Bewijs mij erbarming!
 Betoon mededogen,
 Aan roodgeschreide oogten!
 Of hoort Gij het kermen
 Niet langer des armén?

Mijn klagten te hooren
 Zou U dat verstoren?
 Mijn hopen verwachtén?
 Zoudt Gij dat verachten?
 Dat wilt Gij niet -- Liefde!
 Dat kunt Gij niet -- Liefde!

't Ootmoedige schreien,
 't Geloovig verbeien,
 Het kinderlijk vragen,
 Dat moet U behagen!
 O teedere Vader:
 Gij hoort, wie U nader!

Al zweegt Gij nog langer;
 Al was 't mij nog bangter:
 Nog bid ik gestadig,
 Want Gij zijt genadig:
 Nog zie ik naar boven,
 Nog moet ik gelooven!

Gelooven , verwachten ,
Dat Gij , op mijn klagten ,
Mij troost in mijn smerte ;
De liefde , in mijn harte ,
Gestaag wilt vermeerren ,
Om U te vereeren .

Mijn vurige wenschen ;
Om U , voor de menschen ,
Alle eere te geven ;
Nabij U te leven :
Dees drift , die mij grieft ,
Bevredigt Gij -- Liefde !

Ik kan mij van tranen ,
In 't eenzaam niet spanen !
Gij ziet , hoe zij vlieten .
U , U te genieten ,
Uw gunst te gevoelen ,
Is al mijn bedoelen !

O Trooster ! Bewaarder !
Alzegenaar ! Spaarder !
Erbarmer ! Bevrijder !
O Hoop van den lijder !
Gij roept mij tot liefde ;
Leer mij die -- o Liefde !

Vers

Verwijder mijn ziele!
Vervul mijne ziele
Met liefde, met vreugden,
Tot lijden; tot deugden;
Tot nemen; tot geven;
Tot hopen; tot streven;

Tot troosten; tot weenen;
Om grooten en kleenen,
Om al die U vreezen,
Een offer te wezen,
Een offer der liefde!
Leer mij dit -- o Liefde!



M O R G E N L I E D.

Als ik eens, na 't laatst ontslapen,
Uit den doopslaap rijzen mag,
En volheerlijk herfchapen
Blijde aanschou den schoonften dag:
Dan klopt mij een ander hart,
'k Zie dan 't eind van al mijn smart;
Groote dag, des vromen zorgen,
Zijn een droom in uwen morgen.

Geef dat voords geen van mijn dagen,
Heer, die daar mijn Rechter zijt,
Mij bij U dan aan moog' klagen,
Over misbruik van mijn tijd.
Ook nu nog ontsloot ik 't oog
Dankbaar tot U, Heer, omhoog.
Leid mij, alle mijne dagen,
Door mijn vreugden, door mijn plagen.

G

Wil

Wil mij nog voor 't laaft verkwikken,
Als ik uit dit leven scheid,
Als in de uiterste oogenblikken,
Slechts mijn halsvriend bij mij schreit.
Matig dan mijn laafte pijn,
En laaf mij de fterkfte zijn ;
Mij, die hem ten hemel wijze,
En U, God des levens ! prijze.



KINDERLIJK

TOEVERZICHT.

Een ander zij vervuld met schrik,
Wanneer hij God hoort noemen,
Ik mag me in Hem beroemen;
Ik vrees voor Hem geen oogenblik.
Wat reden zou ik vreezen?
Hij wil mijn Vader wezen!

Mijn trouwe Vader, die zijn kind,
Hoe zeer 't ook af mag zwerven,
En tegen Hem 't bederven,
Als 't zwarte van zijn oog bemint;
Die 't geen ik heb misdreven
Mij altijd wil vergeven.

Mijn goede Vader is een Heer
Van eindeloos ontfermen,
Hij luistert naar mijn kermen;
Kom ik maar biddend tot Hem weer,
Met tranen en met zuchten,
Zoo heb ik niets te duchten.

Bekommeringen ken ik niet,
Voor heden of voor morgen.
Ik laat mijn Vader zorgen.
Mijn Vader, die mijn nooden ziet,
Zal mij, voor al mijn leven,
Het geen mij nut is geven.

O zalig mij, wanneer mijn hart,
Gespeend aan zijne lusten,
In zijnen wil kan rusten;
Mijn wensch kan missen zonder smart,
En zich kan vergenoegen,
Hoe Hij het ook wil voegen.

Schenkt Hij mij hier een sober deel,
Dus schikt Hij 't uit genade.
Wat meerder deed mij schade.
'k Heb weinig, want mij nut niet veel,
Hij toch hoort best te weten,
Hoe Hij 't mij toe moet meten.

Schiet

Schiet ik aan moed of kracht te kort,
Om tegen 't kwaad te strijden;
Mijn Vader ziet mijn lijden.
Ja zelfs de tranen, die ik stort,
Wil Hij met zorg vergaëren,
En in zijn fles bewaren.

Zijn immer zonden mij tot smart,
Die ik, hoe zij me ook plagen,
Nooit aan een mensch durf klagen,
'k Ontlast bij Hem mijn zwoegend hart,
Want Hij geneeft mijn smarte,
En reinigt mij het harte,

Al blijft in alles wat zij zegt,
Mijn stramme tong schier steken;
Tot Vader durf ik spreken.
Hij kent mijn taal, al spreek ik slecht,
En wil zijne ooren nijgen,
Tot staamlen, ja tot zwijgen.

Dreigt mij hier immer ramp of nood,
Of sta ik diep verlegen,
In moeilijke wegen;
Ik kom gevluht in Vaders schoot,
Die schuilplaats is mij heilig,
Daar ben ik vrij en veilig,

Daar durft geen vijand, hoe verwoed
Hij naar mijn val mocht haken,
Mij immermeer genaken.
Daar ben ik altoos wel te moed.
Hij dekt mij voor gevaren,
Ja zelfs telt Hij mijn haren.

Moet ik door ruwe wegen heen,
Die nauw zijn door te komen,
Mij staat geen kwaad te schroomen.
Mijn Vader laat mij nooit alleen,
Hij wil, wat mij moog' kwellen,
Mij overal verzellen.

Wil Hij mij somtijds met verdriet
En rampen zwaar kastijden:
'k Draag met geduld dat lijden,
Een basterdzoon kassijdt Hij niet,
En zou 'k die liefdeslagen
Dan als zijn zoon niet dragen?

Ik mag, hoe zeer een ander schrik,
Wanneer hij God hoort noemen;
Ik mag me in Hem beroemen.
Ik vrees voor Hem geen oogenblik.
Wat reden zou ik vreezen?
Hij wil mijn Vader wezen!

HET

HET IS ZALIG

TE WETEN

DAT ER EEN GOD IS.

Wist ik niet: God leeft! God heeft mij geschapen!
Wat had ik, tegen vreeze en angst, voor wapen?
Als roerelooze schepen in de baren,
Zoo zou ik varen.

Kruipende wormen zou ik zelfs benijden.
Niets hier op aarde zou mijn hart verblijden.
Zelfs paradijzen zouden mij woestijnen,
Vol monsters, schijnen.

Wat was mij 't leven? was ik niet verloren?
Veel liever was ik nimmermeer geboren;
Dan niets, in zwarte duisternis gezeten,
Van God te weten.

Hadden wij dan niet slechts een ziel ontvangen,
Om ons met angst van onderzoek te prangen,
Eerst te vergeeffch een eindloos goed te zoeken,
Dan ons te vloeken.

Dan vlogen we als het stof op, zonken weder,
Als lichtverwaaïend stof, ter aarde neder;
Schoon zou het kwaad zijn, zoo ik God niet vonde,
Deugd was dan zonde.

Nutte 't mij dan iets, 't goede te betrachten?
Wien zou ik minnen? wat had ik te wachten?
Wanhoop was dan de beste troost der harten,
In hunne smerten.

Vlied, doodend denkbeeld! wie kan u verdragen?
Gij zijt van ver zelfs een der snoodste plagen!
Vlied! want ik weet waar ik mijn heil in stelle,
Vlied weer ter helle!

'k Weet vast dat God is, uit wiens hand wij leven;
Lichaam en ziel zijn mij van Hem gegeven,
Hij wil mij dragen, voeden, ondersteunen,
Vaderlijk schutten.

Ik weet op welken grond ik heb te bouwen ;
Wien ik vereeren moete ; wien vertrouwen,
Om hem te loven oeffen ik mijn zinnen ;
Hem zal ik minnen.

T R O O S T

U I T D E N

D O O D.

Spoedig zal het uurtje komen,
Dat mij uit dees jammren haalt.
Bij Gods zagtonflapen vromen
Is mijn rustfée reeds bepaald.
Ziel, waar toe zoo bang geklaagd,
Daar nw heil in 't sterven daagt?

Weinig oogenblikken lijdens
Brengen u in rust en vreugd.
Weinig oogenblikken strijdens
Levren u de kroon der deugd,
Die de Heer, hem die gelooft,
Zelt eens drukken zal op 't hoofd,

Mijne

Mijne korte , droeve dagen ,
Vol van jammren en geween ,
Snellen spoedig , onder 't klaagen ,
Ongemerkt als droomen heen :
Want mijn leven en mijn leed
Zijn één hand — één hand slechts breed.

Helligen , in vroeger jaren ,
Kwijnen hier gedrukt van kruis. —
Nu zijn zij , bij de Engelscharen ,
Eeuwig in des Vaders huis :
Schoon hun stof , in 't graf verteerd ,
Tot zijn oorsprong wederkeert.

Is mijn lijden eens volleden ,
Ben 'k eens rijp voor de eeuwigheid ,
Dan word ik , in 't stof beneden ,
Bij mijn vaders weggeleid.
Grond , die mij dan bergen moet ,
Zoete rustplaats , wees gegroet !

Gij bewaart mij om te leven ,
Waar men God volheerlijk prijft ;
Want mijn naam staat aangeschreven ,
Op de hemelburgerlijst :
Daar verwacht mij 't vol genot
Van mijn Heiland , en mijn God.

Dan

Dan, wanneer Gods troon van wolken
Uit den hemel nederdaalt,
En den sidderenden volken
's Rechters glans in 't aanzigt straalt:
Dan wordt mijn verwachting waar,
Dan is mijn verlossing daar.

Als Gods Englen nederkomen
Als het schel bazuingschal
Roept; „ Ontwaakt, ontslapen vromen,
„ Daar is God die richten zal:”
Dan gaat mijn verheerlijkt stof
In het zalig hemelhof.



J E Z U S.

T E N

H E M E L.

Zingt vrolijk, gemeenten des Heilands, in chooren,
Laat, hem tot verheerlijking, lofzangen hooren.

Zendt vrolijke liedren omhoog.

Hij komt, Hij ontrukkt zich aan smaad en aan schanden,
Om in de verblijven van eere te landen,

O poorten verwijdt nu den boog!

Ziet Hem, die zoo goed en vroom heeft gehandeld,
Hoe is nu zijn laagheid in hoogheid verwandeld!

Hij heerscht op den eeuwigen troon.

O ziet Hem met blijdschap, den Zaligen, snellen,
Om zich aan het hoofd der verlosten te stellen,

Zijn smerten en lijden ten loon.

leef

Leer ons met U dragen en weenen en lijden,
Zoo snellen wij mede eens naar 't eenwig verblijden,
Dat ons uwe ontferming verwierf.

Wie hier heeft geleên voor zijn Heer en zijn Koning,
Dien haalt Gij eens thuis in uw hemelsche woning
Die leeft daar altoos, na hij stierf.

DE
H O P E
DER
C H R I S T E N E N .

De weg is ruuw , waar langs wij trêen ,
Naar 't wit van ons verlangen.
Heer , wat gevaren om ons heen ,
Omringen onze gangen.
Zo Gij op aard
Mijn trooft niet waart ,
Mijn bidden niet woudt hooren ,
Ik was gewis verloren.

Voor U hoeft mijn bekommerd hart ,
Erbarmer , niets te heelen.
U mag het al zijn zorg en smart
Vertroulijk mededeelen.
Dan vind ik goed
Al 't geen Gij doet ;
Dan volg ik uwen wille ,
En mijne ziel is stille.

Gij leert mij, wat het voordeel zij
Van 't leed, dat ik moet lijden ;
Hoe dit de hoop versterkt in mij,
Mij voert tot waar verblijden.
Gij waart min zoet,
Voor mijn gemoed ;
'Mij luste niets dan de aarde,')
Zoo zij geen smerten baarde.

Gij zegt, Gij zweert mij, in uw woord,
Dat Gij mijn bittere klagten,
Met toegenegene ooren, hoort,
En 't leed mij zult verzagten.
Dat Ge, op uw tijd,
Na dezen strijd,
Mijn lijden zult beloonen,
Mij als verwinnaar kroonen.

O dan zal alle hartverdriet,
Uit mijnen boezem vluchten ;
Terwijl mijn ziel volop geniet
Van hemelsche genuchten.
Dan doet mijn zangk,
Van lof en dank,
Geheel den hemel wagen,
En 't zal U, Heer, behagen.

Mij,

Mij, dus volmaakt, zal dan geen smet,

Geen zonde meer ohtereen.

Dan zal ik vlekloos heilig, met

Uw heiligen, verkeeren.

En U, mijn God,
Is 't zalig lot,

Dat Gij mij toe woudt voegen

Tot vaderlijk genoeg.

Dan zal ik lijdzaam hier de smert

Der sterfelijkheid verdragen;

Dan zal mijn wettevreden hart

Niet meer weemoedig klagen,

Gij zijt geroed,

Om mij, van 't leed,

Dat ik op aard moet lijden,

Als 't nut is te bevrijden.



God is al Heer en Vorst, al Heer

al Heer en Vorst, al Heer

al Heer en Vorst, al Heer

al Heer en Vorst, al Heer

al Heer en Vorst, al Heer

al Heer en Vorst, al Heer

al Heer en Vorst, al Heer

al Heer en Vorst, al Heer

BOE-

BOETZANG.

Straf mij, wees mijn misdadig, Heer!

Niet in uwent toren!

Zie meddogend op mij neer!

Wil mijn zachten hoopen!

Troost mijn hart,

In zijne sinen;

Red mij uit mijn nooden;

Eer ze mij zelfs dooden!

Zal ik, neergeleid in 't stof,

Mij in U verblijden?

Kan ik, in den dood, uw lof

Mijn gezangen wijden?

Red mij toch!

Laat mij noch

Hier op aarde leven,

Om U eer te geven

Niets

Niets dan uwe gunst alken

Kan mijn heil bewerken.

Ach! vergeef mijn overmeent

Wil mij zwakken sterken!

Sla uw oog,

Van omhoog,

Op mij in genade,

Vader van genade!

Ach of ik het uur eens zag,

Dat mijn troost deed dagen!

Ik verwacht u al den dag!

'k Heb, in bitter klagen,

Al den nacht

Doorgebragt:

Ach, verwijl niet langer!

't Hart wordt mij steeds banger.

Ik verfmacht in mijn ellend!

'k Ben aan 't eind door zuchten!

Maar ik haak vergeeffch naar 't end

Van mijne ongenuchten!

Ach hoe lang

Zal ik bang,

De uren die mij kwellen,

De saakige uren tellen!

H 2

Maar,

Maar, mijn ziel, ei wanhoop niet,
Nooit zal God verachten
Wie geloovig op Hem ziet.
Hij verneemt mijn klagten.
Nooit vergeet
Jezus 't leed
Van zijn lieve vrinden;
Eens zult gij Hem vinden!

A V O N D Z A N G.

Dus zien wij weer de schemering
Den oostelijken hemelkring,
Gelijk een floers, bedekken,
En 't dalend licht
Zich aan 't gezicht,
Beneén de kim, onttrekken.

Geen wolkje drijft er aan de lucht.
Geen enkel blaadjē maakt gerucht,
Geen windje doet zich hooren.
• t Is alles stil.

Geen schepsel wil
Natuur in 't slapen storen.

Ik heb mijn dagwerk meê volbracht,
En ga waar mij de rust verwacht.

Doch wil, met blijde klanken,
Voor al het goed,
Dat Hij mij doet
Vooraf mijn Vader danken.

Uw trouwe zorg heeft mij bewaard,
Geleid, verkwikt, gesterkt, gespaard.

O kostbre gunstbewijzen!
En zou ik dan,
Zoo veel ik kan,
Aanbiddend U niet prijzen?

Mijn medemensch zat diep in nood,
Verkromp van pijn, at tranenbrood,

Had zelfs de walg van 't leven:

Wat ben ik meer

Dan hij, o Heer!

Dat Gij mij meer woudt geven?

Scheen hier of ginder mijn geluk
Gedreigd, door tegenheid of druk,

Geen onheil kan mij deren.

Uw wijsheid weet

Mij 't bitterst leed

In voordeel te verkeeren.

Noch

Nog was mij al die overvloed
Slechts 't onderpand van beter goed,
Van grooter zegeningen :
In uwen Zoon,
Zijn smett ten loon,
Schonkt Gij mij alle dingen.

Mijn God, het is te groot, te veel!
Zoo ruim, zoo heereeljk een deel
Gaat zelfs mijn wensch te boven!
Met welk een dank,
Met wat gezank
Zal ik uw goedheid loven?

O Heer, ik heb, op mijne beurt,
Een hart, dat zijn gebrek betreurt,
Daar 't U niet recht kan vreezen:
Ei laat dat hart,
Zoo vol van smart,
Mijn avondoffer wezen!

Een arm geschenk voorwaar, mijn God!
Voor zulk een heilrijk gunstgenot,
Een gift van droeve klagten:
Maar 'k heb uw woord,
Dat ze U bekoort,
Gij zult ze niet verachten.

In Jefus ziet Gij zondaars aan;
In Hem zijn al hun euvelaan,
In 't fchuldboek doorgefcreken.
In Jefus bloed
Is alles goed,
Al heeft het veel gebreken,

L I J S T

VAN DE

ODEN EN LIEDEREN.

1 **Vertrouwen in den dood.** Bl. 3

Uit het Hoogd. van NIKOLAAS HERMAN, te vinden in het Kleeffch Gezangboek No. 144 naar de verbetering van K. E. K. SCHMIDT *Gefänge für Christen*, Lemgo 1773. bl. 61.

2 **De Alomtegenwoordige God.** 3

Uit J. P. UZ. *samtliche Poëtische Werke I.* 306 Lelpzich 1769.

3 **Jezus Leven.** 6

Uit J. C. LAVATER *fünfzig Christliche Lieder*, Zurich 1771. No. 23.

4 **Gods Magt en Wijsheid.**

Uit J. A. CRAMERS *neue Geistliche Oden und Lieder*, Lubeck 1775. bl. 89.

5 **Gelatenheid.** 13

Uit *Versuch in Geistlichen Oden und Lieder*, 1774. bl. 16.

6 **Hartsterking in zware duisternis.** 14

Uit LAVATER *fünfzig Christl. Lieder*. No. 31. 7 De

7	Hoogere Uitzichtert.	Bl. 17
	D. E. K. SCHMIDT, <i>Gefängen für Christen</i> bl. 35. zeer vrij en van verre gevolgd.	
8	De Goede Herder.	21
	Uit UZ. I. 835.	
9	De Alwetende God.	23
	Uit D. BALTHASAR MUNTER, <i>Geistliche Lieder</i> , Kopenhagen 1772. bl. 154.	
10	Opwekking tot vertrouwen op God.	26
	Uit J. A. CRAMER, bl. 108.	
11.	Lofzang.	29
	Uit <i>des Freyherrn J. F. VON CRONEGK Schriften</i> , zweyter Band, bl. 164.	
12	De Zege der Geloovigen.	31
	Uit <i>die Geistliche Lieder van KLOPSTOCK</i> , zweyter theil, bl. 23. Kopenh. en Leipz. 1773.	
13	Jezus-Hemelvaart.	33
	Uit LAVATER, 50 <i>Chr. Lieder</i> No. 17.	
14	Opwekking tot Gods Lof.	36
	Uit <i>denzelfden</i> , No 5.	
15	Dank voor mijn lijden.	39
	Uit K. E. K. SCHMIDT. bl. 64.	
16	Vertrouwen op God.	41
	Uit UZ. bl. I. 313.	
17	Op de Geboorte van den Verlosser.	43
	Uit J. A. CRAMER bl. 68.	

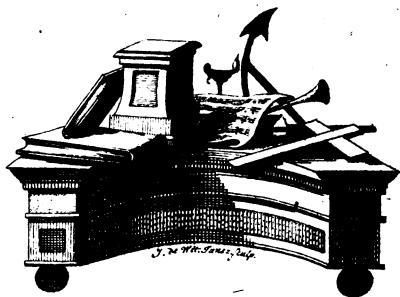
18	Troost des Eeuwigen levens, Uit LAVATER 50 <i>Cbr. Lieder</i> , No. 50.	Bl. 43
19	Gemoedsruste in Gods bestiet. Uit J. A. CRAMER, bl. 190.	49
20	Dank. Uit UZ. bl. 299	51
21	De Onveranderlijke God. Uit MUNTER. bl. 193	54
22	Morgenzucht.	57
23	Het Gebed. uit <i>Versuch in Geistl. Oden und Lieder</i> , bl. 3	59
24	Ootmoed. uit LAVATER <i>zweytes fünfzig Christlicher Lieder</i> , Zurich 1676. No. 47	62
25	Voor het Avondmaal. uit LAVATER 50 <i>Cbr. Lieder</i> No. 19	65
26	Bij het Avondmaal. uit KLOPSTOCK I. 135	73
27	Na het Avondmaal. uit denzelfden II. 80	81
28	Paaszang. uit denzelfden II, 10	84
29	Jezus verrezen. uit VON CRONECK II. 166	89
30	Vurige bede van eenen Godzoekenden. uit LAVATER <i>zweytes 50 Cbr. Lieder</i> No. 40	92

81	Morgenlied.	97
	uit KLOPSTOCK II. 57.	
82	Kinderlijk Toeverzicht.	99
83	Het is zalig te weten dat een God is.	103
	uit J. A. CRAMER. bl. 1	
84	Troost uit den Dood.	106
	uit <i>die Neue Geistliche Lieder von M. J. G. KRAH,</i> Altenburg 1775. bl. 65	
85	Jezus ten Hemel.	109
	uit LAVATER <i>Christliche Lieder für die Vaterländ-</i> <i>sche Jugend</i> , Zurich 1774. bl. 87	
86	De hope der Christenen.	111
	uit D. B. MUNTER. bl. 26	
87	Boetzang.	114
	uit C. F. NEANDERS <i>Geistl. Lieder</i> , Riga and Mietau 1768. bl. 56	
88	Avondzang.	116

P R O E V E N
V A N
G E E S T E L I J K E
O D E N E N L I E D E R E N :

UITGEGEVEN DOOR
A H A Z U E E R V A N D E N B E R G.
T W E E D E D E E L.

P R O E V E N
v a n
G E E S T L I J K E
ODEN EN LIEDEREN.



T e U T R E C H T
bij de WED.^R J. v. SCHOONHOVEN. 1783.



AAN MIJN

BROEDER EN ZUSTER

Geliefde twee, die mijne lieve Moeder
Zoo wel als mij, met finert gedragen heeft,
Neemt aan in gunst, MIJN ZUSTER en MIJN BROEDER,
Het liefdepand dat mijne hand u geeft.

En zoudt gij't niet met zoet vermaak ontvangen?
Een broederlijk geschenk, in stichtlijk dicht,
Gij schiept voorheen vermaak in mijn gezangen;
En vondt uw ziel door haar gebruik gesticht.

Ook hier kunt gij, uw ziel tot sterkte, zingen,
Van 's Heilands liefde en de eer van 's Heeren naam,
De schoonste stof der reine hemellingen.
Komt voegen wij en hart en stem te saam!

Zingt dus of leeft dees Godgeheiligde Oden!
Ach dat het u tot troost en zegen zij!
En vindt gij zulks, in smerten en in nooden,
Gedenkt dan, met een teder hart, aan mij.

VOOR-

*

Eindelijk ontvangt gij, LEZER, het tweede deeltje dezer Geestelijke Oden en Liederen. Het heeft den Uitgever hartelijk leed gedaan, dat hij aan de begeerte van velen, die verklaarden dat het gebruik van het vorige deeltje, door Gods bijzondere goedheid rijkelijk aan hunne zielen ware gezegend geweest, en die, uit dien hoofde, sterk om de uitgave van het tegenwoordige aanhielden, niet eerder heeft kunnen voldoen. Hij is daar in gedurig belet geworden.

Des Uitgevers bezondere vrienden zullen in dit stukjen te vergeefs het een en ander liedeken zoeken, dat zij reden hadden om in het zelve te verwachten: doch eene andere en later schikking is de reden, dat deze liederen gevoeglijkst bleven liggen;

om, in het derde en laatste deeltje, 't welk noch op het tegenwoordige, indien de Heer wil, moet volgen, geplaatst te worden. Men meent met dat derde deeltje, zoo veel men kan, spoed te maken en dus deze verzameling van Geestlijke Oden en Liederen te besluiten.

Het tegenwoordige deeltje is lang onder de pers geweest, en dat is de reden, dat men hier een en ander lied uit GELLERT geplaatst vindt, 't welk ook in de laatste verzameling van de Heeren VAN ALPHEN en VAN DE KASTEELE vertaald gevonden wordt. Zekerlijk zou men deze stukjes uit deze verzameling hebben uitgelaten, zoo zij niet reeds gedrukt geweest waren, eer het laatste stukje van die beide Heeren het licht zag. De Uitgever heeft voornemen het voornemen gehad, om eene volledige vertaling van alle de Oden en Liederen van den uitmuntenden GELLERT aan het licht te brengen: doch de uitgegeven overzetting van den Heer GRAVE, die zeker hare verdiensten heeft, deed hem voorlang van dat voornemen afzien. Bij nader nadenken evenwel is hij tot het besluit gekomen, om eenige uitge-

ZOG-

zogte stukjes van dien Dichter te plaatsen: ten deele, om dat zeer vele lezers van dit werkje de vertaling van den Heer GRAVE, die ook wederom zijne bijzondere Lezers vindt, niet kennen; ten deele om genoeg te geven aan eenige muziklievende vrienden, die de uitmuntende muziek van BACH gaern bij deze liederen gebruiken wilden: waar toe de vertaling van den Heer GRAVE, die dikwijls de sylbenmaat van GELLERT veranderd heeft, niet altijd geschikt is.

Er zullen in dit deeltje eenige liederen van des Uitgevers eigen opstel voorkomen. Hij is daartoe aangemoedigd, door de goedkeuring, die de enkele proeven van zijn eigen dichtlust, in het eerste deeltje voorkomende, gevonden hebben, en hij hoopt er in het 3de deeltje noch eenigen bij te voegen.

Voords blijft zich de Uitgever, ten opzichte van zekere vrijheden, waar van hij zich met betrekking tot het rijm bediend heeft, gedragen aan het gene hij des-aangaande, in de voorreden voor het eerste deeltje, heeft aangemerkt. Hij is hier noch een stap verder gegaan, in het geven van een lied, dat geheel en al

niet rijmt : namelijk *Sinai en Golgotha* van KLOPSTOCK, Die zich daar aan mogt stooten ; wete dat die groote Dichter in het Hoogd. aldus zij voorgegaan. Trouwens verdedigingen van dit soort van zaken, die bij ons noch nieuw zijn, worden van tijd tot tijd minder noodig, naar mate dat de voorbeelden van dezelve onder ons vermeenigvuldigen.

Men ziet ondertuschen met blijdschap, dat de begeerte na en het gebruik van geestelijke liederen, die eenige waarde hebben, van tijd tot tijd onder onze Landgenoten vermeerderd : zoo dat hier en daar gezelschappen van Muzikkkundigen te samen komen, met het bepaald oogmerk, om geestlijke liederen te spelen en te zingen. Och of wij noch eens den dag beleven mogten, dat eenige allerbeste liederen, bij de oefening van den openbaren Godsdienst werden ingevoerd. Men heeft meermalen gevraagd waarom zulks niet geschied zij, bij de verandering van onze rijmpsalmen, in het jaar 1774.? Dat men er in dien tijd wel om gedacht hebbe, blijkt uit de aanspraak aan de Algemeene Staaten, bij de overgave van het nieuwvervaardigde Psalmboek, die te vinden

den is in het tweede deel der Historij van het Psalmge-
zang, door wijlend den braven en geleerden VAN
IPEREN (*), en in welke de uitgever van dit boek-
je, uit naam van alle de afgezondenen tot de Psalm-
verbetering, met allen nadruk om eenige Euangelij-
sche Lieder en heeft aangehouden. Dog het schijnt
dat men daar toe niet heeft kunnen besluiten! Moge-
ge-

(*) Bij gelegenheid dat hier van dit werk van den Heer
VAN IPEREN g-sproken wordt, kan men niet nalaten, aan te
merken, dat die waardige Man, in het opstellen van het
zelve al te veel op zijn geheugen vertrouwd heeft: waar door
hij somtijds, in het geven van de redenen der veranderingen,
die men goedvond in de verkozene Psalmen te plaat-
sen, en in andere dingen, den bal mislaat; gelijk dat allen
weten, die bij de verkiezing en verbetering der Psalmen zijn
tegenwoordig geweest. Men wil hier uit evenwel geen het
minst kwaad gevolg getrokken hebben, met betrekking tot
het karakter van den Heer VAN IPEREN, die in zijn leven
ieders achting verdiende, en die zich aan het nieuwe Psalm-
boek bij u steek heeft verdiend gemaakt en, door zinen
vriendelijken en vreedzamen omgang, ten hoogsten aange-
was voornaam alle zijne Ambigenoten.

lijk zal het volgende gesichte noch eens zoo gelukkig worden!

Ondertusfchen kan elk voor zich in het bijzonder gebruik maken , van de goede geestelijke liederen die van tijd tot tijd uitkomen. Mogen dezen daar onder een klein plaatsje hebben , en gelieft het God het gebruik van dezelve te zegenen , men zal zich daar over verblijden en Gode daar voor pogen te danken.

IN ZWARE

AANVECHTING.

Wie zal mijn arme ziel verkwikken,
Daar duizend jammren mij verschrikken!
Mijn God, hoe vreeslijk is de last,
Die mij, ellendig mensch! vermaakt!

Waar heen zal ik mijne oogen wenden?
Ach, kon ik maar, uit mijn ellenden,
Vol schrik tot u naar boven zien;
Of gij mij noch uw hulp woudt bién!

Versmachten moet mijn hijgend harte!
Wie kent, wie schat naar eisch mijn smarte?
Waar heen mijn zoekend oog ook ziet,
't Ontmoet uw Vaderoogen niet.

II. DEEL.

A

Hos

Hoe kan, hoe kan ik tot u vluchten?
 Ik kan mijna kwaad zelfs niet bezuchten!
 Mijn ziel is krachtloos en verdord,
 Wie maakt dat zij weer levend wordt?

Ik zoek naar troost maar vind er geen.
 Ik wilde gaarn, maar kan niet weenen:
 En ween ik al, zoo schijnt het mij,
 Dat alles voor u huichlen zij:

Voor u — dien ik vergeeffch blijf zoeken!
 Mij drukt de last van uwe vloekent
 Wat of mijn eind eens wezen zal?
 Verschrikking dreigt mij overal!

Ik kan niet bidden, zelfs niet lezen.
 Wie ben ik? wie plagt ik te wezen?
 Ach, alles is mijn ziel tot schrik!
 Nacht, zonde zelfs en dood ben ik.

Hoe schriklijk is uw vrucht, o zonde!
 Ach, of uw hart dit vatten konde,
 O zondaar! Neen, Geen mensch beseft
 Het schriklijk onheil dat mij trest.

En

En noch, hoe gaern zou ik het dragen,
 Zoo 'k God mijn smerten maar mogt klagen,
 Zoo slechts zijn vriendlijk vaderoog
 Eéns op mij neerzag van omhoog!

En noch — hoe zeer ik vreeze en beve,
 Ik leef, en wie wil dat ik leve?
 Zoo God mij haatte leefde ik niet.
 Maar ach, mijn leven — welk verdriet!

Doch 't zij verdriet! zou God mij haten,
 En mij nochtans het leven laten?
 O neen, dan had hij, lang voorheen,
 Mijn hoop en leven afgesneen.

Al dekt een dikke wolk Gods zonne,
 Zij blijft nochtans altoos Gods zonne.
 Zoo moet God altoos liefde zijn,
 Hoe zeer hij ook verborgen schijn.

Ach, zeggen kan ik 't, maar — gelooven
 Hoe kan ik dat! Ach, eenen dooven,
 Die smart aan dooven openlegt,
 Is alle troost vergeeffch gezegd.

Maar? weet hij dan niets van mijn zorgen,
 Daar niets is voor zijn oog verborgen?
 Hij — die mij zelfs mijne ooren schiep,
 Zou hij niet hooren als ik riep?

Ja zeker, ja, hij hoort mijn klagen,
 Hij kent de smetten die mij knagen.
 Doch zoo hij ziet en hoort, waarom
 Houdt hij zich dan als doof en stom?

Maar ligt verkiest gij doof te schijnen;
 Ligt laat gij Heer, mij langer kwijnen,
 Op dat ik des te banger klaag,
 En 't licht mij eens te schooner daag.

Miffchien dat deze donkre stonden
 Mijn ziel behoeden tegen zonden,
 Die ik, wanneer mij vreugd omving,
 Veelligt zorgloozelijk beging.

Wie kan de wijze reden weten,
 Waarom gij schijnt mij te vergeten?
 Doch — dit stilt mijne zielepijn,
 Al 't geen gij doet moet liefde zijn.

Neen,

Neen, Heer, gij zult mij niet verlaten
 Die Jezus mint, zoudt gij dien haten?
 Al stort ik zelfs niet ééne traan,
 Nochtans ziet Gij mijn smachten aan.

Wat hebt Gij zelf eens ondervonden,
 Mijn Heiland, wat benaauwde stonden!
 Wat bittere zielsangst in den hof,
 Strekte u gelijk een worm in 't stof!

't Was God, die daar uw klagten stilde.
 Gij wildet wat uw Vader wilde.
 In 't end zonk u al de angst van 't hart,
 En blijdschap, blijdschap werd uw smart.

En nu, schoon mij dees zware lasten
 Noch harder drukten, meer vermaaten;
 Noch hoop ik, in mijn ongeval,
 Dat ik den Heer eens loven zal.

Al vindt mijn schuld naauw wedergade,
 Noch blijf ik wachten op genade.
 Gij helpt den noodsten, helpt ook mij,
 Dat maar mijn hoop standvastig zij,

Hoe lang Ge ook zwijgt in mijne nooden,
Ja, Heer! schoon Gij mij zelfs woudt dooden,
Noch wanhoopt mijne ziele niet,
Wanneer ze op uwe trouwe ziet.

Noch staat uw broederhart mij open!
Daar 't buiten hoop is, zal ik hopen!
Zoo lang als Jezus Jezus heet,
Zoo lang vertrouw ik in mijn leed!

OP
's HEILANDS
B E G R A V I N G.

Aan 't kruis verbleekt,
Daar gij bezweekt,
Voor uwe heilsche kwalen,
Mogt mijn Heiland eerst in 't graf
Vrijen adem halen.

Een heilge smert
Doorvlijmt mij 't hert:
En, ach! wat zal ik spreken,
Zie mij kloppen op mijn hert,
't Hert schijnt mij te breken!

Mij koopt ge vrij,
 Maar Jezus — Gij
 Moet al mijn onheil lijden!
 Ge ondergingt den dood voor mij,
 Om mij te bevrijden.

Ontvang mijn lof!
 Zie mij in 't stof,
 Mijn Koning, neergebogen.
 Ach! dat wij ons, in den dood,
 In U troosten mogen.

Gij riept met kracht:
 Het is volbragt!
 Dus bleek dat gij uw leven,
 Mijn Heiland, edelmoediglijk
 Had ten zoen gegeven.

Hoogheilige daad!
 Gods hoogsten raad
 Moet ik verstomd vereeren!
 Die mijn heil heeft uitgedacht,
 Zal 't mij zelf eens leeren.

Eer

Eer hij ontsiep
 Aan 't moordhout, riep
 Hij dooden: — zij verrezen!
 Kan de levensvorst dan lang
 't Graf ten proie wcezen?

Nu weet ik: 'k zal,
 O dood, uw dal
 Doorwandlen zonder schroomen,
 Jezus maakte u tot het pad,
 Om bij God te komen.

U looft mijn hart.
 Doorzoek dat hart,
 En zie, hoe ik het meene.
 Ja dat ziet Gij, als ik ril,
 Dankbaar, tot u weene.

Zoo 'k u vergeet,
 Mogt Ge, in mijn leed,
 Mij voor altoos vergeten.
 Gun me uw liefde altijd op aard
 Dankbaar uit te meten.

M O R G E N Z A N G .

Mijn eerste zielzucht zijge in zang,
In lofgezag naar boven,
Om God, van wien ik 't al ontvang,
Vol liefde en dank te loven.
Dring door mijn toon,
Dring door, tot voor zijn troon,
In 't zalig hof der hoven.

O Morgenstond, wat schoon gezicht
Ontdekt gij aan mijne oogen!
Daar spreidt de zon, de bron van 't licht,
Haar glans door 's hemels bogen.
Boorn, plant en dier,
't Krijgt alles nietwen-tier,
En blijf ik onbewogen?

Neen,

Neen, zachte balzem der natuur!
Neen, artsenij van 't leven,
Hebt gij mijn lichaamskrachten duur,
Mijn geesten lust gegeven:
Die lust, die kracht,
Zij Gode toegebracht,
Door dankbaarheid gedreven.

Van eene trouwe wacht gedekt,
Lag ik en sliep in vrede,
Door leed noch onheil opgewekt,
Op mijne legerstede,
Gij, Gij, ó Heert!
Zond mij uw voorzorg néer,
Die bracht uwe englen mede.

Wie zou het vorstelijk gezag,
Dat zoo veel zorgen prangen,
Hoe hoog men 't anders roemen mag,
Voor dit geluk verlangen!
En zulk een lot,
Is uw geschenk, o God!
Wil des mijn dank ontvangen.

Maar

Maar ach, mijn stijve tong, ó smart

Zal die uw goedheid loven?

Maar ach, mijn log, mijn steenig hart,

Hoe hef ik 't op naar boven!

Een flauwe dank,

Een kruipend lofgezang,

Kan slechts uw roem verdooven.

Gij kent mijn hart, Gij kent mijn plicht,

Gij weet mijn onvermogen.

Vergun mij lust, en kracht, en licht,

Uit louter mededogen,

Zie op mij neêr,

Hervorm mij tot uw eer,

Dan zal ik die verhoogen.

Mijn danklied zij dan stram en slecht,

Ik durf het nochtans wagen:

Daar 't hart, wel zondig, maar oprecht,

U zelf wordt opgedragen;

En Jezus bloed

Al mijn gebrek vergoedt,

Kan ik u niet mishagen.

Ver-

Vergun mij ook, in dezen dag,
Uw goedheid te gevoelen!
Laat mij, wat ik verrichten mag,
Uw eer, mijn heil bedoelen!
Dat steeds mijn oor
Naar uw vermaning hoor,
Hoe sterk mijn driften woelen!

Dat ongeloof u nimmermeer
Mijn dank en liefde ontroove;
Noch 't helder schitteren van uwe eer,
Door zondig twijfflen, doove!
Uw Godlijk licht
Beftraal mijn zwak gezicht,
En sterk mij in 't geloove.

De wereld, die mijn welzijn haat,
Poogt mij met list te winnen;
Mijn ziel, een schuilspelonk voor 't kwaad,
Broedt links verraad van binnen:
Vergun mij dan
Dat mij behoeden kan,
Bewaar mij hart en zinnen.

Mijn

Mijn leven, lijf en goed staan bloot
Aan duizenden gevaren,
Berooving, rampspoed, ziekte, dood
Kan deze dag mij baren:
Waar ik mij wend,
Bedreigt mij veel ellend:
O God wil mij bewaren!

Laat nooit de keus van mijn gemoed
Met uwe keuze strijden.
Verleen mij dankbaarheid voor 't goed,
En lijdzaamheid in lijden.
Zoo zal mijn hart,
In weelde beide en smart,
Zich in zijn God verblijden.

GOD

G O D

IN HET

ONWEDE R.

O God, hoe vreeslijk zijt Gij!
Wie kan voor u bestaan!
De Heer is groot, en stof zijn wij!
Hij wenkt, en wij vergaan.

Hij maakt den dag ten donkren nacht.
't Heelal beeft als een riet.
't Verderf houdt om zijn troon de wacht,
En vliegt als hij 't gebiedt.

Roodgloeiend sningert zijne hand
Den bliksem naar beneën.
En donder stort zich over 't land
In vlammen rondom heen.

Zoe

Zoo dat zelfs de aarde op haren grond
Voor 's onweërs woede beeft,
En wat om haar bewogen rond,
En in de diepte leeft.

Uw arm vol kracht erkent natuur.
Zij fiddert, is vervaart.
De Hemel staat in 't rond in vuur,
En in het rond deze aard.

Wie hoedt, mij sterveling, mij stof?
Zoo hij, die boven woont,
En volken plukt als dortend lof,
Niet gunstrijk mij verschoont.

... Wij hebben een genadig Heer,
Die straffend zelfs bemint:
Hij slaat, maar hij verschoont veel meer:
Die groote menschenvrind!

KERST-

K E R S T L I E D.

Op rust u toe!

Vier blij te moe

Des Heilands feest, met dank, op schoone wijzen!

Nu past ons dank,

En lofgezang,

Waar metè wij God, den God der liefde, prijzen!

Zing, hem ter eer:

Zoo zeer, zoo zeer

Beminde God den mensch, in zijnen zone!

Wie ben ik, Heer!

Dien Gij zoo zeer,

Zoo heerlijk hoog beminde in uwen zone!

II. DEEL.

B

Hij,

Hij, onverdiend,
Des zondaars vriend,
Met ons vereend, toen wij zijn haters waren,
Wordt ons gelijk,
Om 't hemelrijk
En zijne liefde op aarde te openbaren.

Ontrufst gemoed,
Zoek in zijn bloed
Uw zoen bij God, en kracht tot heilig leven!
Het is niet recht
Heer, Heer gezegd,
Zoo men niet poog zijn voorbeeld na te streven.

In armē leēn,
Uw vleesch en been,
Zal ik, uit dank, u kleeden, spijzen, drenken:
Der vromen hart,
In hunne smart,
Vertrooften, Heer! en u daar bij gedenken?

Held, raad en kracht,
Door uwe magt
Is al wat is, op aarde en in den hoogen.
Uw roem verbreidt
De Christenheid,
En alle knie wordt voor uw troon gebogen.

Kom,

Kom, maak' God groot

Hij helpt in nood,

En wie hem zoekt, dien troost zijn naam in lijdens

Halleluja!

Halleluja !

Verlosten juicht! wilt u in hem verblijden!

VERLANGEN

N A A R

J E Z U S.

Hoe vurig, hoe hittig is, Heer, mijn begeren.
Om, vrij van dit lichaam, bij u te verkeeren;
U, wien ik geloove, met oogen te zien;
U, die bij uw Vader mijn zoen hebt gevonden,
Ook toen reeds, toen ik u bedroefde met zonden,
Mij dorft, ja mij dorft om mijn Jezus te zien.

Gij ziet, o Ontfermer! mijn ziel naar u smachten;
Gij telt al haar tranen; gij hoort al haar klachten:
Mijn Heiland, mijn broeder, mijn vleesch, mijn gebeent!
Ach! zie, van uw troon, op mij neer, uit den hoogen,
Zie neer op mijn weenen, met teder medogen,
O Gij, die eens zelve, op deze aard, hebt geweend!
Hoe

Hoe reikhalft, o Heer, van de doornige wegen
Der deugd, u de strijdende ziele hier tegen!

Hoe lang, hoe verdrietig is haar ieder uur!
Ach! of ze zich nader met u mocht vereenen!
Ach! mocht ze niet langer zoo troosteloos weenen,
Gedrukt door den last der verdorven natuur!

Ach! wannecr maakt Gij mij, die hier noch blijf dwalen,
Noch kamp met ellenden en zonden en kwalen,
Van zonden en kwalen eens ganschelijk vrij!
Ach! dat ik de hope toch nimmer ontbere,
Dat ik, in kort, eeuwig bij u triumfere,
En bij u, en in u mij eeuwig verblij!

Hier, Jezus, hier zal ik niet lang meer mij kwellen,
Daar we ons reeds het uur te gemoete zien snellen,
Dat zich al blijjuichend de ziel tot u spoedt.
Des wil ik hier nimmer uit ongeduld klagen,
Die 't hujs van uw Vader, na weinige dagen,
Betrek, en mijn Heiland daar eeuwig begroet.

Dan geeft gij voor zorgen en tranen en lijden,
Mij ruste, en volop van uw hemelsch verblijden,
Meer dan ik ooit bad, of verftond hier beneên.
Hoe heerlijk zult gij mij, mijn Jezus, dan loonen,
Dan noem ik u Broeder, Beheerscher der troonen,
En vinde u met duizenden broedren bijéén.

Mijn Jezus, hoe blij, met wat godlijk genoegen,

Zal ik mij, hier boven, dan tot u verwoegen,

Om u, al aanbiddend, mijn hulde te biën.

Wat hemelsche welluft doorstroomt eens dit harte,

Als gij mij ontheft van mijn lijden en smarte,

Ach! kon ik noch heden, noch heden, u zien!

S I N A I

E N

G O L G O T H A.

Jehova stond op Sinai,

En alles zweeg in 't rond.

Het duister om hem heen nam toe.

Zoo sprak de groote God:

Ik ben Jehova die u, volk!

Uit uwe ellenden riep:

Neem, nevens hem die eeuwig is,

Geen andre Godheên aan.

Maak u van 't wezen dat u schep,

Van God, geen zinlijk beeld;

Geen beeld eens schepfels uit de zee,

Dat op de golven zwemt;

B 4

Geen

Geen beeld van iets, dat treedt op 'tstof,
En ras in stof verkeert:
Maak hem aan geene star gelijk,
Die zelf geschapen is.

Zoo ge oot van d'ongeschaapnen wijkt,
Zal ik uw wreker zijn,
En de overtreder zal het noch,
Aan 't late nakrooft, zien.

Maar elk die mij oprecht bemint
En mijne wet bewaart,
Voor hem, en duizenden na hem,
Is mijne onferming groot.

Ontheilig nooit mijn grooten naam!
Denk nimmer klein van God!
Mijn naam, mijn eere naam is HEER:
Dat wil ik zondaars zijn!

Vier plechtiglijk mijn sabbatdag,
God heeft er op geruft;
Rust ook, klim op dien dag tot God,
Met uw beschouwing, op.

Ver-

Vereer hem die u heeft geteeld,
Haar die u bragt aan 't licht.
Op dat uw loon geluk op aard,
En duurzaam leven zij.

Blusfch 't vuur des toorns in uw gemoed,
En 't vuur van snoode wraak,
Vergiet het bloed uws broeders niet:
God fchiep hem ook als u!

Breek nooit den duren huwlijkseed,
Dien gij voor God zelf zwoert,
Beroof uw naaften niet van 't loon
Van vlijt en eerlijk zweet.

Geef nimmer valfch getuigenis
Waar gij de rechtbank fpant.
Beledig ook den braven niet,
In zijnen goeden naam.

Begeer nooit 's naaften eigendom;
Zijn huis; zijn echtgenoot;
Noch zijnen knecht, wiens dienft hem nut;
Noch 't vee, het welk hem voedt.

Wie dit gebod niet gansch volbrengt,
Dien treffe vloek en dood.
Hij zal mijn aangezicht niet zien,
Dit zegt de God der goón!!

De Godmensch hing gehecht aan 't kruis,
En neigde aamechtig 't hoofd,
En riep, voor 't laatst, met bloed bedekt:
Het is volbragt, — en stierf!

NAVOLGING

V A N

C H R I S T U S.

- „ Wat valt dit schriklijk kruis mijzwaar!
„ 'k Ben uitgeput van krachten!
„ Noch dreigt mij van alom gevaar,
„ En niemand hoort mijn klagten!
„ Ik schrei, ik roep, mijn bang gezucht
„ En naar gekerm vervult de lucht:
„ Maar nergens vind ik redder”!

Dus kermt gij, zwaarbeladen hart,
Bij nachten en bij dagen,
Als was geen smart als uwe smart,
Door iemand ooit gedragen:
Bedaar! grijp moed! hef 't hoofd omhoog,
En vest op uw Verlosfer 't oog,
En op zijn bitter lijden.

Zie

Zie 't bloedig zweet Hem, in den hof,
 Bij 't lichaam nederdruipen,
 En Hem, gelijk een worm, in 't stof,
 Van bitteren zielsangst, kruipen:
 Terwijl, in zulken naren staat,
 Hem zelfs zijn leste vriend verlaat,
 Geen acht geeft op zijn smarte.

! Zie hem, met smaad en spog bedekt,
 En overlaân met wonden,
 Aan 't kruis verwoed uit een gerekt,
 O ziel, om uwe zonden:
 Zie, hoe onmenschelijk, hoe wreed,
 En jood en onjood, in zijn leed!
 Hem zelfs noch uit kan jouwen.

Maar nooit deed overwicht van smart
 Hem 's Hemels trou verdenken.
 Nooit kon 't, in zijn manmoedig hart,
 't Geloofsvertrouwen krenken.
 Hij durfde God, in allen nood,
 Zelfs in de banden van den dood,
 Noch zijnen Vader noemen.

Maar

„ Maar denktge: „ Ja, die strijd was zwaar.
„ Maar wat heb ik te strijden!
„ 't Vereent zich alles met malkaar!
„ 'k Moet alles teffens lijden!
„ Ik hield in onheil meermaal stand,
„ Maar nu — belaagd aan alle kant,
„ Wat zou ik nu nog hopen” ?

Bedaar, o ziel! hef 't oog omhoog,
Omhoog 't mismoedig harte,
Vest steeds op uw' Verlosfer 't oog,
En op zijn bittere smarte!
Hoe hoog uw lijden ook mag gaan,
Hem viel men noch veel zwaarder aan,
Met meer vereende krachten.

De hemel, de afgrond en deze aard,
't Was al op Hem ontfteken:
Maar Hij, met al dien last bezwaard,
Is echter nooit bezweken.
Wanneer de nood ten hoogsten kwam,
Zweeg Hij, als een geduldig lam
Nu reeds geboeid ter slachting.

De

De nare hel breke op Hem uit,
Met al haar zwarte magten;
De hemel, als van koper, sluit
Den doorgang voor zijn klagten;
Noch druk zijns Vaders felle haat
Hem meest, in dees benaauden staat,
O ziel om uwe zonden:

Hem kwelle al wat hem kwellen kan:
Hij weet van geen versagen.
Hij weet zijn last gelijk een man,
Gelijk een held te dragen.
Zijn vast geloof kent nooit gevaar,
Dat bleek toen Hij de moordenaar
Met zich ten hemel noodde.

Maar mogelijk denkt ge „Jezus streed
„ Een strijd van weinig uren:
„ Maar ik! — hoelang moet ik mijn leed,
„ Mijn bitter leed, verduren!
„ Mijn God hoe lang duurt mijne smart!
„ Hoe lang valt uwe hand mij hard!
„ En noch zie ik geen einde”!

Maar

Maar neen , o ziel , denk alles na ,
Wat Jezus had te lijden :
Van Bethlehem tot Golgotha ,
Nooit was hij vrij van strijden .
Hij was , met 's Hemels wraak belaân ,
Hem schonnen helle en wereld aan ,
Ruim dertig bange jaren !

Steeds maakte Hem een minder ramp
Slechts plaats voor zwaarder rampen ,
En 't moeilijkst deel van zijnen kamp
Had hij het laatst te kampen :
Maar toen blonk zijn geloof ook meest ,
Toen zelfs beval hij zijnen geest
Getroost in 's Vaders handen .

Bedaar dan ziel , hef 't hoofd omhoog ,
Omhoog 't mismoedig harte !
Vest steeds op uw' Verlosser 't oog ,
En op zijn bittere smarte .
Hoe zwaar u ook uw lijden schijn ,
Uw Heiland leed veel zwaarder pijn ,
Maar bleef op God vertrouwen .

Loop

Loop uwe loopbaan met geduld,
En houd op Jezus de oogen.
De kroon die ge eens ontfangen zult
Beloont in 't eind uw pogen.
Uw Heiland die, met grooter leed,
Veel zwaarder — meerder — langer streed
Is reeds ten troon gezeten.



TOENADERING

TOT HET

AVONDMAAL.

Laat ons, Heer! uw dood gedenken;
't Leven vinden in uw dood!
Wil ons licht en toegang schenken!
Laat ons uwen dood gedenken;
't Leven vinden in uw dood,
Bij 't genot van wijn en brood!

„Neemt het brood en eet ten leven”,
Heer dit was uw eigen taal:
„Ik Heb mij zelf voor u gegeven. —
„Neemt den kelk en drinkt ten leven”,
Heer dit was uw eigen taal,
In den nacht, aan 't avondmaal.

IL DEEL.

C

Waar

Waar zou ik mij henen wenden,
Riept gij mij, mijn Heiland, niet,
Met mijn nooden en ellenden?
Waar zou ik mij henen wenden,
Wist ik, lieve Heiland! niet,
Dat ge op zondaars nederziet.

Zwaar zijn mijne wanbedrijven,
Mijne schuld is veel en groot:
Maar zou ik te rugge blijven,
Om een reeks van wanbedrijven?
Mijne schuld zij noch zoo groot,
Zulken zijn het die gij noodt!

Was ik beter in mijne oogen,
Niet bederf van top tot teen,
Gij kost mij hier niet gedogen.
Was ik beter in mijne oogen,
Niet bederf van top tot teen,
Dan zondt gij mij ledig heen.

Met mijn schulden en mijn zonden,
Koom ik des, vol waar berouw.
Gij hebt mijn rampen gevonden,
Met mijn schulden en mijn zonden,
Koom ik dan, vol waar berouw:
'k Heb uw waard. Gij zijt getrouw!

Ken-

Eeuwig zal ik, de uwe wezen!

Eeuwig, eeuwig zijt gij mijn!

'k Heb nu nood noch dood te vreezen,

Eeuwig zal ik de uwe wezen!

Eeuwig, eeuwig zijt gij mijn!

Wat zou mij dan vreeslijk zijn?

U te loven, u te danken,

Steeds te leven tot uw eer:

Met oprechte vreugdeklanken,

U te loven, u te danken,

Steeds te leven tot uwe eer,

Zij nu al mijn vreugd, o Heer!

'k Weet het, ijdel was mijn pogen,

Poogde ik in mijne eigen kracht.

Maar uw eindloos alvermogen

Ondersteunt het zwakke pogen,

Helpt en sterkt de flauwe kracht,

Van de ziel die u verwacht.

Wacht den Heer dan met vertrouwen! —

Ziel, ook dan als hij verbeidt,

Moet ge op hem uw hope bouwen.

Zulk een wachten met vertrouwen,

Zelfs wanneer de Heer verbeidt,

Strekt hem ook tot heerlijkheid.

Ja, dees keus heb ik bezworen,
Door 't gebruik van brood en wijn
Heer, wil mijn gebed verhooren,
Sterk mij in mijn keus, bezworen,
Door 't gebruik van brood en wijn,
Dan zal zij voor eeuwig zijn!



HET IS VOLBRAGT.

't Is volbragt, verlofte vromen!

't Eind is daar van al uw klagt.

't Godlijk recht heeft wraak genomen.

Gij zijt uw gevaar ontkomen.

Alles is voor u volbragt.

't Is volbragt! Al 't worsten, klagen,

't Bloedzweet van den bangsten nagt,

't Schelden, spuwen, spotten, plagen,

Geefflen, martlen, kruishouddragen,

Zelfs de kruisdood is volbragt!

't Is volbragt, 't geen ijdel pogen
Eeuwig was voor menschenkragt.
Jezus godlijk alvermogen
Heeft de hel haar roef ontogen:
Haleluja! 't Is volbragt!

't Is volbragt: de strijd volstreden;
De oude slang heroofd van magt.
Jezus heeft haar kop vertreden!
Ja, die kamp, voorzeid in Eden,
Ja, die zege is nu volbragt!

't Is volbragt! Gods wraak, ontfeken
Tegen Adams boes geslagt,
Is u voor altoos geweken:
Zelfs ontvangt ge recht van spreken.
Uw ranfoen is opgebragt.

't Is volbragt! Het heil te voren,
Eeuwen lang, met smert gewacht,
Wordt uit Jezus dood geboren!
Abram mogt het zien noch hooren:
Wij, wij zien het! 't Is volbragt.

't Is

't Is volbragt! zit ge ooit in nooden,

Alles wat ge u troostrijk acht,

Wordt om niet u aangeboden.

Alles, 't leven zelfs voor dooden,

Is gekoft, betaald, volbragt!

't Is volbragt, meer heil verworven,

Dan ooit mensch, ooit engel dacht.

Jezus, aan het kruis gestorven,

Heeft, voor zondaars, hoe bedorven,

Zelfs den hemel aangebragt.

't Is volbragt! Wie ooit na dezen

Mijn gewis bederf verwacht,

Dit zal mijn vertrouwen wezen!

'k Zal zelfs in den dood niet vreezen!

Zou ik vreezen? 't Is volbragt!

D E

ONVERANDERLIJKE

G O D,

Onafmeetbaar zijt gij, Heert
Nimmer minder, nimmer meer,
Zoo als gij u openbaart,
Nu en eeuwig, 't geen gij waart.

Eeuwig blijft ge u zelf gelijk:
Heilig, wijs, genaderijk;
Eeuwig groot van mogendheid;
Eeuwig groot van majesteit!

Uw oneindig wijd verstand
Kende al 't werk van uwe hand,
Eer 't heelal uit niet verrees,
En uw magt en wijsheid prees.

Als

Als gegoten spiegels staan
Uwe heemlen: noch vergaan
Uwe heemlen, ja 't heelal
Neigt, zoo gij 't niet houdt, ten val.

Gij alleen blijft wat ge zijt.
Wat gij voornaamt, voor den tijd,
Is onwankelbaar als gij,
Goed en heilig steeds als gij.

Gij zijt, Heer! geen menschenkind
Om te liegen: niet gezind
Als een mensch, die los van hoofd
Straks herroept wat hij belooft,

't Geen gij toezegt is gewis.
Tusschen licht en duisternis
Zweeft de mensch, dien straks berouwt,
't Geen hij nu met ijver bouwt.

En ik zou mijn dwazen wensch,
Gronden op een nietig mensch?—
Zonder wijsheid en verstand,
Bronnen graven in het zand?

Onveranderlijke, neen!
Gij zijt mijne vreugd alleen.
Wees mijn rots, mijn burgt, mijn licht,
Eeuwig al mijn toeverzicht.

't Ga dan ook hoe 't immer ga:
't Zij de hemel valle of sta,
Niets dat ooit mijn ziel vervaart,
Zoo mij maar uw hand bewaart.



O N D E R W E R P I N G.

O Heer, mijn God, door wien ik ben en leve,
Geef dat ik aan uw raad mij overgeve!
 Laat eeuwiglijk uw wil de mijn,
 En wat gij doet mij dierbaar zijn!

Gij, gij regeert, zijt magtig, wijs, liefdadig;
Gij toont u, Heer, aan al uw volk genadig:
 Zou ik dan vreezen voor mijn lot?
 Gij wilt mijn heil! Gij zijt mijn God!

Van eeuwigheid woudt gij mijn lot reeds wegen,
Wat gij bepaalt, dat strekt mij wis tot zegen.
 Gij woogt mijn heil, gij woogt mijn druk,
 En wat gij schikt, dat is geluk!

Ge-

Gelieft het u , zoo houd mij vrij van plagen ;
 Zoo geef mij hier veel heuchelijke dagen :
 Doch , zoo 't mij niet tot voordeel zij ,
 Zoo blijve uw troost alleen me bij !

Gij geeft uit liefde ons stoffe tot verblijden ;
 Uit liefde ook duldt gij fomtijds dat wij lijden :
 Zoo 'k maar niet lijde om mijne schuld ,
 Zoo vrees ik niet ! Gij geeft geduld !

Moet ik een goed , dat gij mij gaaft , verliezen ,
 En wilt gij mij een hobblig pad verkiezen ,
 Zoo zult gij Heer , op mijne klagt ,
 Mij noch versterken met uw kracht !

Misschien moet ik na weinig dagen sterven ! —
 Heer zoo Gij wilt ! — Mag ik den hemel erven ,
 En die is door 't geloof reeds mijn ,
 Hoe kan de dood mij schriklijk zijn ?

D E

W A R E

W I J S H E I D.

Waar houdt de wijsheid zich verborgen?
Wie leidt mij tot haar zetel heen?
Hier, in dit leven, vol van zorgen,
Is niets mij nut dan zij alleen.
Hier, midden in der dwazen schaar,
Is elke misflag vol gevaar!

O zeg mij toch, waar zij moog wonen!
Voor 't kostlijkst kleinood op deze aard
Zou ik haar ruilen? Vorstenkroonen
Zijn mij oneindig minder waard!
Waar is zij? — De afgrond — wat verdriet! —
De zee zegt: bij mij is zij niet.

A)

Al had ik al het goud der aarde,
 Wat nuttigheid gaf mij die schat?
 De wijsheid wint het verre in waarde,
 Van alles wat deze aard bevat.
 Geen goud is haar in prijs gelijk:
 Wie wijsheid vindt is waarlijk rijk.

Noch zoek ik voort! Wat zou ik vreezen?
 'k Heb immers haar gerucht gehoord,
 God zelf heeft mij haar aangewezen,
 In zijne werken en zijn woord.
 Hem volg ik, die, wie 't maar begeert,
 Verstand en ware wijsheid leert.

Toen hij, aan elk der hemellichten,
 De strekking wees van zijne baan,
 De winden woog, de blikfemschichten
 Gebood wat pad zij moesten gaan:
 Toen openbaarde zijne hand
 Den menschen wijsheid en verstand.

Toen hij der waatren loop bepaalde,
 Zijn woord de kracht der baren brak;
 Zijn licht dees nieuwen klood bestraalde,
 Toen schiep hij ook den mensch, en sprak:
 't Is wijs, te doen wat God gebiedt.
 Hij heeft verstand, die 't kwade vliedt.

VER-

VERGENOEGING.

Gij klagt, dat u de zorgen prangen
Des stands, waar in ge armoedig leeft;
Gij streeft naar beter met verlangen,
En ziet, dat ge er vergeeffch naar streeft.

Ja klaag! God oorlooft u het klagen.
Doch denk ook teffens in uw druk,
Is dan 't geluk, dat wij bejagen,
Voor ons altijd een waar geluk?

Nooit heeft de stand, nooit hebben goeden
Den mensch standvasten vrees bereid.
De ware ruste der gemoeden,
Is deugd en vergenoegzaamheid.

Ge-

Geniet wat God u toe wil voegen:
Mis willig wat gij niet geniet:
Want ieder stand heeft zijn genoegen,
En ieder stand ook zijn verdriet.

God is de Heer. Zijn gunst en zegen
Verdeelt hij naar zijn wijze magt:
Niet zoo als wij te wenschen plegen,
Maar zoo als hij het heilzaam acht.

Durft ge u vermeten om te denken,
Dat zijne liefde u gansch vergeet?
Meer dan wij waard zijn wil hij schenken,
En 't geen hij schenkt doet ons nooit leed.

Verteer dan niet uw levenskrachten,
In wrangen onvrede en in spijt.
Wil 't werk van uwen stand betrachten,
En smaak 't genot van uwen tijd.

De zorg aan God in hand te geven;
Een eeuwig heil te zien in hoop;
Dit is het pad tot rust en leven;
Heer geef mij dat ik 't vrolijk loop!

BLIJDSCHAP

B L I J D S C H A P .
DES
G E L O O F S .

Hoe getrooft te moede,
Gever van al 't goede,
Maakt Gij mij het hart
Gij, die al uw vromen
Drenkt uit welluststroomen;
Graag verblijdt in smart.
Nimmermeer
Laat Gij, o Heer!
Gij, Vertrouster der gewissen,
Mij verkwikking missen.

II. DEEL.

D

Uwe

Uwe wijze schikking
Is mij tot verkwikking.
Wat gij wilt is goed.
Niets vermag mijn pogen:
Maar uw alvermogen
Rust mij toe met moed.
Als 't heelal
Zich neigt ten val;
Als uw straffen angst verwekken,
Zult Gij mij bedekken.

Ik denk, zonder schrikken,
Aan mijn laatste snikken,
Mijn Verlosser leeft.
't Licham moog verderven,
Wijl hij 't mij na 't sterven,
Eeuwig wedergeeft.
Bange dood,
O laatste nood,
Doe vrij 't hart van zondaars sidren,
Wat hoef ik te sidren?

Ook

Ook ik voel, met smarte,
Zonde, die, in 't harte,

Mij met kracht befreijdt:

Doch, uit al dit kwade,
Redt mij uw genade,
In den nood altijd.

Mijn misdaan

Ziet gij niet aan.

Nooit onthoudt gij uwen knechten

Der verloften rechten.

Dat ik in u roeme;

U mijn vader noeme;

Vrij tot u mag treên;

Dat ik, als ik sterve,

Uwen hemel erve,

Komt van u alleen!

Dat uw hand

Mij houdt in stand;

Dat gij mij behoedt voor 't kwade,

Och! dat is genade!

Gij, die bloed en leven
Voor mij hebt gegeven,
Opdat nimmer nood
Hopeloos mij griefde,
Groot is uwe liefde,
Sterker dan de dood!
En ik, Heer,
Zou, tot uw eer,
Mij dankbaar niet in u verblijden?
U mijn hart niet wijden?

U oprecht te vreezen
Moet mijn vreugd nu wezen;
Zonde mijn verdriet.
Wereldsch vergenoegen,
O dat is 't genoegen
Mijner ziele niet!
Mijn gemoed
Kan al het goed,
Waar hier heidenen naar trachten,
Rijk in u verachten.

Heeft

Heeft ooit goed der aarde

Wezenlijke waarde?

Schept het vrede in 't hart?

O wat zijn vermaken,

Waarnaar dwazen haken,

Ijdelheid en smart!

Gij verheugt,

Met ware vreugd;

Gij wilt allen die u eeren,

Eeuwig wederereen.

Uwen hoogen vrede

Deelt gij mij hier mede,

En wat hope ik voord!

Onbegrensde tijden,

Volheid van verblijden

Hope ik, op uw woord,

Zoo veel goed

Koft Jezus bloed,

Allen die in hem gelooven.

Wie kan 't mij ontrooven?

D 9

Ve.

Vol van uw genade,
Trouw gehoed voor 't kwade,
Leef ik in u blij.
Dat die vreugd mijn harte,
In de grootfte smarte,
Steeds tot sterkte zij!
Zoo verblijd
Moog 'k, op mijn tijd,
Eens het dal des doods doortreven,
Daar u eere geven!



G E M O E D S R U S T E

I N D E N

D O O D.

Haast is 't met mijn rampen uit.
Haast heb ik mijn leed geleden.
Als mijn God mijne oogen sluit,
Om mij van het stof te ontkleeden,
Dan, dan bergt hij, door den dood,
Mijne ziel uit allen nood.

Smert en wederwaardigheên
Blijven aan deze aard gebonden.
Rampen, zuchten of geweên
Worden nooit bij God gevonden.
Daar is alles vreugd en lust,
Alles Gods volmaakte rust.

'k Heb oprecht voor God geleefd.
'k Mag met vreugd mijn loopbaan enden.
God, die euveldaan vergeeft,
God, die zwakken hulp wil zenden,
Roept mij toe, vertrou op mij!
Zijt gij zwak, ik sta 'u bij!

Mijn geweten bijt mij niet.
Heb ik meenigmaal misdreven,
God, waar al mijn hope op ziet,
Heeft mij al mijn schuld vergeven.
Jezus Christus dierbaar bloed
Is de troost van mijn gemoed.

'k Mag nu ook, tot mijne vreugd,
Mcenig oogenblik herdenken,
Dat God, in den strijd der deugd,
Mijnen handen hulp wou schenken:
Dat ik zelfs, met zijne kracht,
Zonden in mij t'onderbragt.

'k Ga nu, om de levenskroon,
Den verwinner opgehangen,
Uit genade, voor den troon,
Uit des Rechters hand te ontvangen,
Welk een rasverworven loon,
Op zulk strijden zulk een kroon!

Steer-

Sterven? — vaak heeft mijn gemoed
Voor dat woord gebeefd te voren.
Maar wat klinkt het mij nu zoet,
Zielvertroostend in mijne ooren?
Op een stip, langs deze baan,
Blij ten leven in te gaan!

Aard, vaar nu voor eeuwig wel!
Vaart nu wel, mijn vrome vrienden!
't Heuglijk uurtje nadert snel,
Dat we elkander wedervinden,
In der Englen blijden drom.
Amen, Heere Jezus, kom!



O M

G E D U R I G E

VERGEVING EN HULPE.

Ach! zal dan uw verlofte schaar

Nooit vrij zijn van de zonden?

Ik kamp gedurig tegen haar,

Doch word te zwak bevonden.

Ik haat haar laft,

Maar draag hem vast.

Gij weet, Heer! dien ik 't klage,

Hoe moeilijk ik hem drage.

Dit smert, mijn God, mijn ziel veelmeer,

Dan al mijn lichaamlijden.

Ik strek u veel te min tot eer,

'k Ben ongeschikt tot strijden,

Waar viel ik heen,

Zoo gij alleen

Mij, rondom in gevaren,

Zoo trou niet woudt bewaren!

Maar

Maar dit stelt mijne ziel geruft,
Doorgronder aller harten!
Vergeven is uw vreugd en lust,
Zoo ons de zonden smarten. —
Schoon gij het ziet,
Verdoemt ge ons niet,
Als wij, met stof omgeven,
Niet engelheilig leven.

Wij treên langs deze levensbaan,
Met wankelende gangen,
Maar zwakheên ziet gij gunstig aan;
Doet haar zelfs loon ontvangen.
Zoo 't hart maar vrij
Van boosheid zij,
Zoo wilt gij mijn gebreken,
Om Christus wil, niet wreken.

Ik weet, ik mag, op goeden grond,
Om Gods ontferming vragen.
De Middlaar van het nieuw verbond
Heeft mijne schuld gedragen.
Zou 'k schuldig staan,
Verloren gaan,
Daar ik, schoon zwak, geloove?
Wat was dan mijn geloove?

Wii

Wil mij tot dezen zwaren strijd,
Steeds nieuwe krachten geven.
Zoo zal mijn ziel, van tijd tot tijd,
Meer vrij van zonde leven.
Zoo zal zij, Heer,
Mij nimmermeer
Van uwe liefde scheiden;
Zelfs niet tot kwaad verleiden.



VOOR

V O O R

BEZWAARDEN.

Gij klaagt, o ziel, in bittere smarte,

Om dat de trooster van uw harte

Van u geweken is.

Gij klaagt en roept: „ o Heer, hoe lange! ”

En God verbeidt en 't wordt u bange,

In uw verlaten duisternis.

„ Zijn mijne zonden mij vergeven?

„ Schonk God, mij zondaar, heil en leven,

„ In Jezus dierbaar bloed?

„ Waar vind ik van zijn geest de merken?

„ Waar voel ik zijne liefde werken?

„ En waar zijn troost in mijn gemoed?

„ 'k Hoor

„ 'k Hoor ” zegt ge, „ aamechtig en beladen,
„ Den troost der euangelijbladen,
„ Maar ik gevoel hem niet.

„ Slechts tot vermeerdring mijner smarte,
„ Bid ik met een veroordeeld harte;
„ 'k Zie op tot God, maar met verdriet!

„ Langs 't pad van zijn geboôn te streven
„ Is vaak voorheen mijn vreugd en leven,
„ Mijn zielespijs geweest.
„ Thans kan ik niet één plicht betrachten.
„ Mijn ziel mist al haar levenskrachten,
„ En duisternis bedekt mijn geest.

„ Daar twijfelingen mij ontfellen,
„ Schreeuw ik van schrik en zielekwellen;
„ En mijne hulp is veer.
„ Voor mij wordt nergens rust gevonden.
„ In mijne ziel woont niets dan zonden,
„ Dan vrees, — geen liefde voor den Heer.” —

Ducht niet, o Christen, want uw smarte
Getuigt veel beter van uw harte,
Veel beter dan gij meent.
Of zou uw zwak in 't godelieven
Uw harte zoo gevoelig grieven,
Was niet dat hart met God vereent?

Geen

Geen mensch weet God als God te roemen,
Noch Jezus zijnen Heer te noemen,
Dan door den geest alleen.

Hebt gij niet dezen geest ontvangen?
Hij is 't, die u naar God verlangen,
Zijn gunst doet zoeken met gewezen.

Vertrou op God. Hij wil verkeeren,
Bij hen, die zijne hulp begeren,
Wier tranen hij aanschouwt.
Hij wil hun bitter klagen hooren,
Offchoon hij zich, in zijnen toren,
Een oogenblik verborgen houdt.

God deed zoo meen'gen zijner vromen
Tot dit gevoel van zwakheid komen,
En stond hun krachtig bij.
Gij moet u zelf dus leeren kennen;
't Betrouwen op uw kracht ontwennen,
En zien wat Gods genade zij.

Opdat ze u voor zorgloosheid hoede,
Kastijdt u zijne strenge roede;
Zendt hij u dezen last.
Hij reinigt u als 't goud in d'oven;
Leert u zijn hulp naar waarde loven;
Zoo houdt gij, 't geen gij hebt, wel vast.

Een

Fen moeder gaat haar krooft ter harte.
 Zoo deert den hoogen God de smarte
 Des zondaars, die hem eert.
 Uw zuchten is hem niet verborgen,
 Daar hij van u, zoo ver de morgen
 Van d'avond is, uw zonden weert.

Thans valt het u om trooft wel bange,
 Want geene tuchtroe valt, zoo lange
 Ze aanwezig is, ooit ligt.
 Doch namaals zal zij vreedzaam geven
 Vrucht van gerechtigheid en leven,
 Hem, dien zij oefent in zijn plicht.

Houd aan, breng hem uw nood voor oogen,
 In 't zwakke toont hij zijn vermogen,
 Dat op zijn bijstand wacht.
 Trooft u met zijn beloftenissen.
 Zijn woord is waar en kan nooit missen,
 Ik sta u bij. Ik geve u kracht.

Of, recht u op, in uwe nooden.
 Zeg: schoon de Heer mij ook wou dooden,
 Mijn hope op hem sta pal.
 Oprechten heeft hij hulp gezworen.
 En 'k weet, wil God mij eer niet hooren,
 Dat hij me op 't sterfbed hooren zal.

VOORBE-

VOORBEREIDING

T O T

S T E R V E N.

Het Choor.

Zalig, die, wanneer zij sterven,
Terstond de hemelblijdschap erven;
Die sterven in den Heer hun God!
Onwaardeerbare zaligheden,
Die wij niet kennen hier beneden,
Zijn, voor Gods troon, hun eeuwig lot.
In vrede rusten zij,
Van aardsche moeite vrij,
God zij eere!
Voor 's Vaders troon,
Tot 's Vaders Zoon,
Verzelt hen eens hun arbeidsloon.

De Gemeente.

Stof rust nu bij 't stof verblijd,
 Rust in 't stille graf met vrede!
 Ach! kwam ook haast ons de tijd,
 Tot de rust in 't graf met vrede!
 Gij zijt reeds, in 's Vaders huis,
 Rijk beloond voor weinig kruis.

Jezus wil 't, noch torsfen wij
 't Zware kruis langs ruwe wegen:
 Ook dees lasten torsfen zij,
 Die hier ooit de kroon verkregen:
 Eindlijk komt en voert de dood
 Hen en ons uit allen nood.

Jezus zelf heeft hier gestreept,
 Zwaar getorst aan tegenheden;
 Ach! veel meer heeft hij alleen,
 Dan wij allen hier geleden;
 Vesten we, in bezwaar en strijd,
 Op zijn voorbeeld 't oog altijd.

Wat

Wat is 't oogenblik van druk ;
 't Zwoele stondje van dit lijden ,
 Bij het ongekend geluk ,
 Dat ons eeuwig zal verblijden ?
 Die God in volmaaktheid ziet ,
 Denkt zelfs aan deze aarde niet.

O Gij , Rotssteen van ons hart ,
 Gij zult ons dat heil eens schenken :
 Aanstonds na de laatste smart ,
 Zult Gij 't ons , o Middlaar ! schenken .
 Hoe veel troost schonk uwe hand
 Ons daar van niet reeds ten pand !

Dat wij eeuwig de uwen zijn ,
 Dat gij ons eens op zult wekken ,
 Laat ons , in de jongste pijn ,
 Deze hoop tot troost verstrekken !
 Deel ons Heer , op onze bee ,
 Meer dan wij begrijpen meé !

Ja , als wij eens , afgesloofd ,
 In het graf ter ruste keeren ,
 Schenkt ge ons al wat gij belooft ,
 Meer , veel meer dan wij begeren :
 Want wat had gij niet volbragt ,
 Toen gij riept : het is volbragt !

Het Choor.

Dank, aanbidding, lof en eere,
 Magt, wijsheid, eeuwig, eeuwig eere,
 Zij u, o Heiland, toegebracht!
 Chooren van verlostte zielen,
 Nu moet ge aanbeddend nederknielen,
 Voor 't Lam, dat voor u werd geslacht.
 Hij zonk als wij in 't graf;
 Wischt onze tranen af,
 Alle tranen!
 Het is volbragt,
 Noch dag, noch nacht,
 Wordt voor den troon van 't Lam verwacht.

De Gemeente.

Dan zien wij noch maan, noch zonne,
 Hij zelf verstrekt ons daar ter zonne,
 De Zoon van God, der englen Heer.
 't Heil, het doel van al ons weenen,
 Dat heil is ons in 't eind verschenen,
 Niet meer in 't donkre, niet van veer.

Nu

Nu weenen wij niet meer.

Het oude is nu niet meer.

Halleluja!

Hij zonk in 't graf,

Als wij in 't graf,

Wij gaan, als hij, tot God van 't graf.



STRIJDBEDE.

IN

DONKERE UREN.

Vader, Vader, zie het smachten,
't Snakken van mijn heigend hart
Wend U, Vader, tot mijn klachten,
Tot mijn tranen, tot mijn smart!
Of zoudt gij, o Bron van leven,
Mij al smeekend laten sneven?
Doof zijn voor mijn roumisbaar?
Eenen druppel verg ik maar!

Vader, Vader, ach! maar eenen,
Een drup verkwikking maar!
Tranen om u aan te wenen,
Kracht tot smachten; Vader, maar!
Kracht en vuur om onbezweken
In het klagen, kermen, smeeken,
Pleiten, strijden voord te gaan,
Nimmer, nimmer stil te staan!

Vader, Vader, die mijn kermen,
 Al mijn heete tranen ziet,
 Eens moet ge u in 't eind ontfermen,
 Of beloof uw Zoon dat niet?
 Günstig antwoord op mijn klagten,
 Blijf ik onvermoëid verwachten,
 Naak ik tot u, Vader! Gij,
 Gij genaakt ook eens tot mij.

Neen. Niet eeuwig zult gij zwijgen,
 Zwijg ik, Vader, zelf maar niet.
 Neen! ik zwijg niet! Antwoord krijgen
 Moet ik eens in mijn verdriet.
 'k Zoek, tot dat gij mij bejagent,
 'k Smeek, tot dat Gij mij weer zegent,
 Mij, gelijk in vroeger tijd,
 Licht en kracht en leven zijt.

Schoon gij, zoo 't mij schijnt, uwe oogen
 Van mij afkeert houde ik moed.
 Dieper noch in 't stof gebogen,
 Schrei 'k noch grooter tranenvloed.
 Vind ik mij van troost verfteken,
 Schijnt mij al 't gevoel te ontbreken,
 Nochtans hōpe ik op uw woord;
 Noch schrei ik in 't donkre voord!

Hoe? Gij, de Amen, de Getrouwe
 Zoudt mij voor uw voeten zien;
 Zien mijn zielsangst en mijn rouwe,
 En mij troost noch bijstand bien?
 Zien een diepbedroefden armen,
 En U nochtans niet erbarmen?
 Hem dus zien, en noch zijn hart
 Niet verkwikken in zijn smart?

Alles staat in uw vermogen,
 Vader, maar dit kunt gij niet!
 Houdtge u al eens hard voor de oogen,
 Hard zijn, Vader, kunt ge niet!
 Hebt gij zelf niet duur gezworen,
 't Ernstig roepen graag te hooren?
 Wacht niet ieder, die gelooft,
 Eens met recht de kroon op 't hoofd?

Kampen wil ik, maar niet wijken,
 Sta den moeden kamper bij!
 Help mij, als ik zou bezwijken,
 Als 't gewisse roept in mij.
 Noch veel sterker dan 't gewisse,
 Roep, in mijne duisternise,
 Uw gena mij toe, o Heer!
 „Ik gedenke uw schuld niet meer.”

AVOND-

AVONDZUCHT.

De moede dag zakt aan de kimmen neder,
En schenkt wat leeft de zoete ruste weder.

't Wordt alles stil rondom mij heen.

De stroom ligt vlak. De schelle vogels zwijgen.
De nachtegaal zingt, in de jonge twijgen,
Zijn avondlied alleen.

Ook ik zoek rust. — Vermoeid van bezigheden
Bekruipt de slaap mijn afgesloofden leden.

Maar 't hart zij vol van uwen lof —
Gij woudt mijn ziel bij uwen troost doen leven;
En onderhoud en kracht aan 't lichaam geven:

Mijn God, wat ruime stof!

E 5

Ach

Ach kon ik maar, naar eisch uw goedheid loven !
Gij weet het, Heer ! dit hart wil niet naar boven ,

Maar weet, maar kent daar bij mijn smart.
De beste dank, dien gij van mij kunt wachten,
Bestaat, helaas! in zuchten en in klagten,
„ Mijn God wat steenig hart !”

Maar dit is mij tot troost: mijn angstig klagen,
Vereert gij met uw gunstrijk welbehagen.

Gij zijt om Jezus wil mijn deel. —
Ach laat mij steeds die zoete hoop verwerven:
Hoe 't dan ook ga, te slapen of te sterven
Is mij dan evenveel!

B I D D E N.

Mogt ik aan God mijn nood niet klagen,
Hem niet vertrouwd om bijstand vragen,
Hoe groot was mijne ellende dan!
Als alle dingen mij begeben,
Dan noch ben ik getroost in 't leven,
Zoo 'k maar geloovig bidden kan.

Vaak stoorden zorgen mijn genoege,
En 't hart aan 't jagen en aan 't zwoegen,
Werd door geen aardfch geluk gestild. —
Doch als dees onrust in mij woelde,
Bad ik tot U, o Heer! en voelde,
Dat gij mijn smeeken hooren wilt.

Dan

Dan vond ik mij vaak, in het midden
 Van 't zwaarft verdriet, gesterkt door 't bidden,
 Met vrede en troost in 't hart vervuld;
 Dan kon ik tegen mijne rampen,
 Gelijk een held, kloekmoedig kampen;
 Dan droeg ik alles met geduld.

Als ik u aanriep in den morgen,
 Dan zwegen vaak mijn bange zorgen
 In mij geheele dagen stil:
 Dan kon ik, met een vast vertrouwen,
 Mijn hope op uw bestelling bouwen,
 Mij overgeven aan uw wil.

Nooit sliep ik zoo gerust zoo vredig,
 Nooit was mij 't hart van zorg zoo ledig,
 Dan als ik 't u had leeggeklaagd:
 Dan dacht ik, God zal voor mij waken,
 Hij houdt het oog op al mijn zaken,
 En mijne ziel was onverfaagd.

Gij weet, hoe velen van mijn dagen,
 Ik noch met tegenspoed en plagen,
 Naar uw bestelling, worstlen moet:
 Heer, gun mij maar, in tegenbeden,
 Den open weg, met mijn gebeden,
 Tot uwen troon, in Jezus bloed.

Dan

Dan zal ik zelfs de zwaarste smarten;
In uwe mogentheden, tarten;

En juichen in den grootsten nood!
Want bij den Heer, op wien ik bouwe,
Aan wien ik al mijn heil vertrouwe,
Is zelfs noch uitkomst in den dood.



VERTROUWEN

OP

G O D.

God is de Rots waar op ik bou,
Mijn zoetste hope in 't leven.
Zij derven nimmer trooft in rou,
Die zich hem overgeven.

God is mijn God!
Op zijn gebod,
Wordt mijne ziele stille,
Geruft in 's Vaders wille.

Wie zou om hulp tot u niet vlien,
Gij wilt den zwakken sterken,
En hun, die biddend op u zien,
Toont Gij uw wondre werken.
Heer, groot van raad,
En sterk van daad,
Zult gij uw werk volenden,
En hulp en redding zenden.

Noëis

Nooit liet gij hem, die u bemint,

In zijn ellend verfmachten.

Als hij zijn leed op 't zwaarste vindt,

Wilt Gij 't met troost verzagten.

Der vromen hart

Wordt vrij van sinart,

En al des zondaars pogen

Zal nimmer iets vermogen.

Hoop dan mijn ziel op God in 'nood!

Der dwazen troost moog wijken:

Den vromen zal, zelfs in den dood,

Gods hulp ter redding blijken.

Wie immer val,

Hij, hij staat pal,

Hij toont zich, in gevaren,

Een rots in 't woen der baren.

Verwerp de vaste hope niet,

U door 't geloof gegeven.

Wie ooit om hulp tot menschen vliedt,

Moog in den nood vrij beven.

Uw Heiland stierf,

Hij, hij verwierf,

Voor u, aan 't kruis gebangen,

Al wat ge ooit moogt verlangen.

Sta pal, als 't onweer om u heen
Zich boven u verzamelt:
God helpt wie tot hem, in gebeens,
Om hulp en redding stamelt.
Hij meet den tijd
Van hunnen strijd;
Hij weegt hun ziele smarte,
En wentelt die van 't harte.

Gij zijt het op wiens trou, o Heer!
Ik al mijn hope stelle!
Gij weet op 't naauwst, wat ik ontbeer,
Als ik met zorg mij kwelle.
Wie zou zich niet,
In zwaar verdriet
En angsten die hem plagen,
In zulke handen wagen.

Wil mij, wat me ooit bejegnen moog,
In leed en ramp bewaren!
Tot U, mijn Helper, druipt mijn oog,
In al mijn zielsbezwaren.
Wees gij, in nood,
Zelfs in den dood,
De Rots waar op ik bouwe,
Tot ik u eens aanschouwe.

AAN DEN

S C H E P P E R.

U zal mijn loflied prijzen;

U, Vader der natuur,

Eerbiedig dankbewijzen,

In 't heuglijkst avonduur!

Met lof trede ik u tegen,

Voor al mijn vreugd en smart;

Maar — meer voor grooter zegen,

Voor een gevoelig hart!

Uwe Almagt, Heer der heeren,

Bragt alles voord wat is;

En alles blijft u eeren,

Voor zijn behoudenis.

VL DEKL.

F

U

U hoore ik in de stormen ;
Terwijl ik u in dau ,
In walvisch , en in wormen ,
En in elk kruidje aanschou!

Elk beekje , dat wij hooren ,
Daar 't langs zijne oevers glijdt ,
Ruifcht mij verrukt in de ooren ,
Dat Gij zijn Schepper zijt.

Als de avondwind van 't zuiden
Ons zachte koeltjes brengt ,
En zoeten geur van kruiden ,
Met zijne luchtjes , meengt :

Als 't woud uw lof doet rijzen ,
Zo leer ik mijnen plicht ,
En wil Uzaamloof prijzen ,
Die alles riapt om 't licht.

VERNIEUWDE

K E U Z E.

Hier — onder dit geboomt,
Waar 't helder beekje stroomt,
Verbond ik mij weleer,
'k Vergéet het nimmermeer,
Voor éeuwíg aan den Heer!

Hier heb ik de ijdelheid
Oprecht vaarwel gezéid!
Hier zwoer ik, vol berouw,
Hem eene onschénbre trouw,
Die éeuwíg duren zou!

F a

Was

Wat viel die keuze zoet,
 Voor mijn ontrufft gemoed!
 Wat heuchelijken vreet,
 Bragt zij, van lieverlee,
 In mijne ziele mee!

't Benaauwd geweten zweeg.
 Het hart, van zorgen leeg,
 Look op in 't blij genot,
 Der ware vreugde in God,
 Der Hemellingen lot.

De hemel werd mijn schat,
 Met al wat hij bevat.
 Ik vond aan God mijn vrind;
 Ja werd zijn elgen kind,
 Dat hij als vader mint.

Al wat de wereld geeft,
 Al wat de wereld heeft,
 Hoe kostelijk, hoe hoog,
 Men 't anders achten moog,
 Werd nietig in mijn oog!

Maar,

Maar , groote God wat smart!
 Dit onbestendig hart,
 Zoo duur u toegezeid,
 Werd ras , door de ijdelheid
 Der wereld , afgeleid!

Nu zoek ik , vol verdriet,
 Naar troost , maar vind hem niet.
 Ik spil den bangen tijd ,
 In duisternis en strijd,
 En bitter zelfsverwijt,

Of zou de Heer misschien
 Noch op mij nederzien?
 Zich wenden tot mijn klagt,
 Als ik het minst verwacht,
 Hoe zeer ik naar hem smacht?

O ja! ik ben verhoord!
 Hij zegt mij , in zijn woord:
 „ Mijn kind , wees welgemoed ,
 „ In Jezus dierbaar bloed,
 „ Is uwe schuld geboet!”

Mijn God! wat vreugde wat dank!
 Wat lof, mijn leven lang!
 Geef dat ik mij nooit weer
 Tot mijne dwaasheid keert!
 Hervorm mij aan uw eest

Hier — onder dit geboomt,
 Waar 't helder beekje stroomt,
 Verbind ik mij aan weer,
 Gelijk ik deed weleer,
 Aan uwen dienst, o Heer!

O lommerrijk geboomt!
 O beekje, dat hier stroomt!
 Herinner mij den eest,
 Dien ik zoo plechtig deed,
 Wanneer ik hem vergeet!

A A N

G O D.

Onhoog, mijn ziel, omhoog, tot God, mijn Heer, mijn Vader!
Onhoog, tot God, mijn vriend, mijn Helper en mijn Rader!
Voor u is, 'op deze aard, geen waar geluk bereid:
Gemeenzaamheid met Hem is uwe zaligheid!

Mijn God, wat smaakt dat zoet, aan u getroost te denken!
Aan u, in 't stil gebed, zich zelf te mogen schenken!
Hoe zalig wordt het mij, als mijn zwaarmoedig hart
U kinderlijk vertrouwt al wat mij heimlijk smart!

Het best dat de aard ons geeft, de zoetste der vermaken,
Daar wijze menschen zelfs, met zoo veel drift, naar haken,
Wanneer men al, bij 't zoet van uwe gunst, beziet,
Wat is het toch? Helaas! een schim, een droom, een niet!

Ik zat voorhenen vaak naar werelds goed te zuchten ;
 Ik zocht mijn hoogst geluk weleer in haar genuchten ;
 Ik smachte meenigmaal naar hoogen menschenlof :
 Maar ach , het bleek mij ras : den geest voldoet geen stoff

Bij 't zoet genot , o Heer , van uwe gunst te leven ,
 Dat kan mij op den duur alleen genoegen geven :
 Te leven , door 't geloof in Jezus dierbaar bloed ,
 Dat mijn behoeftig hart daar van verzeekring doet.

Wanneer , op mijn gebed , mijn zonden in mij zwijgen ,
 Ik krachten tot den strijd , uit uwe kracht , mag krijgen ;
 Uw geest , met mijnen geest , mij voor uw kind verklaart ,
 Wat lust mij buiten dat in hemel of op aard ?

O Ja , zoo ik u mis , is alles , in mijne oogen ,
 Ontbloot van zijn waardij , op aarde en in den hoogen :
 En schoon men mij berooft van alles te gelijk ,
 Zoo ik u maar geniet , ben ik onschatbaar rijk.

Wat troost ! Gij zijt mijn deel ! dat zult gij eeuwig wezen !
 Mijn naam stond in uw boek voor de eeuwen zelfs te lezen :
 En wat nu ook gebeur , schoon zelfs deeze aard verging ,
 Gij , Rotssteen van mijn hart , kent geen verandering.



AVOND-

AVONDBEPROEVING.

De dag is weer verbij ! maar hoe is hij geweken ?
Hoe bracht ik hem aan 't eind ? is hij mij nut verstreken ?
Heb ik met allen ernst het goede nagestreefd ?
Slechts enkel voor mij zelf, of voor mijn plicht gelcefd ?

Heb ik hem, in de vrees des Heeren, aangevangen,
Met dank en met gebed ? met ijverig verlangen,
Om, voor mijns Scheppers oog, niet slechts in blooten schijn,
Maar waarlijk kuisch, oprecht en 's hemels vriend te zijn ?

Heb ik in het beroep, van God mij aangewezen,
Door ijver en door vlijt, hem, dezen God, geprezen ?
Mij en 't gemeen gediend ? elk bijgestaan in nood,
Niet slechts om menschen lof, maar om dat hij 't gebod ?

Hoe heeft zich, dezen dag, mijn hart in mij gedragen?
 Heb ik, in 't eenzaam, 't oog met vreugd op God geslagen?
 Mijn ziel in hem verblijd, die op ons zuchten merkt?
 En door een vast geloof mijn hope in hem gesterkt?

Dacht ik, bij 't zoet geaot der goedren van dit leven,
 Aan de Almagt die ze schiep en die ze ons wilde geven?
 Aanbad ik hem in 't stof? trof zijne gunst mij 't hart?
 Droeg ik mijn spoed met dank en met geduld mijn smart?

En hoe gemoot ik 't zoet gezelschap mijner vrinden?
 Sprek ik tot oer van God, tot nut van dengdgezinden?
 Was 't ernstigt woord zelfs zagt, onschuldig zelfs mijn lach,
 En heb ik niets gezeid dat mij berouwen mag?

Zogt ik mijn gansche huis door voorzorg te verplichten,
 En door mijn voorbeeld zagt in goeddoen te onderrichten?
 Was ik ook traag tot hulp of troost in ramp en druk,
 En smaakte ik zoet vermaak in 's naastens waar geluk?

Was mij mijn mislag leed, zoo ras hij was misdreven?
 Zogt ik mijn neiging zelfs tot kwaad te wederstreven?
 En, eischt mij dezen nacht Gods vrij en wijs bevel,
 Ben ik dan zonder schroom gereed op zijn bevel?

o God,

○ God, die alles weet, wat zou ik u verheelen?

Mijn zwak — mijn schuld kent gij volmaakt, in alle deelen!

Vergeef me, in Jezus bloed, mijn vaak verzuimden plicht!

Vergeef me! treed toch niet met mij in het gericht!

Ja dat belooft gij hem, die zijne zonden rouwen.

Op uw barmhartigheid blijf ik, in Hem, vertrouwen.

Op uwe wacht en zorg vertrou ik mij ook nu.

Het zij ik leef of sterf, ik sterf, ik leef voor u.



DES

SCHIPPERS.

LOF.

Als ik, o Schepper, uwe magt,
De wijsheid uwer werken,
Uw zorg, waar op het scepfel wacht,
Eerbiedig op mag merken,
Weet ik niet, vol bewondering,
Hoe of ik best uw lofzang zing,
Mijn God, mijn Heer, mijn Vader!

Mijn oog, waar heen 't zich keert, aanschouwt,
Door al de hemelbogen,
Met zoo veel Majesteit volboud,
Uw wonder alvermogen.
Wie schiep de zon aan 's hemels trans?
Wie kleepte haar met gloed en glans?
Wie roept het heil der starren?

Wie

Wie richt der winden streek en vaart?

Wie heet den hemel reegnen?

Wie opent ons den schoot der aard,

Om ons met vrucht te zegenen?

O God, uw magt, uw heerlijkheid,

Uw goedheid zijn zoo wijd verbreid,

Zoo wijd de wolken reiken!

U predikt zonnescijjn en storm,

U prijft het zand der meiren.

Wilt, roept zelfs de geringste worm,

Wilt mijnen Schepper eeren!

Mij, roept de boom die 't zwerk genaakt,

Mij, 't kruidje op 't veld, heeft God gemaakt

Wilt mijnen Schepper eeren.

De mensch, een lichaam, dat uw hand

Zoo wonderbaar bereidde;

De mensch, een geest, wiens vlug verstand

Gij tot uw kennis leidde;

De mensch, der schepslen praal en prijs,

Is zich een dagelijks bewijs,

Van uwe gunste en grootheid.

Voc

Voeg eeuwig, ziele, uw lofgezang
Met zooveel stemmen samen.
Gode, onzen Vader zij de dank,
En 't groot heelal zegge, amen!
Al wat er leeft vreesse onzen Heer,
En hope op hem en geef hem eer!
Wie zou dien God niet dienen!



IN DEN

Z O M E R.

Hoe wijs, hoe schoon zijn al de dingen,
Die gij, mijn goede Schepper, maakt!
Uw trouwe voorzorg wil ik zingen,
Mijn harte klopt, mijn boezem blaakt.
Van d'opgang tot den nedergang,
Loof u mijn dankbaar tofgezang.

Waar heen in 't rond mijne oogen weiden,
Maakt gij uw wondre goedheid groot.
Den kudden geeft gij ruime heiden,
En uwen menschenkinderen brood.
De worm in 't stof, de ruppe op 't blad,
Het zich door uwe voorzorg zat.

Met

Met uwe zonne, stroomt het leven
 In elke borst, in elke plant.
 De vreugd gaat door de dalen zweven,
 En 't rundvee dartelt op het land.
 Beziel'd door haren zachten gloed,
 Vermaakt de visch zich in den vloed.

Op onze velden druppelt zegen,
 Met elken koelen morgendau.
 Verfrischt door uwen zagten regen,
 Ontluikt de vrolijke landau.
 De beek, die door de dalen zwiert,
 Verkwikt den wandlaar en 't gediert.

Daar staan ze, die uw lof vermelden!
 Al wat ik zie prijft uwen naam,
 En bergen, dalen, wouden, velden,
 Vereenigen hun danklied saam.
 Elk ding hoe groot, hoe klein het zij,
 Is in uw zorg voldaan en blij.

Mijn ziel, verheug u in den Heere!
 Wees enkel ijver, liefde, dank!
 Uws Scheppers gunst en magt ter eere,
 Klinke uw godvruchte cytherklank!
 Van-d'opgang tot den nedergang,
 Loof hem uw dankbaar lofgezang!

VERLAN.

VERLANGEN

NAAR DEN

H E M E L.

Ach, wanneer zal ik eens komen,

Daar gij, mijn Verlosfer, zijt!

U, met uw verklaarde vromen,

Jezus, loven zonder strijd?

Mij, na zwoegen, zwerven, lijden,

In mijns Vaders huis verblijden?

Slepende uren spoedt uw loop,

De eeuwigheid is al mijn hoop!

Eeuwigheid, gij troost van 't leven,

Sterk mijn afgemarteld hart,

Vrolijk doel waar wij naar streven,

Heerlijk eind van onze smart,

Volle bron van zaligheden! —

't Lust mij, moede en mat gestreden,

Vrij van dwaling zonde en pijn,

Lieve God, bij u te zijn!

II. DEEL.

G

ZWAAR

Zwaar verzogt aan alle zijden,
 Geve ik 't kwaad licht de overhand.
 Zet de geest zich al tot strijden,
 Ligt is 't zwakke vleesch vermand.
 Ach hoe bitter moet ik klagen,
 Was ik eens van 't pak ontslagen,
 Dat mij neerdrukt op deze aard,
 Als mijn ziel ten hemel staart.

Zou 'k dan niet met drift begeren,
 Om bij u eens vrij en blij,
 Dierbre Jezus, te verkeeren?
 Wanneer zegt ge eens, kom tot mij?
 Zoudt gij niet mijn tranen tellen?
 Zien mijn zuchten, zwoegen, kwellen?
 Zien, hoe 't hart naar de eeuwigheid,
 Als een hert naar water, schreit?

Spoed, o dood, dan uwe schreden!
 Eeuwigheid snel schielijk aan,
 Dat ik, uit mijn tegenheden,
 Haastig mag tot Jezus gaan!
 Hier is nooit aan rust te raken,
 Daar kan ik haar zoet eerst smaken!
 Daar leve ik eerst heiliglijk,
 Rein als God en 't engelenrijk.

Maar

Maar — mijn hart ! bedaar ! weest stille ,

Jezus blijft ook hier u bij. —

Hier zijt ge ook — alleen uw wille ,

Jezus , die geschiede aan mij !

Wil mij met geduld maar sterken !

Geef mij kracht tot goede werken ,

Dat ik dus voor de eeuwigheid

Blijf van uur tot uur bereid.



D E
G O E D E
G O D.

Wat is Gods goedheid waard geprezen !
Heet hij een mensch, dien zij niet treft ?
Hoe snood ondankbaar moet hij wezen,
Die 't hart niet dankvol tot hem heft ?
Neen: breed zijn weldaan uit te meten,
Zij steeds mijn plicht, mijn werk, mijn lied.
De Heer heeft nimmer mij vergeten :
Vergeet, mijn ziel, hem des ook niet !

Wie wou mij wonderbaar bereiden ?
Die God, die mij niet noodig heeft.
Wie wou mij zoo geduldig leiden ?
Hij, bij wiens heil mijn ziele leeft.
Wie sterkt in mijn gemoed den vrede ?
Wie schoort mijn geest met nieuwe kracht ?
Wie doelt mij zooveel zegen mede ?
Is 't niet zijn arm, zoo sterk van magt !

Zie

Zie uit, mijn ziel, naar 't ander leven,
Uw toebefchorene ervenis,
Waar gij, met heerlijkheid omgeven,
God steeds zult zien, gelijk hij is.
Die hoop mag u met grond verblijden.
Ze is u ten duren prijs gekocht.
Want daarom moest de Christus lijden,
Op dat gij zalig worden mogt.

En dezen God zou ik niet eeren?
Ik zou zijn goedheid niet verstaan?
Hij zou mij raden; ik niet leeren,
Den weg dien hij mij wijst niet gaan?
Zijn wil staat mij in 't hart geschreven.
Zijn woord leert mij dien duidelijk:
'k Moet eerst aan God mijn liefde geven,
Dan, als mij zelf, aan mijns gelijk.

Dit is mijn dank, dit zijn belagen.
Ik moet volkomen zijn als hij.
Zoek ik mij zelf aldus te dragen,
Dan prijkt zijn heerlijk beeld in mij.
Leeft zijne liefde in mijne ziele,
Zij leert mij doen wat hij gebiedt,
En schoon ik vaak uit zwakheid viese,
Toch heerscht in mij de zonde niet.

Dat 'esk van uwe Heftemerken,

Mij, Heer, toch steeds voor de oogen zij,

Om 't goede in mijne ziel te sterken! —

Dat ik u al mijn leven wij!

Zij leide mij in blijde dagen,

Zij troofte mij in tijd van noed,

En leere mij met vreugd verdragen,

Het aaklig denkbeeld van den dood.



S P O R E

TOT HEILIG

ZANG EN SPEL.

Looft den Heer, zingt hem uw psalmen,
Met eenstemmig maatgezang,
Huuwt uw godgewijde galmen
Aan klavier- en vedelklank.
Looft den Heer! geeft hem uw dank,
Door het zingen van uw psalmen,
Voor zoo meenig gunstbewijs. —
Zingt zijn grooten naam ten prijs!

Bij de harp wordt God geprezen,
Van der englen blijden zangk:
En 't aanbiddlijk Opperwezen
Neemt behagen, in den klank,
Van dat spel, en van dien zangk.
Laat hen, die den Heer hier vreezen,
Zingen, op der englen wijs.
Bij het speeltuig, God ten prijs,

G 4

BEDE-

BEDEZANG

VOOR DE

P R E K E.

Zend, groote Hoorder der gebeen,
In Jezus naam gebeden,
Uit loutere barmhartigheen,
Uw zegen naar beneden!
Zie ons gebrekkig bidden aan:
't Is waar wij zijn met schuld belaan,
Maar Jezus is gestorven.

Ach, mogt nu 't hooren van uw woord
Ons hart aan u verbindent
Mocht elk, in Jezus kruis, nu voord
Zijn sterkte en blijdschap vinden!
Ach! vond men nu en lust en stof,
Tot het vermelden van Gods lof! —
O Heer geef daartoe zegen!!

IN

IN ALLE RUIM IS GOD.

Op bergen en in dalen,
En overal is God.

Waar wij ook immer dwalen,
Of zitten daar is God.

Waar mijn gedachten zweven
En zwerven daar is God.

Omlaag en hoog verheven,
In alle ruim is God.

Zijn trouwe vaderoogen
Zien alles van nabij.

Die steunt op zijn vermogen,
Dien dekt, dien zegent Hij.

Hij hoort den jongen raven.

Hij heeft voor 't groot heelal,
Heeft zelfs veor wormen gaven,

En bloemen voor het dal.

Gij, aardrijks woest gewemel,
Gij, die in 't water zweeft,
Of onder zijnen hemel,
Of in zijn hemel leeft:
Gij, alle zijne werken
Ontdekt, bij dag en nacht,
In 't voeden, hoeden, sterken,
De goedheid zijner magt.

Roemt, vromen: aan mijn slinke
En rechthand is God!
Waar 'k machtloos nederzink
En bitter zucht is God!
Waar trouwe vriendenhanden
Niet redden, daar is God!
In dood en doodsche banden,
In alle ruim is God!!



GODS

G O D S

MAGT EN VOORZORG.

God is mijn lied.

Hij is de God der krachten.

Heer is zijn naam, groot zijn zijn werken te achten,
En al de heemlen zijn gebied.

Hij spreekt als Heer

En wereldstelsels worden:

En hij beveelt, en, uit zijn stand en orden,
Keert alles tot zijn niet straks weer.

Zijn kleed is 't licht,

En zijne keus de beste.

Hij heerscht als God, en zijnes zetels veste
Is op de trouwe en 't recht gesticht.

On-

Onelndig rijk ,
Volzalig , nooit volprezen ,
Voor de eeuwen God , om eeuwig God te wezen ,
o Heer , wie is aan u gelijk !

Wat was of is ,
Op aard , in zee , of hemel ,
Hij weet het al ! Al hun vermengd gewemel
Ligt bloot voor zijne erkenenis.

Om mij in 't rond ,
Schept hij mij rust en zegen.
Hij geeft mij kracht en hulp op al mijn wegen ,
En — mij en — u kent hij gegrond.

Hij 's aan mijn zij ,
Waar ik mij ook begeve.
Of 'k naar de zee of naar den hemel streve :
Al waar ik ben verzelt hij mij.

Hij kent ons hart ,
Gepeinzen en gedachten ,
'Kwaad dat wij doen en 't goed dat wij betrachten ,
En eilt ter hulpe in onze smart.

Hij

Hij heeft bepaald

Wat hij mij geven woude;

Schreef in zijn boek hoe lang ik leven zonde,

Eer de aarde ooit werd door 't licht bestraald,

Niets, niets, is 't mijn,

't Zijn alles Gods geschenken.

Heer, laat mijn hart steeds dankbaar aan u denken,

Uw lof in mijne kele zijn.

Wie kent de pracht,

Waar mede uw wondren pronken.

Elk stofken zelfs, dat ge aanzijn hebt geschonken;

Verkondigt zijnes Scheppers magt.

In gras en halm

Zien wij uw wijsheid pralen.

Gij lucht, gij zee, gij velden, bergen, dalep

Gij zijt zijn lofied en zijn psalm.

Gij drenkt het land,

Schenkt blijdschap allerwegen,

En dag en nacht en koorn en wijn en zegen,

Ontvangen wij van uwe hand.

Geen

Geen misch, geen haat
Valt zonder uwen wille.
Mijn hart zij des, in die vertrooffing, stille,
Dat uwe hand mij 't leven spaar.

Zoo God mij hoedt,
Mijn schut en hulp wil wezen,
Zoo heb ik niets in 't groot heelal te vreezen;
Zoo juich ik, schoon zelfs de afgrend woedt!



DOODS.

DOODSGEDACHTEN.

Hoe snel vervliegen mijne dagen!

Hoe ras verdwijnen mijne plagen!

Hoe vlug verzwindt al 't aardfche goed!

Straks moet ik heel de wereld derven;

Mij dunkt ik fchijn alrêe te fterven,

'k Verbleek alrêe, mij ftremt reeds 't bloed.

Heb ik eens lang genoeg gefreden,

Zoo ruften in het graf mijn leden,

Van alle fmert, van allen nood. —

Van allen ftrijd, van alle lijden,

Brengt me eens, tot eindeloos verblijden,

In' uw nabijheid, Heer, de dood.

Noch

Nooit moet het graf mij 't hart doen ijsen,
 Gij, Jezus, doet mij weer verrijzen,

Gij, die eens zelf verrezen zijt.

Ik heb uw woord; uw trouw zal blijken,
 En dit doet al mijn vreeze wijken,

In 't hachlijkst van den laafsten strijd.

Al gaf mij ook Gods welbehagen,

Op aarde een groot getal van dagen,

Mijn sterfuur snelt vast ijlings aan:

't Ga mij dan wel, of 't zij mij bange,

Gij zult, mijn ziel, (het duurt niet lange)

Tot Jezus, uwen Heiland gaan.

'k Wil hem gelaten overgeven,

Hoe lang of kort ik noch zal leven:

Genoeg, ik ben in zijne hand.

Genoeg, bij leven of bij sterven,

'k Moet, eens een koningrijk beërven,

Omhoog in 't hemelsch vaderland.

Wel aan dan, ziel! met moed gestreden,

En uitgehard en voordgeleden,

De zege is zoet, is 't strijden zwaar.

O ras is de eerkroon weggedragen,

De dood ras in den strijd verslagen,

Des strijd en overwin gij maar!

OP HET

O P H E T

N I E U W J A A R .

Hij roept de zon, hij schiept de maan,

Om 't jaar daar na te tellen.

Hij brengt ons vrede en welstand aan

En heet de tijden snellen.

Hij regelt jaren, dag en nacht.

Komt laat ons saam Gods lof en magt

En weldaan blij vertellen.

O God die eeuwig, eeuwig leeft,

U zij, met dankbre tongen,

Voor 't jaar, dat weer een einde heeft,

Een vrolijk lied gezongen.

Voor leven, welvaard, trooft en raad;

Voor vrede en rust; voor elke daad

Die wij door u voldongen.

II. DEEL.

H

Dat

Dat ook het jaar gezegend zij,

Dat ge ons op nieuw wilt geven !

Sta ons met hulp en krachten bij,

Om in uw vrees te leven !

Gij hoedt, en werkt naar lijf en geeft

Der menschen heil, zoo ze eerst en meest

Naar 't rijk des hemels streven.

Laat mij, o Heer, zoo ver 't mij baat,

Des levens zoet verblijden.

Doch zoo mij vreugd of voorspoed schaad

Zoo geef mij kruis en lijden.

Versterk maar met geduld mijn hart,

En laat mij nooit in ramp en smart,

Gelukkigen benijden.

Toon Neerlands volk uw vaderhart,

Gelijk in oude dagen !

Zie neer op der bedrukten smart,

Die u hun nooden klagen !

Geef spoed tot elke goede daad,

En wil, met heil en hulp en raad,

's Lands Magten onderschragen!

Last

Dat wijsheid , recht en ware deugd

In hunne raadzaal wone!

Dat vergenoegzaamheid en vreugd,

Zich door al 't land vertoone!

Dat trou en liefde bij ons zij,

Dit , lieve Vader , bidden wij,

In Christus uwen Zone.

T R O O S T
D E S
E E U W I G E N L E V E N S .

Na eene proef van weinig dagen,
Is ons een eeuwig heil bereid.
Daar, daar verwandelt al ons klagen
In godlijke tevredenheid.
Hier oefent zich der vromen deugd,
Die de andre wereld kroont met vreugd.

't Is waarheid, dat de vrome op aarde
Reeds meenig zalig nurtje smaakt;
Doch geene blijdschap, van wat waarde,
Die hier zijn heil volkomen maakt.
Hij blijft een mensch, 't gerust gemoed
Is wisselbaar als ebbe en vloed.

Na

Nu kwelt hem 's lichaams wege smerte;
 Dan 's werelds onbefeist gerucht:
 Nu kampt eens, binnen in zijn harte,
 Een vijand die meer wint dan vlucht;
 Dan zinkt hij weer, door 's naastens schuld,
 In kommer en in ongeduld.

Hier — waar de godvrucht vaak moet lijden;
 Waar de ondeugd vaak op rozen treedt;
 Waar zich de welvaart ziet benijden;
 Waar men bedrukten licht vergeet:
 Hoe kan een mensch hier vrij van pijn,
 Bevrijd van eigen zwakheid zijn?

Hier zoek ik 't slechts, 't wordt daar gevonden.
 Daar zal ik, heilig en omstraald,
 Al 't godlijk schoon der deugd doorgronden,
 Waar bij geen andre schoonheid haalt.
 Den God der liefde zal ik zien,
 Hem eeuwig liefde en hulde bien.

Daar zal de wil der Albeschikking
 Mijn welvaart wezen en mijn lust,
 't Vol op der za'igste verkwikking.
 Mijn ziel verblijden, in Gods rust.
 Daar doet steeds nieuwe heilwinft mij
 Gevoelen, dat ik eeuwig zij.

Daar zal 'k in helder licht betrachten,
 Wat hier op aarde donker schein;
 Dat wonderbaar en heilig achten,
 Wat niemand doorzag hier beneen.
 Daar peinst mijn ziel, met lof en dank,
 De schikking in haar samenhang.

Daar zal ik voor den rijkstroon dringen,
 Waar God mijn heil z'n zitplaats nam.
 Een heilig, heilig, heilig zingen,
 Ter eere van 't geslachte lam.
 En cherubstem en serafstem
 En al de heemlen loven Hem.

Daar zal ik, met der engelen scharen,
 Gelijk in licht en reinheid staan,
 En 't nooitgestoord geluk ervaren
 Met heiligen heilig om te gaan.
 Daar wordt, tot eeuwige geneugt,
 Hun heil mijn heil, hun vreugd mijn vreugd.

Daar zal ik hem mijn dank betalen,
 Die mij den heilweg wijzen wou,
 En hem, zelfs milioenenmalen,
 Noch zeggen voor zijn liefde en trou.
 Daar zie 'k mijn trouwen vriend op aard
 In 't zalig engelenheir geschaard.

Daar

Daar roept — O mogt mij God dit geven! —
Een zalige licht ook tot mij,
„ Wees welleskom ! gij hebt mij 't leven,
„ De ziele mij behouden, — Gij!! ”
O God wat zaligheid ! hoe groot!
Een ziele te redden van den dood !

Wat zijt gij , ondermaansche kwalen ,
Geleken met de majesteit ,
Die ons hier boven zal omstralen ,
Van eeuwigheid tot eeuwigheid.
Als niets ! een oogenblik van druk
Is niets bij 't eindeloos geluk !



L I J S . T

VAN DE

ODEN EN LIEDEREN.

1	In zware aanvechting.	Bl.	1
	Uit LAVATER, <i>Zweites funtzig</i> . No. 8.		
2	Op 's Heilands begraaving.		7
	Uit C. F. NEANDERS <i>Geistl. Lieder</i> . bl. 36.		
3	Morgenzang.		10
4	God in het Onweder.		15
	Uit J. P. UZ, <i>samtl. Poët. Werke</i> , Karlsruhe 1776. bl. 290.		
5	Kerstlied.		17
	Uit C. F. GELLERT, <i>Geistl. Oden und Lieder</i> , Leipz. 1763. bl. 109.		
6	Verlangen naar Jesus.		20
	Uit LAVATERS 50. <i>Chr. Lied</i> , No. 28.		
7	Sinai en Golgotha.		23
	Uit KLOPSTOCK II. 96.		
8	Navolging van Christus.		27
9	Toenadering tot het Avondmaal.		33
		10	Her

10	Het is volbragt.	Bl. 37
11	De onveranderlijke God. Uit J. A. CRAMER. bl. 47.	40
12	Om onderwerping. Uit GELLERT, bl. 152.	43
13	Om waare Wijsheid. Uit CRAMER, bl. 128	45
14	Vergenoeging. Uit GELLERT, bl. 91.	47
15	Blijdschap des Geloofs. Uit C. F. NEANDER. bl. 21.	49
16	Gemoedsruste in den dood. Gedeeltelijk en van verre gevolgd naar J. G. KRAH, <i>nene Geestl. Lieder</i> No. 14.	55
17	Om gedurige vergeving en hulpe. Uit MUNTER, <i>Geistl. Lieder</i> bl. 39.	58
18	Voor bezwaarden. Uit GELLERT, bl. 143	61
19	Voorbereiding tot sterven. Uit KLOPSTOCK, I. 15.	65
20	Strijdbede in donkere uren. Uit LAVATER, <i>Zweites</i> 50. No. 5.	70
21	Avondzugt.	73
22	Bidden.	75

23	Vertrouwen op God.	bl. 72
	Uit C. C. STURM, <i>Lieder und Kirchengesänge</i> , Hamburg 1780. bl. 22.	
24	Aan den Schepper.	81
	Uit den <i>Deutschen Merkur</i> .	
25	Vernieuwde keuze.	83
26	Aan God.	87
27	Avond beproeving.	89
	Uit GELLERT, bl. 13.	
28	Des Scheppers lof.	91
	Uit GELLERT, bl. 62.	
29	In den Zomer.	95
	Uit C. C. STURM. bl. 87.	
30	Verlangen naar den Hemel.	97
	Uit LAVATER, 50 <i>Chr. Lieder</i> No. 49.	
31	De goede God.	100
	Uit GELLERT, bl. 34.	
32	Spore tot heilig zang en spel.	103
33	Bedezing voor de Preke.	104
	Beide deze stukjes hebben gediend bij de Orgelin- wijzing te Apeldoorn, en zijn hier met eenige ver- andering geplaatst, vooral om gebruikt te worden bij de schoone Muziek, die de Heer COLIZZI, bij die gelegenheid, op dezelve gesteld heeft.	

34	In alle ruim is God.	105
	Uit C. C. STURM, <i>gesangbuch für gartenfreunde</i> No. 105.	
35	Gods magt, en voorzorg.	107
	Uit GELLERT, bl. 78.	
36	Doods gedagten.	111
	Uit LAVATER, 50 <i>Chr. Lieder</i> No. 35.	
37	Op het Nieuw Jaar.	113
	Uit GELLERT, bl. 154.	
38	Troost des eeuwigen levens.	116
	Uit GELLERT, bl. 158.	

3227

